

R

Sade Soda Dergi

Yıl: 2 Sayı: 6 Yaz 2018

ÖNDER

**İmam Hatipliler Derneği Adına
İmtiyaz Sahibi**

Halit Bekiroğlu

Genel Yayın Yönetmeni

Hilâl Furkan

Yazı İşleri Müdürü

Abdullah Ceylan

Yayın Editörü

Mustafa Furkan

Sade Soda Mutfağı

Musab Yılmaz

Enes Yılmaz

Kübra Nur Doğru

Hilâl Mısırlı

Yusuf Dönmez

Raif Nas

Enise Feyza Yıldız

Yunus Emre Aşar

Hukuk Danışmanı

Hasan Hüseyin Kalender

Reklam

Furkan Güngör

Tasarım

Ali Bıyıklı

noontasarim.com

Yazışalım, Konuşalım, Gel Tanışalım

Alemdar Mah. Yerebatan Cad. Salkım Söğüt Sok.

No: 7 Fatih/İSTANBUL

sadesodadergi@gmail.com

0 (212) 519 09 53

Potansiyel Yazarımızsın,

Yaz ve Gönder

sadesodayazi@gmail.com

Baskı Yeri

Yönetim Yeri

Alemdar Mah. Yerebatan Cad. Salkım Söğüt Sok.

No: 7 Fatih/İSTANBUL

sadesodadergi@gmail.com

0 (212) 519 09 53

Dilek&Öneri&Şikayet

sadesodadergi@gmail.com

Sosyal Medyada Biz

f t i sadesodadergi

"Üç ayda bir yayınlanır."

Yazılarda yayın kurulu değişiklik yapabilir.

Gönderilen yazılar iade edilmez.

Yazılardan kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Yazılardan yazarları kadar okuyucular da sorumludur.

"Allah'a dayan, sa'ye sarıl, hikmete râm ol, Yol varsa budur, bilmiyorum başka çıkar yol."*

Günler geçiyor.

Mevsimler akıyor.

Saçlarımızda beyazlarla siyahlar arasında sonu belli bir savaş başlıyor.

Her gün ölmeye, her sabah geceye, her nefes tükenmeye muhtaçsa ne anlamı var bu sabahların, güneşin telaşının ve nefes almanın peki?

Emeklilik adı altında iskartaya ayrılacaksak neden bu kariyer basamaklarını çıkma yarışı?

Ya şu kişisel gelişim kitapları?

Yok, öyle değil.

Devam.

Hiç tamam olmadın ki durasın, devam.

Aynen devam.

Her güzel ömrün, her güzel yolun bir sonu var dostum ama yorulurken tüke-
teceğin yolların sonunda hak edeceğin bir dinginlik için şimdi yürüme vakti.

Sen dünyaya fırlatılmadın, başıboş da bırakılmadın.

Senden vazgeçen olmadı, senden yüz çevirmedi hiç kimse.

Sen ümitsin. Ümidini sınırsız tutasın.

Yeryüzüne tohum saçmakla mükellefsin. Torunlarına meyve ağaçları bırak-
mak için son nefesinde dahi elindeki son fidanı da ekeceksin.

Dünyanın tüm yollarını yürüyemeyeceksin ama seyyahların senin adımlarını
devam ettireceğini bileceksin.

Yol birse, ömrün de ortak olmalı tüm nefes alanlarla.

Varsın senin adın toza toprağa karışsın. Adın mezar taşlarından bile silinsin.

Sen yaptın mı ki vazifeni, saçtın mı tohumunu toprağa, bir nefes bıraktın mı
davanın ardında, üzülme. "Allah'a dayan, sa'ye sarıl, hikmete râm ol/Yol var-
sa budur, bilmiyorum başka çıkar yol."

Hilâl FURKAN

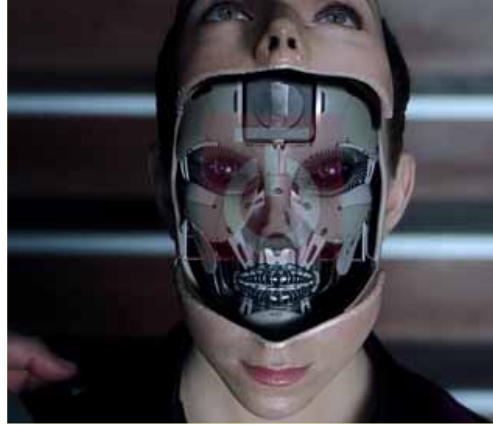
*Mehmet Âkif Ersoy

için deki ler

10 >

12 Yapay Zekâ Nedir
Bilmek İsteriz
Mustafa Furkan

16 Açıköğretim'den
Amerika'ya
Saliha Büşra Selman

18 Bir Şey Yap Görenlerin
Gönlü Isınsın
Nasuhi Hasan Çolpan

06 Dünyayı
Güzelleştiren Adam:
Turgut Cansever
Hilâl Furkan

08 Bir Zor Mesele
Başarı
Enes Yılmaz

14 Çevrimiçi:
Adnan Tuna

30 Kitabın
Orta Yeri

47 Miras
Osman Duru

< 48 Türk Silahlı Kuvvetlerinin
Yurt Dışı Faaliyetleri
Musab Yılmaz

20 Demirbaş

38 Karikatür:
Nasıl Özgüven
Sahibi Olunur?

50 Özbekistan'daki
Güç Savaşları ve
Klan Sistemi
Cihangir Yıldırım

21 İçini Döken
Kitaplar

40 Testinin Dışı
Ayşenur Yalçın

58 Bir Fikirle Ne
Yaparsın?
Mustafa Kızmaz

56 >
POP
JAZZ
ALATURKA
SAZ

28 Medet Allah'ım Medet:
Fikrim Çok, Param Yok
Serdar Ünal

34 Başarının Anahtarı Artık
Odaklanabilmek!
Prof. Dr. Mustafa Ergen

52 Aynı Sırayı Paylaşanlar
Betül Soysal Bozdoğan

KICKSTARTER
INDIEGOGO.

22 Çekişmeler ve
Saltanat Kavgalarımız
Arasındaki Yaşamımız
Fatih Sultan Semiz

24 Özgüvende
Kadere İman Saklı
Aliye Yücel

26 Teknoloji Kafası
Halit Gözüpek
Fatih Yıldız

42 Örnek
Projeler

44 İkinci Kandili
Sümeyye Kabdan

46 15 Temmuz
Şehitlerine
Zeliha Yıldırım

60 Her Şey
Nasıl Düzelir?

61 Eğitim Şart
Yusuf Dönmez

62 Zekâ Spor
Serhan Büyükkeçeci

32 Senin Kılavuzun
Kim?
Kübra Nur Doğru

SADE
PORTRÉ

HİLÂL
FURKAN

Turgut Cansever

Dünyayı Güzelleştiren Adam:

Çağımızın "Mimar Sinan"ı kabul edilen, üç kez "Ağa Han Mimarlık Ödülü"ne layık görülmüş tek Mimar Turgut Cansever'in dünyada bıraktığı güzel izlerin peşindeyiz bu sayımızda.

Nasıl Bilirdiniz?

"Kaybettiğimiz, sadece büyük bir mimar, şehirci ve düşünce adamı değil, doğru bildiği yolda kavgasına tek başına devam edecek cesarete sahip, yaptığı işi ciddiye alan ve başladığı her işi aynı titizlik ve ciddiyetle bitirmek isteyen bir karakter abidesiydi."

**BEŞİR
AYVAZOĞLU**

"Bu büyük insana ödül verip de iş vermeyen ve mimarlığını daha yetkin örneklerle ortaya koyma fırsatı tanımayan, 85 yaşındayken "Ne emredersiniz?" diyenlere "Sizden bir şey istemiyorum, bana iş verin, iş!" dedirten devletlularımızın gözünde o zaten ölü, arkaik, folklorik bir varlıktan ibaretti."

**MUSTAFA
ARMAĞAN**

"Karşımızda sadece bir mimar veya sadece bir düşünür yok; bilakis tam anlamıyla her bakımdan keşfedilmeyi, başka alanlarda taşınmayı ve yeniden üretilmeyi bekleyen bir medeniyet mimarı var... Bu dünyaya esaslı şeyler söyleyebilmenin yolu, derin nefes alabilmekten, dolayısıyla medeniyetler arasında uzun bir yolculuğa çıkmaktan geçiyor. İşte, Turgut Cansever böyle bir "figür"dür."

**YUSUF
KAPLAN**

"Turgut Cansever'in önemle işaret ettiği gerçeklerden biri, insanın temel sanat alanının mimarı olduğu; bunun yerini mesela resim, sinema ve tiyatroya bırakmasının insanı 'alçaltmasıydı.' Birincisinde aktif, dinamik, yaşayan bir varlık olan insan; ikincisinde pasif, seyreden, temaşa eden bir varlığa dönüşüyordu. İnsanoğlu ölçülü bir hareketlilik içinde olmalıydı."

**MUSTAFA
ÖZEL**

"Turgut Bey, 'düşünce odaklarını geliştirmedikçe, okuyan insan idealinin gerçekleşmeyeceği' görüşünde. Bunun için de düşünce hayatını zenginleştirmeyi zorunluluk kabul ediyor: 'Aslolan, dinleyen, soru soran ve cevaplayan insanı yetiştirmektedir.' diyor."

**MUSTAFA
RUHİ ŞİRİN**

Kendi Dilinden

"Şehri imar ederken nesli ihya etmeyi ihmal ederseniz; ihmal ettiğiniz nesil, imar ettiğiniz şehri tahrip eder."

"Aslında 'ahiret', 'ahir' kelimesi, içinde bulunduğumuz andan hemen sonrası demek... Bütün dindarlar, ahiret korkusuyla yetiştirilmişler ama onların korktuğu ahiret, yani sonrası çok

uzakta. O, çok uzakta olduğu için korkusu da az oluyor. Doğrusu ahir kelimesini doğru şekilde anladığımız zaman dünyaya bakış tarzımızın değişeceğini sanıyorum. Ahiret korkusu dediği zaman dinimiz bize 'Onunla yüklü olunuz.' diyor. Bu korku, aynı zamanda geleceğe karşı bir sorumluluk bilincinin de temelini teşkil ediyor."

Bir Anı

Liseyi bitireceği yıl Elmalılı M. Hamdi Yazır ona Arapça öğrenmesini tavsiye etmiş ancak biz onun bunu başaramadığını biliyoruz. Ömer Hayyam'ın Edward Fitzgerald tarafından yapılmış tercümesinin de etkisiyle İran şiirine ve Farsçaya ilgi duyduğunu görüyoruz; ancak ondan da vazgeçiyor. Farsçayı öğrenip öğrenemeyeceği konusunda Elmalılı M. Hamdi Yazır ile arasında geçen şu ilginç

diyalog, Cansever'in hayata bakışında ve kararlılık noktasında etkili olmuştur:

"Adam, 'Ne demek, yapabilir miyim?' diye gürlledi. 'Karar verirsın, yaparsın! Bak ben sana kendimi anlatayım. Sizin yaşlarınızdaydım. Napolyon savaşlarını Almancadan okuyorum... Rusya Savaşı kısmına geldim... Napolyon, 'Dört yabancı dil biliyorum ama Rusçayı bilmiyorum... Ben bu ülkenin içlerine kadar

gideceğim, muhakkak Rusça öğrenmem lazım!' demiş. Ve biliyor musunuz; kırk günde Rusça öğrenmiş. Ben de o zaman üç-dört dil biliyorum; Arapça biliyorum, Fârisî biliyorum, İngilizce ve Almanca biliyorum ama Fransızca'yı bilmiyorum. Peki, ben Fransızca'yı öğrenibilir miyim, dedim ve kırk gün sonra Bergson'u Fransızcadan okudum. İşte, karar verirsın, yaparsın!"

ENES
YILMAZ

BİR ZOR
MESELE:

BAŞARI

**BAŞARILI OLMANIN
KUTSANDIĞI BİR
ANLAYIŞTA BAŞA-
RISIZ OLMANIN YE-
RİN DİBİNE GEÇİRİL-
DİĞİ DE BİR VAKIA.
HÂLBUKİ HAYAT
BÖYLE İLERLEYEN
BİR ŞEY DEĞİL.**

Başarı enteresan bir kavram. Gündelik hayatta sürekli kullandığımız fakat biraz tefekkür edince pek de iyi bir tanım yapamadığımızı fark ettiğimiz bir kavram. Kime göre, neye göre başarılı sayılırız? Başarı mutlaka olumlu, başarısızlık mutlaka olumsuz bir anlama mı gelmektedir? Başarı, sonuca ulaşmak mıdır yoksa yola çıkmak mıdır? Bu yazıda, bu konuyla ilgili bazı değerlendirmelerde bulunmaya çalışacağız.

Günümüzde, başarılı olmanın kutsama derecesinde önemsendiğini söylemek sanırım yanlış olmaz. İş ilişkileri şöyle dursun, aile ve akrabalık ilişkilerinde bile menfaat güden yaklaşımların her geçen gün yayıldığı bir vasatta, başarının kutsanmasını çok da garipsememek gerekiyor

belki de. Bu yazı için, başarıyı kişinin kendine koyduğu hedeflere ulaşıp ulaşmaması şeklinde ele alacağız. Tabii, bu hedefleri koymakta ne kadar kendimiz olarak kalabildiğimiz ve ne kadar dış faktörlerin -bilinçli veya bilinçsiz- etkisinde kaldığımız ise oldukça uzun bir tartışma konusu.

Son zamanlarda özellikle sosyal medyada, “başarılı” insanların hayat hikâyeleri anlatıla anlatıla bitirilemiyor. Söz konusu bu anlatıların birtakım sıkıntıları olduğu aşikâr. Bunları şöyle sıralayabiliriz:

Başarılı olmanın kutsandığı bir anlayışta başarısız olmanın yerin dibine geçirildiği de bir vakia. Hâlbuki hayat böyle ilerleyen bir şey değil. Her birimiz yaptığımız birçok işte başarısız oluyoruz. Başarısız olmak elbette istediğimiz,

hoşlandığımız bir şey değil ancak bize gayrimeşru bir şey yapmış hissi vermemeli. Günümüz iletişim araçlarında mütemadiyen başarılı olmak kutsanıyor. Bu da hâliyle, başarısız olmanın insanı bir anlamda değersizleştiren bir unsur gibi algılanmasına sebep oluyor. Bir açıdan, insanın insan olarak değil sahip olduğu şeylerle değerlendirilmesi durumu ortaya çıkıyor ki bunun ahlaki ilke ve değerlerimizle bağdaşmadığı hepimizin malumu.

Başarısız olmaktan çekinmenin belki de en büyük zararı kişiyi girişim yapmaktan da çekinir hâle getirmesidir sanıyorum. Bunun önemli bir ayağını da çevre ve toplum tarafından ayıplanma ya da küçük görülme korkusu teşkil ediyor. Gerçekten de ortaya yeni bir şey koyacağımız zaman şayet başarısız olursak insanların hakkımızda ne düşüneceğini yani “ne derler” konusunu önemsemekten kendimizi alamıyoruz. Bu da insanların hem üretkenliğinin azalmasına hem de gittikçe yeni fikirlerle kapalı bir hâle gelmelerine zemin hazırlıyor.

Başarı olarak önümüze sunulan örnekler çoğunlukla çok para kazanmakla ilgili. Çok insanın hayata tutunmasına vesile olmuş bir sağlık kuruluşunun yahut yetimlerin elinden tutan bir yardım derneğinin, esasında devasa bir organizasyon ve oldukça profesyonel bir planlama gerektiren faaliyetleri ise “başarı hikâyeleri” arasında yer almıyor. Ticari olarak büyük konumlara gelmiş insanların hikâyelerinde ise farklı bir problem söz konusu. Öncelikle kabul etmek gerekir ki bu insanların birinci vasfı çalışkan olmak. Bununla birlikte, hayatta her zaman için başarılı olan tabiri caizse tuttukları altın olan insanlar değil. Dünyanın en büyük firmalarından birçoğunun, çok ciddi bir sermayeyi

batırıp ya da büyük çöküşler yaşayıp pes etmeden tekrar girişimlerde bulunan insanların çabalarıyla bugün buldukları yere geldiğini çoğumuz biliyoruz. Hayatta birçok iniş-çıkış söz konusu fakat mezkûr hikâyelerde bu dönemler atlanıyor. Ya da birçok başarılı iş adamının, işe en alt kademelerden başlayıp her türlü zorluğa göğüs gererek zirveye ulaştığından pek bahsedilmiyor. Sanırım bütün bunları bir arz talep meselesi olarak ele aldığımızda, aslında böylesi hikâyeler okumaya ve kendimizi böyle bir hikâyenin öznesi olarak hayal etmeye meyilli olduğumuzu söyleyebiliriz. Bu noktaya dikkat çekmek için yazılmış Bazen Olmaz isiminde bir kitap mevcut. YEK’te bahsettiğimiz bu kitapta, Türkiye’de başarılı kabul edilen bazı insanların başarısızlık hikâyeleri yer alıyor. Kitapta, insanın başarısızlıklarından ders çıkardığı takdirde bunların uzun vadeli olarak iyi birer tecrübe olabileceği yaşanmış örneklerle anlatılıyor. Aynı zamanda başarısızlığın kişiyi ümitsizliğe sevk etmemesi gerektiği konusunda çok sahici tavsiyeler yer alıyor.

Başarısız olmak denen şeyin dünyanın sonu olmadığını bilelim, eğer yanlış bir şey yapmadıysak yaptığımız meşru işlerin semeresini alamadığımız için kendimizi yıpratmayalım. Netice itibarıyla kadere, dolayısıyla başarının da başarısızlığın da Allah’tan geldiğine inanan insanlar olarak, gayretlerimizden umduğumuz sonuçları elde edememenin mutlaka olumsuz bir anlama gelmediğinin farkında olur, hayır gördüğümüzde şer, şer gördüğümüzde hayır olma ihtimalini aklımızdan çıkarmazsak işlerimiz çok daha isabetli olacaktır inşallah.

OKU

Bazen Olmaz
Özlem Gürses Tatar

İZLE

Başarısızlık Zirvesi

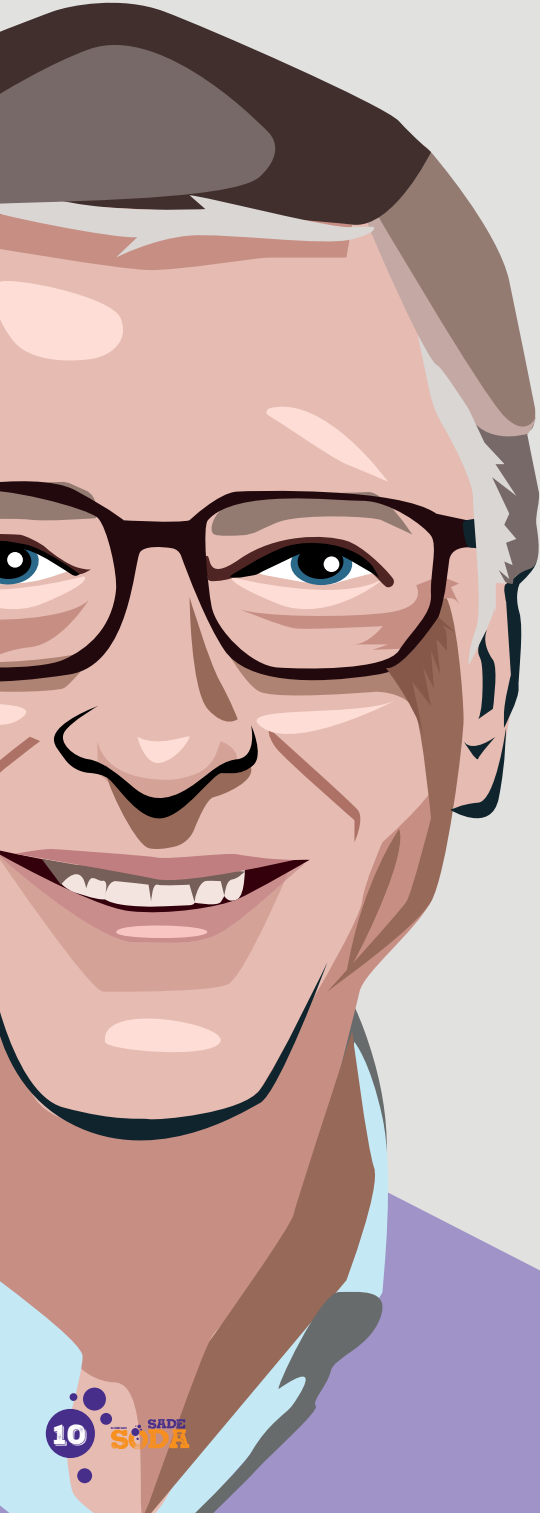
Türkçe Çeviri: Yasemin Özenç Kandemir
Arapça Çeviri: Ubeydullah Altuntaş

Bill Gates: 9 Rules of Success

BILL GATES'TEN BAŞARININ 9 KURALI

تسع مبادئ للنجاح من بيل جيتس

Eğer baştan bir şirket kuracaksanız enerjiye ihtiyacınız var.

Kafanızın içinden size şüphe telkin eden, o susmak bilmeyen iç sesinizi susturmak ve büyük risklerle birlikte gelen korkuyu yenmek için yeterli enerjiye ihtiyacınız olacak.

İyi izlenimlere sahip olmak yeterli değil — kötü izlenimlere de ihtiyacınız var.

Sizi sıkı sıkıya bağlı olduğunuz konfor alanınızdan çıkaracak ve sizi başarıya götüren risklere yöneltecek kötü izlenimlere ihtiyacınız var.

Sıkı çalışmaktan korkmayın.

Thomas Edison der ki "Dehanın yüzde biri ilham, yüzde doksan dokuzu terdir." Bir şeyi istiyorsanız onun için çalışmalısınız.

İşinizi sadece şu anda yapmakta olduğunuz bir iş olarak görmeyin — işinizle geleceği oluşturduğunuzu düşünün.

Bir düşünün: Zaman, siz olsanız da olmasanız da geçip gider. Kendi alanınızda başarılı olmak istiyorsanız ne yaptığının farkında olmalı ve geleceğe dair planlar yapmalısınız.

Yaptığınız işi sevmelisiniz.

Bir bilgenin dediği gibi: "Sadece para

kazanmak için çalışırsanız her kuruşu kazanırken hissedeceksiniz. Ama sevdiğiniz işi yaparsanız, hayatınız boyunca bir gün bile çalışmış olmazsınız."

Akıllı insanlara danışın.

Size iyi tavsiyeler verecek, güvendiğiniz akıllı insanlardan oluşan küçük bir beyin takımınız olsun.

İyi insanlarla çalışmayı tercih edin.

Erteleme alışkanlığınız varsa bu alışkanlığınızı şimdi bırakın.

Ertelemek, berbat bir alışkanlıktır ve tüm kötü alışkanlıklar gibi bunu da bırakmak isteyeceksiniz — ne kadar erken bırakırsanız o kadar iyi olur. Harika işler yapmak için kendinize zaman tanımalısınız. İşlerinizi son dakikaya bırakmazsanız düzenli olursunuz, her zaman son teslim tarihinden önce işlerinizi bitirirsiniz ve daima insanların takdirini kazanacak şekilde davranırsınız.

Kendinize gülmekten korkmayın.

Evet, işinizi ciddiye almalısınız ancak gülme kabiliyetiniz sizi çekici kılar ve olumlu ruh halinizin korunmasına yardımcı olabilir.

If you're going to build a company from the ground up, you need energy.

You'll need enough to quiet the persistent voices of doubt inside your head and enough to [overcome the fear](#) that comes with taking big risks.

It's not enough to have good influences — you need a bad influence.

You want a bad influence who will get you out of your rigidly conservative [comfort zone](#) and point you toward the risks that lead to success.

You can't be afraid of hard work.

To quote Thomas Edison, "Genius is one percent [inspiration](#), ninety-nine percent [perspiration](#)." If you want something, you need to work for it.

Don't look at your work as a job for the present — look at your work as creating the future.

Think about it: time [rolls on](#), with or without you. If you're going to be successful in your field, you need to [get on board and look ahead](#).

You need to love what you do.

As the old saying goes, if you work only for the money, it will feel like you've earned every penny. If you do [what you love](#), on the other hand, you never work a day in your life.

Seek advice from smart people.

Create a [small inner circle](#) of smart people who you [trust](#) to give you good advice.

Choose good people to work with.

If you're a procrastinator, stop now.

[Procrastinating](#) is a terrible habit, and like any bad habit, you'll want to break it — [the sooner, the better](#). To do great work, you need to give yourself time. By not waiting until the last minute to do things, you stay organized, you consistently meet [deadlines](#), and you always put your best foot forward.

Don't be afraid to laugh at yourself.

Yes, you need to take your work [seriously](#), but the ability to laugh is [endearing](#), and it can help to keep the mood positive.

SADECE PARA KAZANMAK İÇİN ÇALIŞIRSANIZ HER KURUŞU KAZANIRKEN HİSSEDECEKSİNİZ. AMA SEVDİĞİNİZ İŞİ YAPARSANIZ, HAYATINIZ BOYUNCA BİR GÜN BİLE ÇALIŞMIŞ OLMASINIZ."

İn أردتم أن تشكلوا الشركة من البداية أنتم في حاجة إلى القوة.

لإسكات الكلام الداخلي الذي لا نهاية له والذي يلهمكم الشك من رؤوسكم [والانتصار على الخوف](#) الذي يأتي مع المخاطر السيئة ستحتاجون إلى القدر الكافي من القوة.

لا يكفي امتلاككم [الانطباعات الجيدة](#) وإضافة إلى ذلك فأنتم تحتاجون أيضا إلى [الانطباعات السيئة](#).

أنتم في حاجة إلى [الانطباعات السيئة](#) التي تخرجكم عن [مجال الترف](#) الذي تضافرون معه وتوجهكم إلى [المخاطر التي تقودكم إلى النجاح](#).

لا تخافوا من أن [تعملوا عملا كثيفا](#).

إذ قال توماس إديسون: "واحد بالمائة من العبقرية الإلهام وتسع وتسعون بالمائة منها [العرق](#)".

لا تفكروا بأن عملكم ليس إلا العمل الذي تقومون به الآن بل فكروا بأن عملكم هو الذي يبني [المستقبل](#).

فكروا الآن إن كنتم أنتم هو الزمن نفسه أو لا فهو [يمضي ويذهب](#) وإن أردتم النجاح في مجالكم لا بد لكم من أن تدركوا ما تفعلونه وعليكم القيام [بالخطط المستقبلية](#).

يجب عليكم أن تحبوا ما تفعلونه.

كما قال حكيم ما: إن تعملوا للحصول على المال فقط ستشعرون بكل قرش عند كسبه لكن إذا قمتم [بالعمل الذي تحبونه](#) فكأنكم لم تعملوا يوما واحدا طوال حياتكم.

شاؤروا الرجال العقلاء.

ليكن لكم رأس [مدبر صغير](#) مكون من الرجال العقلاء [الذين تتفنون بهم](#) و يعطونكم [النصائح المفيدة](#).

[فضلوا](#) العمل مع الناس الصالحين.

لو أن عندكم [عادة على التأجيل](#) فاتركوها الآن.

[التأجيل](#) عادة سيئة للغاية وستطلبون تركها كسائر العادات السيئة.

العادات السيئة [كلما تركتموها في وقت مبكر فسيكون أنفع لكم](#).

عليكم أن تحددوا لأنفسكم وقتا لتقوموا بالأمر الرائعة.

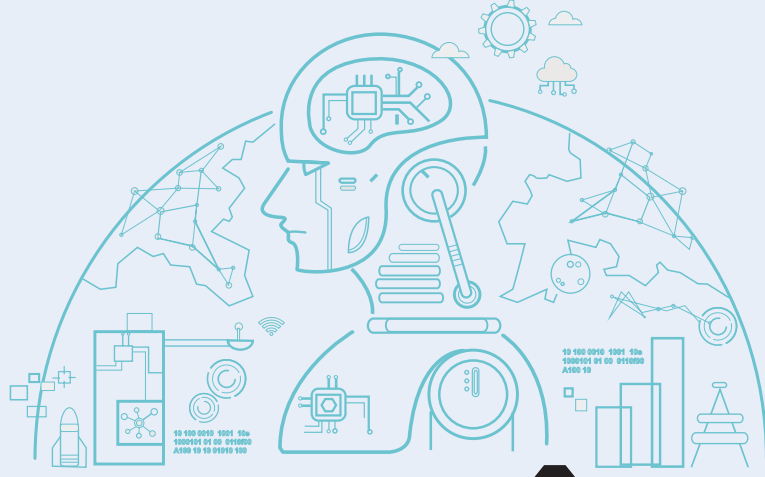
لو لم تأجلوا أعمالكم إلى آخر موعدها فستكونون مرتبين وتنتهون من الأمور قبل [موعدنها الأخير](#) دائما وتعاملون بشكل يقدره الناس.

لا تخافوا من [الضحك على أنفسكم](#).

نعم عليكم أن تكونوا [جادين](#) في أعمالكم لكن قدرتكم على الضحك تجعلكم [جذابين](#)

وتحفظ أحوال أرواحكم الإيجابية..

moneyinc.com'dan derlenmiştir.

**BİLİM
KOKUSU**
**MUSTAFA
FURKAN**

YAPAY ZEKÂ NEDİR BİLMEK İSTERİZ

Son günlerde hemen her yerde duyulan bir terim var: Yapay Zekâ [Artificial Intelligence (AI)]. Peki, gerçekten nedir, ne değildir bu yapay zekâ? (Yazının bundan sonraki kısmında kısaca YZ olarak bahsedilecektir.) Birçok alana sirayet eden uygulamalarıyla YZ, bir anda hayatımıza girmiş değil tabii ki. Bu terim ilk olarak 1950'lerde Alan Turing ve John McCarthy tarafından ortaya atıldı, sonrasında uzun yıllar süren bir çalışma ile bugünkü durumuna geldi denilebilir.

Sahneye Çıkış

Bilimsel ortamlardan toplum önüne çıkış bazı olaylarla oldu. YZ'nin ünlü "sahne gösterileri" insanların dikkatini çekmeyi başardı:

- IBM Deep Blue adlı bilgisayar, dünya satranç şampiyonu Garry Kasparov'u yendi. Bu olay insanların YZ'ye bakışında önemli bir kırılma olmuştu.
- IBM Watson adındaki YZ bilgisayarın, 2011'de "Ben Bilirim" isimli yarışmada rakiplerini ezici bir farkla yenmesi YZ'nin matematiksel olaylarda da iyi olduğunu kanıtladı.
- Google Deepmind YZ uygulaması, 2017'de yıldız sayısı kadar ihtimali olan bir oyun olan Go'nun Çinli şampiyonunu yendi.

Bu gelişmeler artık yapay zekânın insanlar nezdinde ciddi bir yer edinmesine sebep oldu. Muhtemelen bu gelişmeler yerinde durmayacak ve çok daha fazla sayıda uygulama yansımaları göreceğiz.

"Eğer kime karşı oynadığımı önceden bilmeseydim garip fakat çok güçlü bir rakiple oynadığımı düşünürdüm." (Google Deepmind'e yenilen Avrupa Go Oyunu Şampiyonu Fan Hui)

Yapay Zekâ Kodları...

Biraz kodlama ile uğraşanlar bilirler. Basit bir uygulama yazılımı bile bin-

lerce koddan oluşur. YZ ise bunu milyonlarca kodla yapıyor. Bu kod yu-makları tek bir kişinin yazdığı kodlardan değil bir ekip çalışması sonucu ortaya çıkan kodlardan oluşuyor.

YZ, izlenecek yolların belli olmamasıyla karmaşık hâle gelen bir problemi çözerken devreye giriyor. Bunu nasıl yapıyor? Önce eldeki verilere bakıyor, gerekli ayarlamayı yapıyor, bu veriler yardımıyla binlerce deneme yanılma işlemi yapıyor ve zayıf olanları eleyip güçlü sonuçları her defasında işliyor.

YZ bir konu hakkında kendine göre yönlendirmeler ayarlayıp buna göre bir yazılım yazıyor. Bu yazılım doğrultusunda bir simülasyon oluşturup bu yazılımı deneyerek geliştiriyor ve ilgili konuda en iyi sonucu elde eden bir program ortaya koyuyor. Bu yönüyle YZ çözüm üretmek konusunda insandan çok daha iyi ve hızlı bir konuma yükseliyor.

Biri Bizi Taklit Ediyor

YZ çalışma prensibi insanı taklitte ilgili. YZ, insan beynindeki sinir ağlarının çalışma prensibine göre çalışıyor. Tek bir sinir ağı yetersiz geliyor, bunun için çok katmanlı bir sinir ağı terimi ve uygulaması geliştirilmiş. Çok katmanlı sinir ağı olayı da "derin öğrenme" (deep learning) terimini gündeme getirmiş. Kısaca açıklayalım: Bu tip öğrenme, hemen sonuca gitmek yerine onlarca karşılaştırma yapılarak bir sonuca ulaşma demektir.

Peki Yapay Zekâ Bizi Dövecek mi!?

YZ tek bir basamaktan oluşmuyor. Herkesin korktuğu YZ seviyesi belki de hiç olmayacak ama "Gelecek geliyor." 3 aşamadan oluşan bir basamaklandırma yapacak olursak ilk aşama uygulamalarını şu anda yaşayarak görüyoruz da diyebiliriz:

1. Zayıf Yapay Zekâ

Sadece belli bir alanda uzmanlaşmış bir YZ diyebiliriz. Sadece tek bir işi halletme adına gelişmiş bu uygulamalar hâlihazırda birçok alanda karşımıza çıkıyor. Örneğin hızlıca eve gitmemizi sağlayan navigasyon uygulaması, en sevdiğimiz şarkıları ya da filmleri sıralayan uygulamalar ya da spam e-postaları ayırıp silen uygulamalar... Dikkat edilirse bunlar sadece tek bir alan içerisinde kullanılıyor. Bu aşamadaki uygulamalar hayata kolaylıklar getiriyor ve bu, korkulan bir aşama değil.

2. Güçlü Yapay Zekâ

Bu aşamadaki YZ'ye insan kadar güçlü diyebiliriz. GYZ, tek bir çalışma yapan YZ'ye göre daha karmaşıktır. GYZ, birçok YZ'nin bir araya gelerek oluşturduğu komplike olayları çözen YZ'dir. Mesela hem plan yapan hem o plana göre alışveriş yapan sonra hem evdeki sıcaklığı ayarlayan ama bu sıcaklık ayarını yolda geliş hızımız ve trafiğe göre başlatan bir YZ bu. Bu açıdan bakılırsa Google Deepmind, Go şampiyonunu yenmesine rağmen herhangi bir şey hissedememiştir. Sadece yenmiştir çünkü tek iş için geliştirilmiştir. GYZ ise hem yenecektir hem de galibiyeti hissedecektir. Bu aşamaya gelmemiz belki de imkânsızdır çünkü her ne kadar YZ'den beklentiler yüksek olsa da Donald Knuth'ın dediği gibi "YZ, insanların düşünerek yaptıkları şeyleri yapmasına karşın düşünmeden yaptığı (yolda yürümek, bisiklet sürmek gibi) şeyleri yapamamıyor." Bu da gösteriyor ki daha alınacak çok yol var. En iyi ihtimalle en yakın tarih 2040.

3. Süper Yapay Zekâ

"Bugün YZ'nin kötü bir süper zekâ olmasından endişelenmek, Mars'taki aşırı nüfus artışından endişelenmek gibidir. Biz henüz bu gezegene iniş yapmadık!" (Coursera kurucu ortaklarından Stanford Üniversitesi Profesörü Andrew Ng)

Bu aşama insanların asıl korktuğu aşama. Zira bu aşama, her yönüyle insandan katbekat üstün bir YZ anlamına geliyor. Eğer bir kıyaslama yapacak olursak SYZ'nin insan zekâsına kıyası, insan zekâsının bir böceğin zekâsına kıyası gibidir diyebiliriz. Bu aşamada kararlarımızın öngörülmesinden moralimizin hangi gelişmeye göre değişeceğinin tahmin edilmesine kadar hemen her alanda çok üstün bir şeyden bahsediyoruz. Bu aşamaya asla gelemeyeceğimizi söyleyenler de çoğunlukta. Bu aşamanın kilidi ise veri. Bu veriye de ne diyoruz? Big Data (Büyük Veri).

Big Data, Yapay Zekâ'nın Nesi Olur?

Big Data, YZ'nin gelişmesi için olmazsa olmaz bir kaynaktır. Şu anda kullandığımız hemen hemen bütün cihazlar bizden verilerimizi istiyor. Bu verilere sahip olan ve bunu "mantıklı işleyen" şirketler YZ çalışmalarında bir adım önde. Çünkü eğer veri yoksa deneme ve örnek vakıalar da yok demektir. Bundan dolayı Apple'ın Siri'si, Google'ın arama motoru, Facebook'un yüz tanıma sistemi gibi YZ uygulamaları bizim verilerimize muhtaçtır. Ve bu

verileri bizden parayla almıyorlar, biz bu uygulamaları "ücretsiz" kullanmaya razı olarak seve seve zaten veriyoruz. The Economist'te de denildiği gibi: "Yeni çağın en değerli şeyi petrol değil veri (bilgi)'dir." İddialı bir istatistikle yazıyı bitirelim, siz de işin vahametini anlayın: Son zamanlarda bilgi toplama odaklı o kadar çok çalışma yapılıyor ki sadece son 5 yılda dünyada bugüne kadarki verinin %90'ı üretildi!

Yapay Zekâ TED Konuşmalarını izle.

Türkiye Yapay Zekâ Topluluğu'na (TRAI) Katıl

Adnan Tuna @adnantuna1
çevrimiçi

Selamünaleyküm Adnan abi, sizi çevrimiçi yakalamışken birkaç soru sorabilir miyiz? 15:30 ✓✓

Aleykümselam, buyur kardeşim ne demek. 15:31

Sosyal medya sizin için nedir? 15:32 ✓✓

Çoğu zaman mesaj verme bazen de vakit geçirmek için kullandığım bir araçtır. 15:33

Sosyal medya sözlüğünüz var mı? 15:33 ✓✓

Yok 15:34

Paylaşım kriterlerinizin ilk maddesi nedir? 15:35 ✓✓

Mutlaka nasihat anlamında mesaj içermeli. Bir de polemik olmamalı, tartışmaya zemin hazırlamamalı. 15:36

Teknoloji bağımlısı olduğumuzu nasıl anlarız? 15:37 ✓✓

Sanırım yokluğunda yaşam konforumuzun bozulduğuna inanıyorsak bağımlıyızdır. 15:38

Sosyal medyanın bir afet olduğunu düşünür müsünüz? 15:38 ✓✓

Afet diyemem ama onsuz hayat daha kaliteliydi. Artık çepeçevre sarmış durumda. Kaçış yoksa ki yok en doğru şekilde kullanılmalı. 15:39

İnternette en çok sevdiğiniz şey? 15:40 ✓✓

Seyahati sevdiğim için yolculuk öncesi uçak ve otel araştırma, bir de eskiden telefonla dahi zor öğrendiğim piyasa bilgilerine hızlı erişme. 15:41

Sosyal medya okumayı engelliyor diyorlar, doğru mu? 15:43 ✓✓

Okuma ya da başka hayırlı bir fiili sosyal medya engelliyor demek kolaycılık. İradeniz zayıfsa başka unsurlara da suçu yüklersiniz. 15:46

Bu aralar ne okuyalım, ne izleyelim? 15:46 ✓✓

Alev Alatlı "Hollywood'u Kapattığım Gün" ve okumadan iyi yazdığına inandığım Taha Kılınc'ın "Kırmadan İncitmeden" kitabı... 15:47

En son ne zaman kalem kullandınız? 15:48 ✓✓

Her gün kullanıyorum 15:49

Gelecek için bir ütopyanız var mı? 15:50 ✓✓

Ütopyam yok yakın denebilecek zaman için cennet umudum var. 15:50

Klasik bir soru olarak 5 yıl sonra kendinizi 15:51 ✓✓
nerede görüyorsunuz?

:)) 5 yıl sonra yine kendimi ticaretin içinde görüyorum, 10 yıl dersek belki İstanbul'u terk etmiş küçük bir yerde inzivada görebiliyorum. 15:53

18 yaşınıza geri dönseydiniz neleri farklı yapardınız? 15:54 ✓✓

18'ime dönebilsem daha çok çalışır, çok da okurdum, en az 4 lisan öğrenmek için çabalardım. Bunu 8 diye sorsaydınız kesinlikle hafızlık yapardım derim. 15:55

Bugünün gençleri neyi ihmal ediyor? 15:56 ✓✓

Gençler, geliştirme anlamında kendilerini sonra da aile ve akraba ilişkilerini ihmal ediyor. Tabi genelleme yapmamak lazım. 15:57

Bugünün gençleri neyi çok iyi yapıyor? 15:59 ✓✓

Münazara. Bilgiye kolay ulaşabildiklerinden etraflı malumatları olmasına da gerek duymuyorlar. 16:01

"Bir-iki tık"la elde ettikleri kırpıntı diyebileceğimiz bilgiyle tartışmalara giriyorlar. 16:03

Bu yanlış da olsa o esnada bir şeyler öğreniyorlar. 16:04

Haklarını yememek lazım ebeveynlerinden daha fazla okuyorlar. 16:04

Size en çok acı veren şey nedir? 16:05 ✓✓

İftira 16:07

En sevdiğiniz kelime 16:07 ✓✓

Hamdolsun 16:08

Neyin mucidi olmak isterdiniz? 16:09 ✓✓

Yazının 16:10

Eyvallah abi 16:11 ✓✓

Eyvallah kardeşim. 16:12

Biliyoruz,

SADE
SÖDA

Gençliğin,
heyecanın yüreğine
sığmıyor. Kalem,
parmaklarından
kâğıda uzanmak için
bekliyor.

GENÇSİN,
SÖYLEYECEK
SÖZÜN VAR.

*O hâlde geleceğe
bir yudum bırak.*

sadesodayazi@gmail.com'a

sen de yazılarını yolla

BENİM
HİKAYEM

SALIHA BÜŞRA
SELMAN

Açık- öğretim den Amerika ya

“Hepimiz aslında birçok farklı hikâyeden oluşuyoruz. Anne, babalar olarak sizlerin hikâyeleri var, hayal kuran bir çocuğun farklı bir hikâyesi vardır, hocalarımızın bambaşka hikâyeleri var, öğrenci olarak bizlerin farklı farklı birçok hikâyesi var.”*

Hepimizin hayatları farklı birer hikâye olduğu gibi aslında kendi hayatımızın farklı dönemleri

de farklı farklı hikâyelerden oluşuyor. Bu farklılıklardan birçok şey öğrenebilir, gerektiğinde aynı yoldan geçmiş birisinin o yolda gördüğü ışığın varlığını bilerek umut edebilir, kendi yolunuzu çizerken en az sizinkisi kadar kıymetli olan her bir diğer yoldan önemli dersler öğrenebiliriz. Ben bu yazıda size geleneksel olmayan eğitim yolculuğumdan bahsedeceğim.

*Saliha Büşra Selman, İstanbul Şehir Üniversitesi 2016 Yılı Mezuniyet Töreni'ndeki konuşmasından...

01

Okul ikinciliğiyle mezun olduğum ortaokuldan sonra, başörtüsüyle okuyamayacağım için lise eğitimime normal bir lise öğrencisi gibi okulda devam edemedim. İmam Hatip liselelerinde, millî güvenlik derslerinde öğrencilerin başörtülerini açma zorunluluğu olduğu için, İmam Hatip lisesi de o zamanlar bir tercih olamamıştı.

02

Beşiktaş Diyanet İhlamur Kız Kur'an Kursu'nda yatılı olarak hafızlık eğitimine başladım, bir yandan da açık liseye kayıt oldum. Her dönem sonu geldiğinde, bir gün içinde bir okul döneminin tüm derslerinin sınavına giriyordum. Bu şekilde liseyi bitirdim ve sonra üniversite giriş sınavına hazırlanmaya başladım. Hafızlık eğitiminin disipliniyle gece 4'te kalkıp akşam uyuyana kadar durmadan çalışarak sınavı hazırladım.

03

2011 yılında İstanbul Şehir Üniversitesi Psikoloji bölümünü kazandım. Bir yıl İngilizce hazırlık döneminden sonra bölüme geçtiğimde, üniversitede ders dışında da merak ettiğim konularla ilgili araştırmalar yaptım, daha fazla okumaya ve öğrenmeye çalıştım.

04

Merak ettiğim konularla ilgili yaptığım araştırmalar ve okuduklarımdan sonra hocalarıma yanına gidip sorular sordum. Bazen kitap önerirken bazen de o konuyla ilgili başka bir hocaya yönlendirdiler. Bu şekilde önce araştırarak, okuyarak ve sorarak birçok alanı gözlemleme ve deneyimleme fırsatım oldu.

05

Üniversite hayatım boyunca stajlarımı genelde şu şekilde yaptım: İlgimi çeken bir konuyu araştırıp o konuda çalışan hocalara ulaştım, onlara konuyla ilgili yaptığım araştırmaları, okumaları ve konuya olan merakımı anlattım; sonra izin verdikleri takdirde onların laboratuvarlarında ya da kliniklerinde birkaç ay çalıştım. Böylece eğer ileride bu konuda çalışmak istersem neler yapmam gerekeceğini bizzat deneyimleyerek öğrendim.

06

2015 yılında Harvard Üniversitesinden kabul alarak Psikoloji bölümünde, Çocuk-Ergen Ruh Sağlığı (Youth Mental Health Laboratory) Araştırmaları Laboratuvarı'nda araştırma asistanlığı yaptım. Yazın laboratuvarda çalışırken bir yandan da yurtdışı programlarıyla ilgili bilgi sahibi olmaya başladım. Bir sonraki aşamada nasıl başvuru yapabileceğimi araştırdım. Yurtdışında yüksek lisans yapan kişilerle konuştuktan ve orada öğrendiklerimden sonra başvuru yapmaya karar verdim.

07

2016 yılı sonunda İstanbul Şehir Üniversitesi'nden hem bölüm ve okul birincisi olarak mezun oldum. Daha sonra Boston Üniversitesi, Psikoloji ve Beyin Bilimleri (Psychological & Brain Sciences) master programına kabul aldım. Şu an yüksek lisansımı yapıyorum. Bebeklik ve erken çocukluk döneminde stresin ve olumsuz yaşam deneyimlerinin beyin ve bilişsel fonksiyonların gelişimine etkilerini araştırıyorum.

Hikâyeme geri dönüp baktığımda, yapılan bir kariyer planından ziyade, önümü göremediğim yıllarda sadece o gün neyden sorumluydum ona çalıştığımı görüyorum. Biz genelde hayatlarımızı bildiklerimize ve beklediklerimize dayanarak planlamaya çalışıyoruz ama

hayatımızı asıl değiştiren olaylar aslında çoğu zaman beklenmeyen olaylardan ve bilmediğimiz yerlerden gelebiliyor. Kendi mantığımızı göre düşündüğümüz planımıza göre bir şeyleri yapmaya ya da yapmamaya karar veriyoruz. Aslında Yaratan'ın planı her şeyin üzerinde. Bugün olduğumuz yer ya da önümüze gelenler, bize Allah'ın verdikleridir. O yüzden kişinin ne yapıyorsa onu en iyi yapmaya çalışması çok önemli. Konu her ne olursa olsun, hangi alanda çalışıyorsak çalışalım, önümüzde ne iş varsa onu en iyi şekilde yapmaya gayret etmek çok önemli çünkü "Gayret bizden, tevfik Allah'tan".

MESLEK
SIRRI

RÖPORTAJ: YUNUS EMRE AVŞAR
FOTOĞRAF: VEDAT TUNÇTAN

Bir Şey Yap Görenlerin Gönlü Isınsın

Nasuhi Hasan Çolpan 1981, İstanbul doğumlu. 1999'dan 2008 yılına kadar babası Nusret Çolpan'ın yanında minyatür ve mimarlık üzerine çalışmalarda bulundu. Yüzlerce yıllık minyatür geleneğinde Matrakçı Nasuh, Süheyl Ünver ve Nusret Çolpan silsilesinin devamı olarak anılıyor. Geleneksel sanatımıza yeni bakış açıları katarak minyatür ve görsel sanatlarda dünya çapında eserler icra ediyor. Bazı minyatürleri ve çini çalışmaları birçok ülkede ve ülkemizde sergilenmeye devam ediyor. Nasuhi Hasan Çolpan'la minyatür sanatını, geleneği ve sanatkarlığın püf noktalarını konuştuk.

Minyatürcülük sizin için çocuk yaşlarda başlayan, hem bir baba yadigarı hem de aşk boyutunda icra edilen bir sanat. Bugün dünya çapında eserler vermenize vesile olan bu sanat serüvenini sizden dinlemek isteriz.

"Aşk boyutunda" deyince şöyle bir "eyvah" dedim. Acaba o kadar olabildik mi? :)

Serüvene gelecek olursak, çocukluktan itibaren görmeye başladık el sanatlarını. Babam Nusret Çolpan minyatürcüydü. Aynı zamanda mimarlık da yapıyordu. Görsel dili çok kuvvetliydi, evde de çizimler yapıyordu, çalışmalarına bazen evde devam ediyordu. Biz de izliyorduk tabii. İlk orada ısındık.

Hem baba-oğul hem de usta-çırak ilişkisiyle gelişen bir serüven öyleyse. Çok etkili olsa gerek... Bu süreçte başka bir eğitim aldınız mı?

Vefatına kadar hep babamla minyatür ve mimari işleri üzerine çalıştım. Bunun haricinde üniversiteyi açıktan bitirdim. Faydalı da oldu, bir yandan üniversite okurken bir yandan mesaisi boyunca babamla birlikte

olabiliyordum. Bu bana zaman kazandırdı. Tam gün üniversiteye gidip gelsem babamdan bu kadar beslenemeyebilirdim.

Usta-çırak ilişkisi olarak, babam hep destekledi, yardımcı oldu. Teşvik de etti. Daha ilkokulda beni İstanbul çapında bir resim yarışmasına yönlendirmişti. Orada bir derece alıp da kendime güvenim gelsin diye düşünmüş. Orada kendi branşımda birinci olmuştum, sevinmiştik. Bu anlamda manevi desteğini hiç esirgemedi.

Sürekli birlikte olduğumuz için, her gün benim için bir ders niteliğindedeydi. Bazı konularda ilerledikçe onun yükünü alacak şekilde çalışmaya başladım. Normalde minyatür boyamaları klasik olarak fırça ile yapılır, 1999 yılından itibaren çini duvar panoları için sonradan büyütülmesi gereken net kontürlü minyatür çizimleri oluşturma gereği hasıl oldu. Bu noktada çizime esneklik ve hız kazandıran bilgisayar ile çizimler yapmaya ve renklendirmeye başladık. Tasarım aşaması kağıtta, çizimi bilgisayar ortamında oluşan minyatürler klasik yöntemlerle çinlere işlenmeye devam etti. Ona en büyük yardımım bu şekilde dokunmuştur.

Babam hayattayken, yeni bir kompozisyon oluşturacağımız zamanlarda, o ana çizimi yapardı. Ben daha çok, ayrıntıları tamamlar ve ta-

mamlanmış eseri temize çekerek yardımcı olurum. Böylece elimiz ve gözümüz bu sanata ısındı. Vefatından sonra yeni bir kompozisyon oluşturmakta zorlanıyor, yaptıklarından emin olmaya çalışıyordum. Sağ olsun Kültür Bakanımız, babamın sanatkar dostları, sanatseverler beni teşvik ederek yeni şeyler çıkarabilmem için o dönemde kendime güvenmemi sağladılar. Yeri geldiğinde yeni bir minyatür için taslaklar oluşturduğumda onlara danışarak kendimi geliştirmeye devam ettim.

Bugün sanata dair etkinlikler daha çok topluluğa hitap eden, sertifikasyon eğitimlerle gerçekleşiyor. Siz diz dize, usta-çırak ilişkisiyle yetişmiş bir kıymetimizsiniz. Bu anlamda belli bir disiplin ve geleneğe bağlılık açısından kadim metotların önemi hakkında neler söylemek istersiniz?

Günümüzde her şey hızlandı. Daha çok kişiye daha hızlı bir şekilde eğitim ve bilgi ulaştırmak gerekiyor. Bu iş de o tempoya ayak uydurmaya çalışıyor. Bu durum sanatın inceliğine uygun görünme de katılan on kişiden bir kişinin sıyrılmaya ciddi anlamda ilgilenmesi yeter diye düşünüyorum. Neticede o işi severek yapacak olan kişi bu sanatı devam ettiriyor, hakkını vermeye gayret ediyor. Bunların yanında günümüzde hâlâ usta-çırak ilişkisiyle diz dize eğitimler de oluyor. Topluluğun içinden sıyrılmaya talip olanlar bir şekilde bu damarı devam ettiriyor.

Bir sanat bu coğrafyaya geldiğinde bambaşka bir güzellikte cereyan ediyor. Bir şekilde bizim topraklarımıza gelen sanata kendi rengimizi verebiliyoruz. Bunun en güzel örneklerinden biri de aruz veznidir. Minyatür sanatında da bu böyle mi?

Kökü belki de hiyerogliflere dayanan minyatürde de böyle. Çin'de, İran'da, Hindistan'da da yapılıyor minyatür. Hâlâ yapılmaya devam ediyor. Avrupalı da yapıyor ama bizi ayıran yönlerimiz var. Hint minyatürleri doğaüstü olaylara, kendi inançlarına; İran minyatürü şiirsel, romantik konulara kayarken bizde daha çok tarihî meseleleri belgelemek için minyatür kullanılmış, şehirleri ve mimari dokusunu ele almış.

Belli bir geleneğe ve disipline bağlı olarak gelişen ve varlığını sürdürebilen bir sanatla iştigal etmek insana neler katar? Bu hususta eski usüle yeni bir soluk getirebilmenin bedeli nedir?

Kendini bir geleneğe yaslamak ve ona ait hissetmek, o geleneği bilenlerin gözünde sizi bir noktaya taşıyor. Geldiğiniz yerin belli olması önemli. Takip ettiğiniz ekolü bilenler sizi daha çabuk kabullenebiliyor. Hem bir geleneği takip etmek hem de yeni, özgün eserler çıkarabilmek bazen eleştirilse de zamanla gözler alışıyor. Daha çok rağbet görebiliyor hatta.

Minyatür, kırmızı çizgileri olan bir sanat. Perspektifsiz, 2 boyutlu ve bazı kendine has kısıtlamaları olan bir dal. Bunun yanında önemli öğeyi iri çizmek, konu dışı kısımları göz ardı etmek, renklerin daha canlı ve serbest olması gibi anlatımını eğlenceli kılan, güçlendiren yanları var. Günümüzde minyatür, icra edenlerin elinde diğer sanat dalları ile de etkililiğe geçebiliyor.

Geleneksel bir sanatla meşgul olmanın bize kattığını, bir Azeri Minyatür Belgeseli'nde söylenenlerle ifade edeyim: "Minyatür sahneye, olaya ruhi bir perspektifle bakabilmeyi sağlar. Bir sahneyi zamana, iklim koşullarına, örülü duvarlara takılmadan her yönüyle izlemeye imkân tanır."

Kendi toplumumuzda ya da dünya çapında iz bırakabilen eserlerin nasıl bir ön hazırlığı oluyor? Bunu hem Ar-Ge çalışması hem de işin manevi boyutu olarak ele alırsak...

Çalışmalarım 3 şekilde gerçekleşiyor: Bunlardan biri siparişler oluyor. Eserin konulacağı yer, vereceği mesaj belirlenmiş oluyor, ona göre düşünüp hazırlanıyorum. Bir diğeri, görüp beğendiğim bir yeri ya da bir şeyi esere dökmek istediğimde oluyor. Bir de rüyalarım var. Hiç aklımda bir şey yokken rüyamda gördüğüm bir şeyi not edip onun üzerine karalama hâline getiriyorum.

Bir yerlerde sizin rüyanızı görebilir miyiz öyleyse? :)

İlerde imkân ve uygun ortam olursa rüyalarımın sahneleri içeren bir sergi güzel olur.

Hazırlık aşaması ise icra edilecek eser için araştırmalar yaparak bilgi toplayıp o konu hakkında karalamalar, eskizler neticesinde eser oluşuyor. Bunun yanı sıra beğendiğim bir mekânın fotoğrafını çekip onu minyatür şeklinde icra ediyorum. Rüyamda gördüğüm bir sahneyi kâğıda aktarmak için çok düşünmeye, araştırmaya gerek kalmıyor. :)

Son olarak "Şunu da nakşetmeden bu diyardan göçmemeliyim." diye hayalini kurduğunuz bir eser var mı?

Biz de İmam Hatip nesliyiz. Tebliği önemsiyoruz. Herkesin kendi alanında en iyi olması gerektiğine inanıyoruz. Nitekim bir âlimin birkaç cümlesiyle, bir şiirle ya da bir sesle insanların gönlü İslam'a ısınabiliyor. Bu hususta benim de "Öyle bir eser icra etmeliyim ki görenlerin gönlü İslam'a ısınmalı." diye hayalim var. Bunu minyatürle insanlara sunabilsem ne güzel olur. Geçtiğimiz hafta böyle bir vesile için belki de ilk adım sayılabilecek bir olay yaşandı. Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan, Vatikan'da Papa'ya İznik çinisi üzerinde Marmara'dan İstanbul temalı minyatürümü hediye etti. Belki de oralardan bir şeyler yazılır bize.

Ne güzel bir hayal. Hocam şeref verdiniz. Teşekkür ederiz.

Ben teşekkür ederim.

Kısa Keselim Aydın Havası Olsun

Eskiden mi yanasınız, yeniden mi?

Geçmişimize eski değil, "biz" demeliyiz. İkinin sentezinden yanayım.

Minyatürcü müsünüz, nakkaş mı?

Nakkaş daha heybetli geliyor ama babam "Minyatürcüyüz." derdi.

Dünyaya bir cümle bırakmanız istense?

Sevin, sevinin.

Sizi en çok yoran şey?

Elhamdülillah Müslüman'ız, sıkıntımız şikâyetimiz yok.

Marifet iltifata tâbî midir?

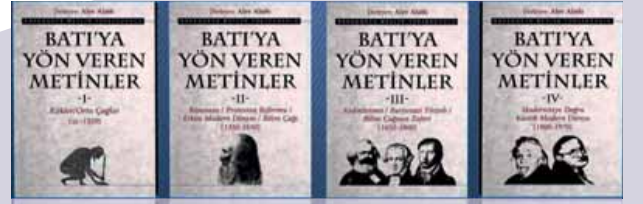
Tabii, tâbidir. :)

İBN BATTÛTA SEYAHATNÂMESİ

EBÛ ABDULLAH MUHAMMED İBN BATTÛTA TANGİ

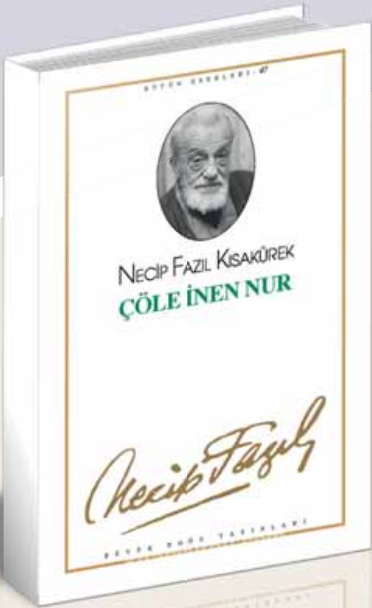
İbn Battûta, 28 yıl boyunca memleketi olan Tanca'dan (Fas'ta bir şehir) başlayarak Mısır, Arap Yarımadası, Irak, İran, Anadolu (14. yüzyıl olduğu için birçok beylik var o dönem Osmanlı dâhil belli başlı birçok beyliği), Kafkasya, İstanbul, Orta Asya, Hindistan, Maldivler, Çin ve memleketine komşu olan Endülüs'ü gezmiştir. Gezdiği memleketlerde sadece gördüklerini kayda geçirmekle kalmamış; oralandaki toplum yapılarını, inançları ve âdetleri de sıkı bir şekilde araştırmış ve bize ulaştırmıştır. İbn Battûta'nın bu seyahatnâmesi bizlere 7 asır önceki dünyamızdan kesitler sunuyor ve bambaşka bir dünyaya doğru yelken açmamızı sağlıyor. A. Sait Aykut'un güzel çevirisiyle sizleri bu macerayla baş başa bırakıyoruz.

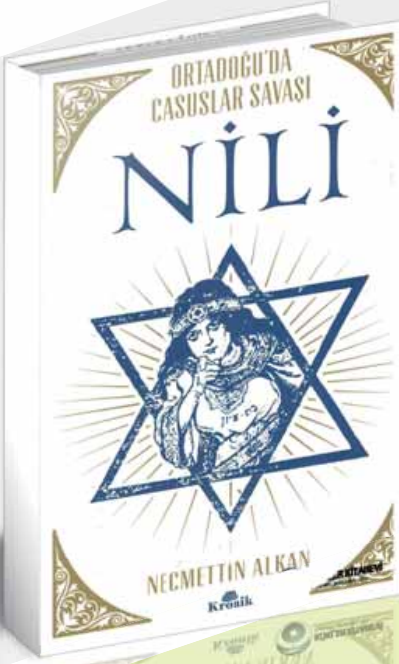
BATI'YA YÖN VEREN METİNLER ALEV ALATLI

Alev Alatlı markasıyla ve titizliğiyle hazırlanan, kapsamlı ve birinci kaynaklardan bir "Batı" okuması yapmak isteyenlere bu 4 ciltlik nadide eseri şiddetle tavsiye ederiz. Tarihi perspektif çerçevesinde akıcı bir dili bulunan bu eserin ilk cildinde Batı felsefesinin köklerinden bahsedilir ve Ortaçağ'a kadar olan süreci ele alır. İkinci cildinde 1350-1650 yıllarını Rönesans-Protestan Reformu-Erken Modern Çağ-Bilim Çağı alt başlığıyla düşünürler ve makaleler eşliğinde inceler. Üçüncü cildinde ise Aydınlanma Çağı'nı, Fransız İhtilali ile birlikte burjuvazinin zafarını ve Sanayi Devrimi ile birlikte bilim çağının zaferini 1650-1800 yılları arasındaki Batı dünyasını anlatır. Son cildinde ise modernizm ile birlikte sömürgeciliğin ve dünya savaşlarının mimarı Batı'nın kaotik modern dünyasını ve düşünce dünyasını ideolojiler ve düşünürler eşliğinde inceler. Son ciltte tarihler 1800-1970 arasını ele alır. Gördüğünüz bu sistemli ve nadide eseri sabırla okuyanlara keyifli okumalar dileriz. 😊

ÇÖLE İNEN NUR NECİP FAZIL KISAKÜREK

Efendimiz'in (sav) mübarek hayatı denildiğinde akla ilk gelen eserlerden olan Çöle İnen Nur, Üstad Necip Fazıl Kısakürek'in de en bilinen eserlerinden biridir. Üstad, ortaya tam olarak bir sanat eseri koymuş olmakla beraber ilmi kaynaklardan devşirilmiş birçok bilgiden ve kaynak kaygısından da uzak durmuş. Bu, ilmi salahiyetinin belki de buna yetmediğini düşünme edebiyatıyla bir "iman ehli"nin inandığı kapıya yaklaşma/yakınlaşma çabası olarak da görülebilir. Okunduğunda insana akıcı bir şiirin içinde kaybolmuş hissi veren kitap, aynı zamanda üstün dil becerisi ile Efendimiz'in (sav) mübarek hayatına anbean şahitlik ediyormuşuz gibi hissetmemizi de sağlıyor.

ORTADOĞU'DA CASUSLAR SAVAŞI "NİLİ"

LARRY COLLINS - DOMINIQUE LAPIERRE

Malum olduğu üzere casusluk faaliyetleri devlet merkezli olarak resmî kurumlar vasıtasıyla yapılır. Nevi şahsına münhasır bir casusluk örgütü olduğunu iddia ettiğimiz NİLİ, bu tanıma uymuyor. Filistin'de yaşayan Yahudi bir grup genç, Birinci Dünya Savaşı'na girmiş olan Osmanlı Devleti'nin bölgedeki Dördüncü Ordu hakkında gizli bilgileri toplamaya başlıyor. Bu aşamada herhangi bir devlete bağlı ve devlet adına bir faaliyet söz konusu değildir. Kendileri böyle bir faaliyete karar vermişlerdir. Bu casusluk faaliyetini yapanlar ise Zichron Ya'akov ağırlıklı üç-dört köyedeki gençlerden oluşmuştur. Bu Yahudi köylerinin ortak özelliği ise Baron de Rothschild'in madden desteklediği yerler olmasıdır. Örgütün liderliğini ise Aaronsohn ve Feinberg aileleri yapmaktadır. Bugün dahi İsrail'de NİLİ örgütü hakkında bir müze bulunmakta ve üzerinde bu örgüt liderlerinin fotoğraflarının bulunduğu pullar basılmaktadır.

ECİNNİLER FYODOR MİHAYLOVİÇ DOSTOYEVSKİ

"Kimi tuhaf dostluklar vardır. İki dost, ellerinden gelse birbirini yiyecektir ama yine de ömürleri boyunca içtikleri su ayrı gitmez. Birlikte olmadan edemezler. İkisinden biri aklına esip bu dostluk bağına koparsa bunu yapan yatağa düşer, hatta ölebilirdi. Varvara Petrovna ile özel bir görüşme yaptıktan hemen sonra Stepan Trofimoviç'in kanepeden fırlayarak duvarları yumrukladığına kaç kez tanık olmuşumdur... Kaldı ki Stepan Trofimoviç kaç kez başını omzuma koyup hıçkırık hıçkırık ağlamıştır. Ama bu hıçkırıkların ertesi günü Varvara Petrovna'ya karşı ettiği nankörlüğün cezasını çekmek için kendi kendisini çarmlıya germeye hazırdı..."

SABRİ ÜLKER'İN HAYAT HİKÂYESİ HULÛSİ TURGUT

"Bilim ve teknik, bu yeni yüzyılda insan hayatına çok daha olumlu şeyler katacaktır. Ancak bence önemli olan böyle bir gelişmeyi insanın kendi varlığında da yaşamasıdır. Çağa ayak uydurmak için yeni kuşakların bizlerden daha çalışkan, daha azimli ama her zaman doğru ve dürüst olmaları gerekir diye düşünüyorum. Sanmayınız ki değişen çağda insana ilişkin hasletler önemini kaybedecek. Yardımlaşma, dayanışma, dostluklar ve komşuluklara insanların pek çok ihtiyacı olacak. Bunları unutmayan ve yaşatanların mutlulukları ise gelişen teknolojiyle birleşince daha da büyüyecek..."

ÇEKİŞMELER VE SALTANAT KAVGALARIMIZ ARASINDAKİ YAŞAMIMIZ

Çağlar açıp çağlar kapatan Fatih'in torunları olarak, Viyana önlerine kadar atını süren Kanuni'nin evlatları olarak artık fetihleri de unuttuk Fatihleri de. Kısır döngülü bir hayat yaşayarak ömür sürüyoruz. Sabah kalkıyoruz ve bugün ülkenin neresini kurtarsak diye uzun uzun düşünüyoruz. Hep kötülükleri kurutmak için çabalıyor ama hiç iyiliklerimizi artırmıyoruz. Hep başkalarının kabahatlerini sayıyor ama çözüm odaklı cümleler kuramıyoruz. Sigara içme yaşının ilkokullara düşmesinden veya kız arkadaşı edinme yaşının çocuk yaşlara gerilemesinden daha fazla beni ürküten; çocukların bile siyaset konuşması, dışarı çıkıp oyun oynayamamaları, Japon kaleyi bilmemeleri, misketleri tanımamaları, gazoz kapağı biriktirmemeleri, futbolcuların adlarını ezberledikleri hâlde futbol oynamaktan bihaber olmaları, artık arabaların altına toplarının sıkışmaması, cam kırıldığında, erik, incir, nar gibi envaiçeşit meyve hırsızlığı yaptıktan sonra sahibinden nasıl kaçılacağına dair stratejik bir planlarının olmaması beni ürkütüyor.

Korkuyorum, sobayı görünce onu sandalye sanacak çocukların olmasından. Korkuyorum, resmi sadece tuvale yapılacak bir sanat zannedeceklerinden. Korkuyorum, televizyona evlatlık verilmelerinden. Korkuyorum, bir sabah kalktığımızda çocuklarımızın iyice sanal hâle gelmesinden.

Ürkütmüyor mu sizleri de sabahtan akşama siyasi, futbol üzerine konuşmalar? Bir şey üretemeyen gençlerimiz, "Bir tur da ben atayım." deyip paylaşmayı teşvik etmeyen bir neslimizin olmaması, roman okumayan, hayal kuramayan gençlerimiz olması normal mi? Hep aynı şeyler üzerine kurulan medyatik dil normal mi yani? Farklı bir ses gelsin, farklı biri gelsin ve haykırsın artık gerçekleri, bu sokağın çıkmaz sokak olduğunu söylesin ve gitsin.

• Artık aynaya bakıp gerçeği itiraf edelim düzeltilmesi gereken yegâne varlık biziz arkadaş. Dört ortalı metot defterin arkasından başlayarak sağdan sola ters bir şekilde "Adam olmalıyım!" şeklinde yazıp defteri doldurmadıkça konuşmama sözü verelim kendimize. Deneyim belki oluruz. Anlaşmalı kırtasiyelerden defterlerinizi temin edebilirsiniz. Bir alana yazılmış bir örnek verilecektir. Başvurularımızı aynanın karşısında alıyoruz.

• Orijinal bir fikriniz yoksa, yeni bir kitap yazmayacaksanız, herhangi bir kitabı açtığınızda oradaki resimlere bıyık ve sakal yapmayacaksanız, esprilerinizi belden yukarı çıkarmayacaksanız, her duyduğunuzu aktarıp bütün yalanlara ortak olacaksınız, seçim, oy, futbol, miting, bütün konuşmalarınızı işgal ediyorsa, pantolonunuzu kıvrıp dereye girmeyecekseniz, namaz kılan birine tarafını soracaksınız, sizin haklı ama diğerleri yanlış olduğunu düşünüyorsanız, kısa filmleri seyretmiyorsanız, "Bir reklam da ben çekeyim demiyorsanız." karanlıkta saatlerce oturmak sizi sıkıyorsa, sanal ortamda 5000 ekli kişiniz olmasına rağmen gün boyunca 5 kişiyle 5 dakika muhabbet edemiyorsanız yeni açtığımız uçurumun yol tarifini benden alabilirsiniz! Uygun fiyatlarla uygun atlayışlarımız mevcuttur! Ayrıca cenaze işlemleri şirketimiz tarafından yürütülecektir! Cenaze namazı için gerekli kalabalık toplanması sağlanacak ve mezarın başında ağlayacak adamlar itina ile seçilecektir! Eğer definden sonra yağmur yağmazsa fiskeyle ile hormonlu yağmur yapılmak suretiyle rahmetin sizden uzak olmadığı vurgulanacaktır!

Eskiye dair özelemlerimizi sürekli dile getirmemize rağmen "İlerle-meliyiz, daha ileri gitmeliyiz." diye kıvrınmamız niye? İleri, daha ileri zikkim var sanki. 1400 yıl öncesine dönene kadar mücadeleye devam.

“Kolay bir hayat dilemeyin,
ZOR OLANA DAYANABİLECEK
güç isteyin.”

Bruce Lee

özgüvende kadere iman saklı

RÖPORTAJ: HİLÂL MISIRLI

Bugüne kadar duymadıysanız “farkında” bir birey olmaya niyet etmek için güzel bir vesile olacağına inandığımız Aliye Hanım’ı tanımaya ve literatürümüze kazandırdığı “Kör Topal Giden Bilim Dalı: Engeloji”nin üniversitelerde anabilim dalı olarak okutulacağı günlere hazır olun. Söyleşimizde engellerin engel teşkil etmeyeceği bir dünya için farklılıklara dair farkındalık, engellere karşı özgüven kazanmak adına çok şey bulacaksınız.

Sade Soda okuru için kısaca kendinizi tanıtır mısınız?

Bursa’da doğdum. 9 aylıktan çocuk felci geçirdim ve o günden beridir bedensel engellyim. İlk, orta ve lise öğrenimimi ilçem Mustafakemalpaşa’da tamamladım. Daha sonra Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi’ni bitirdim. Mezun olduğum yıllarda engellilere öğretmenlik hakkı verilmiyordu. Bu nedenle öğretmenlik yapamadım.

Dergileri çok severim. Dergiler ve dergicilik benim için çok önemli. 1989-1990 yıllarında Kadın ve Aile Dergisi’nde yazılar yazdım. 1991-1994 yılları arasında da engellilere yönelik Yaşama Sevinci Dergisi’nde editör olarak çalıştım. Aynı dönemde engellilere yönelik TRT’de yayınlanan Her Şeye Rağmen programında Yapım Yardımcısı olarak çalıştım.

1994-2010 yılları arasında TGRT’de Metin Yazarlığı, Yapım-Yönetim Yardımcılığı, Basın ve Halkla İlişkiler Basın Tanıtım Sorumlusu ve TGRT HABER Medya Sorumlusu gibi çeşitli görevlerde bulundum.

2010-2013 yıllarında Türkiye Beyazay Derneği ve İŞ-KUR’un ortak projesi olan engelli istihdamına yönelik Engelli Kariyeri’nde Değerlendirme Uzmanı

olarak çalıştım. Bu arada engellilere yönelik çeşitli projelerde çalıştım.

2011 yılında yazmaya başladığım, hâlen yazmaya devam ettiğim engelli, engellilik ve engelli farkındalığı hakkında yazdığım kitabımla aynı adı taşıyan bir blogum var.

Engeloji nedir, sizi literatüre engeloji kavramını kazandırmaya, engellilere umut olmaya, farkındalık yaratmaya, blogunuzu açarak yazmaya iten süreçten biraz bahseder misiniz? Gençken böyle bir alana yöneleceğinizin hayalini kurmuş muydunuz?

Kitabımın adının bir cümle olmasını düşünüyordum. Aklımda şöyle bir isim vardı: “Topal Demesinler Diye”. Bu isim bir yazımı konu alan Mehmet Ali Birand ile ilgiliydi. Ama beni de anlatıyordu. Ancak sonra yayınevi ile kitabın adının tek kelime ve farklı bir isim olmasına karar verdik. Yayınevinden bir süre istedim. Yüzlerce isim buldum. Hiçbiri içime sinmedi. Daha iyi bir isim bulacağımı hissettim. Ve sonunda bir sahur vakti aklıma Engeloji geldi. Adı ilk bulduğumda arama moto-

runda sorgulayınca başka bir kelime yazıp "Yine de girdiğiniz şu sorguyu mu aramak istiyorsunuz?" yazdı. Benim de istediğim buydu! Hiç kullanılmamıştı, farklıydı ve anlamlıydı. "İşte bu..." dedim. Engeli ve engelli doğru anlamak bir bilimdi! Engeloji de bunu anlatıyordu. Alt başlık olarak da "Kör Topal Giden Bilim!" olsun istedim. Çünkü engelliler yanlış biliniyor ve tanınıyordu.

Evet, maalesef engellilik yanlış biliniyor, engelliler yanlış tanınıyor. "Bunu doğru anlatmalıyım." diye düşündüm. Bloguma da bu amaçla başladım. Yazılarımın beğenilip takdir görmesinden çok, engelliği doğru tanımlamak ve bir farkındalık ortaya koymak istiyorum.

Okumayı çok sevdiğimden yazmak da hayallerim arasında idi. Ama kitapların okunmadığını bildiğimden kitap fikri benden uzaktı. Ancak yayınevi beni ikna etti. Kitabım Engeloji, böylece ortaya çıktı.

Engeller, hayallerine giden yolda bir insana gerçekten engel olur mu?

Bence olmaz. Olmadı. Hatta engelli olmak bazen cesaretlendirici bir güç bile olabiliyor. Engelli olup başarılı olanlar, engeli engel olarak gören değil de onu basamak olarak gören kişiler arasından çıkıyor.

En büyük engel içimizdekiler. Sizce özgüvensiz olmanın geçerli, aşılamayacak nedenleri var mıdır?

Kimse mükemmel değil ki. Herkesin zayıf noktaları olabilir. Önemli olan bunu sorun yapmamak. Özgüvenli olmak için engelli ya da engelsiz olmanın bir etkisi olmadığını düşünüyorum. Yani engelsiz bir kişide özgüven olmayabilir. Engelli biri de özgüvene sahip olabilir. Bu içsel bir şey.

Kitabınızın kapağında kulakları tıkalı, gözleri kapalı birine yer vermişsiniz. Burada vermek istediğiniz mesaj nedir?

Kitabımın kapağının tasarımı Hüseyin Özkan'a ait. Ben sadece rengi mavi olsun, sade olsun; resim olarak da engelli biri ve engelli logosu olmasını istedim. Tasarım olarak birkaç örnek vardı. Bu içime sindi. Hatta ilk görüşte bayıldım. Mesajı da çok etkileyici ve güzel geldi. Engelliler görülmüyor, sesleri duyulmuyor. Engelli farkındalığından uzak olmak daha güzel nasıl anlatılabilir ki?

Blogunuzdaki bir yazınızda, "Özgüven çok önemli, yoksa engelli olmak çok zor." demişsiniz. Özgüven, sizin için ne ifade ediyor? Olmasaydı hayatım farklı olurdu diyebilir misiniz? Bu bağlamda yüreklendirdiğiniz, etkilediğiniz birileri oldu mu?

Bence özgüven; kişinin kendini tanıması, kendi özelliklerini, artı ve eksilerini görebilmesidir. Özgüven kişiye hayatta baş edebilme, sorunlarla mücadele, zorluklara dayanma gücü veriyor. Özgüvende aynı zamanda kadere iman saklı. Engelsiz bir "Aliye" düşünemedim ben. Bunu kabullendim. Böyle olunca hayatı bu şekilde sürdürebilmenin yollarını da buluyorsun. Eğitim almak, çalışmak gibi...

Bu özgüveni duymasaydım hayatım daha güç olurdu diye düşünüyorum. Yazılarımı genellikle engelsizler için yazsam da engellilerden etkilenenler oluyor. Bunu gelen yorumlardan anlıyorum.

"Hiçbir engelli yanına bir sıfat almak istemez. Sadece adıyla anılmak ister." Toplumda engellilere karşı sıkça yapılan yanlışlardan birine

değmişsiniz. Toplum olarak katedecek çok yolumuz var. Bu bağlamda neler söylemek istersiniz?

Evet, engelliler bir sıfat almak istemezler. Kör, topal, sağır, dilsiz, çolak, kambur gibi... Ama maalesef bu çok yapıyor. Ben de kendi adıma, bana topal denmesini istemedim. Bu belki benim gerçeğim. Ancak bu sıfatların kişiyi aşağıladığı ve küçümseme amacıyla kullanıldığı ortada. Umarım bu bakış açısı değişir ve bu sıfatlar bir gün kullanılmaz olur.

Engellilerle ilgili çalışmalar konusunda Türkiye ne durumda?

Günümüzde engelliler adına güzel şeyler olduğunu düşünüyorum. Çok önemli adımlar atıldı. Örneğin ben öğretmenlik yapamadım ama artık engelliler de öğretmen olabiliyor. Erişim adına da önemli çalışmalar yapıldı. Her şeyi bir yana bırakalım. Özür, cürük, sakat kelimelerinin bile karnunlardan çıkarılması önemli bir adım bence.

Engellilerin topluma kazandırılmasında bizlere düşen nedir, ne yapmalıyız?

Aslında engelliler çok şey istemezler. Oldukları gibi kabullenilmek isterler. Acıma, küçümseme gibi bakış açılarla, önyargı ile bakılmasını yeter. Engellileri, engellerinden çok çevreden gelen acıma, küçümseme gibi negatif bakışlar etkiler. Engeline bir şekilde aşıyor ama önyargıları yok etmek çok daha zor geliyor.

Aliye Hanım, bir yerde "Ailem engellerimin farkında davrandılar bana ama hep iyi ve güçlü yönlerimi öne çıkardılar." demişsiniz. Herkeste olduğu gibi, belki daha çok, engelli arkadaşlar için mesele kendilerinde başlıyor. Yani engelliğin bir farklılık olmadığı, üzerinde konuşulacak kadar önemli bir etki unsuru olmadığı düşüncesiyle mi bir hedefe başlamak gerek yoksa tüm farklılıklarımızın zenginlik de olduğunu kabul ederek mi? Çünkü her insan apayrı birer âlem.

Çok haklısınız. Her insan farklı bir âlem. Artılarımız ve eksilerimiz var. Bunu böyle görüp hayata böyle bakmalıyız. Her şeyin bir imtihan olduğunu da unutmamak gerekir. Böyle düşünürsek hayata böyle bakarsak her şey kolaylaşır. Engelliler engeli, engeli olmayanlar da engellilere bakış açılarıyla imtihan ediliyorlar.

Hayatta beni başarmak yolunda yüreklediren kişidir dediğiniz, örnek aldığınız biri var mı?

Tek başına örnek aldığım biri olmadı. Ama her tanıdığım kişiden örnek aldığım özellikler olabiliyor. İyimserlik, güler yüzlü olmak gibi...

Son olarak Sade Soda okuruna ne mesaj vermek istersiniz?

"Sade Soda" okurlarına bir soru sormak istiyorum: "Hiç engelli birini tanıdınız mı?" Cevabınız "evet" ise şimdi onu nasıl gördüğünüzü, ona nasıl baktığınızı düşünün. Eğer o kişinin engeline ön plana almadan, onu olduğu gibi kabullenmişseniz mesele yok. Ama engeli ön planda ise onu yanlış tanıdığınızı söyleyebilirim.

Sorularınızdan Engeloji'yi (kitap ya da blog) okuduğunuzu anlıyorum. Çok teşekkür ediyorum. Anlaşılacak güzel şey...

Bana topal denmesini istemedim.

Engelli olmak bazen cesaretlendirici bir güç bile olabiliyor.

Engelini bir şekilde aşıyorsun ama önyargıları yok etmek çok daha zor geliyor.

Özgüven de aynı zamanda kadere iman saklı.

Engelliler engeli, engeli olmayanlar da engellilere bakış açılarıyla imtihan ediliyorlar.

Twitter'da Ara ki Bulasın! Buldum! Buldum!

* Twitter'ı aktif kullanıyorsanız ve birinde önceden bir tweet görüp daha sonra üstüne onlarca yeni tweet atılan o tweeti bulmak için defalarca sayfanın sonuna geldiyseniz bu arama işin seveceksiniz. Örneğin @anadolujansi hesabından atılan "İstanbul" kelimesini içeren tweetleri aramak için İstanbul from:anadolujansi yazıyorsunuz. Hooop karşınıza dökülüyor ilgili tweetler. Zaman aralığı da belirtilebiliyor ama denemelerimde iyi çalışmadığı için buraya almıyoruz. Not: Kilitli hesap için çalışmadığını anlamış olmalıyız 😊

> > > www.twitter.com

Taksinin Akıllısı: iTaksi

* Bir süredir konuşulan İBB (İstanbul Büyükşehir Belediyesi) ve İSBAK'ın üzerinde birlikte çalıştığı taksi uygulaması iTaksi sonunda kullanımda. Nakit ve kredi kartı ile ödeme özelliğinin yanında İstanbulkart ile ödeme seçeneği de olması ilgi çekici. "Yolculuk Hesapla" özelliği ile biniş ve iniş yerlerini girerek tahmini bir fiyat elde edebiliyoruz. Sarı taksinin dışında daha lüks hizmet veren siyah veya turkuaz taksi de çağırabiliyorsunuz. Sistemin yerli olması sevindirici olmakla beraber bizlerin de kullanması ile daha da gelişeceği aşikar. Ne diyelim, hayırlı olsun.

> > > www.itaksi.com

Mütedeyyin Hassasiyetli Ev Paylaşımı: Muzbnb

*Airbnb'yi muhtemelen duymuşsunuzdur. Eviniz ya da bir odanız varsa bunu ihtiyacı olan kişilerle belirlediğiniz şartlar altında paylaşım yapıyorsunuz. Tabii ki ücretli. Birçok şeyin olduğu gibi bunun da Müslümanların hassasiyetlerine uygun olan versiyonu var. 2016 yılında kurulan Muzbnb. Mantık Airbnb ile benzer: Kiralık oda vs. buluyorsunuz, aynı zamanda kendiniz de oda ekleyebilirsiniz. Airbnb'de İslamofobi'nin olduğu düşünen Muzbnb kurucuları; Müslümanlar da gezsin, ev ararken kimliğinden dolayı reddedilmesin, biz de bir topluluk oluşturalım gibi düşüncelerle böyle bir işe girmişler. Böyle uygulamalara fırsat tanımının her zaman lehimize olacağı düşüncesindeyiz. Sizi yatıya bekliyoruz. 😊

> > > www.muzbnb.com

Dolu Dolu Özellikleriyle BİP

* BİP sizlere daha önce farklı bir şekilde tanıttığımız bir akıllı telefon uygulaması. Bu defa sizlere farklı yönlerinden bahsedeceğiz. BİP, Turkcell'in anlık mobil mesajlaşma ve görüntülü konuşma uygulaması. Ama uygulamayı kullanmak için Turkcell'li olmanıza gerek yok. Genel olarak sesli-görüntülü arama, grup mesajlaşmanın yanı sıra oyunlar, kaybolan mesaj, karşıdaki kişinin telefonunu titretme, para transferi gibi özellikler konmuş. En seveceğiniz tarafı ise servisler kısmı. Bilinmeyen numara öğrenme, namaz vakti sorgulama, döviz kuru öğrenme gibi işleri chat ekranı üzerinden yapıyorsunuz. Bir de sanki birini Twitter'dan takip ediyormuşsunuz gibi size ara ara mesaj gönderenler var. Anadolu Ajansı, THY, belediyeler vs. Var da var. Her geçen gün eklenen kurumlar ve özellikleri ile dünyada ses getiren BİP kullanmaya değer.

Kafa'mdaki Blog: QUORA

Asıl politikası soru cevap üzerine olan blog, zaman ilerledikçe politika değişimine giderek çok daha geniş bir yelpazede hizmet veriyor. Eski Facebook çalışanları tarafından kurulan sitenin yeni blog kurmayı düşünenler için çok iyi bir seçenek olduğunu söyleyebiliriz. Yeni bir blog kurulduğunda okuyucu kitleye ulaşmak yılları alabiliyor. Quora'da ise hemen ilgililerine ulaşıyor ve binlerce okuyucuya erişiyorsunuz. Ayrıca ilgi alanınıza göre seçtiğiniz başlıklara göre size çok güzel yazılar da öneriyor. Quora'yı takip etmek sizi birçok gelişmeden anında haberdar edecektir desek yalan olmaz.

TEKNOLOJİ KAFASI OKURSA: Ali Baba

Kendi ifadesi ile “%100 Çin malı” olan, kendisi küçük ama hayalleri kocaman olan bir öğretmenin e-ticaret girişimi: alibaba.com

Çin'de daha internetin i'si bile telaffuz edilmezken Jack Ma, bin bir zorlukla okulunu okuduktan sonra alibaba.com sitesini hayal eder ve uzun bir koşturmaya sürecine atılır. Bin bir türlü engelin yanı sıra ticaretin en zor olduğu ülkelerden biri olan Çin'deki yasalarla da uğraşmak durumunda kalan Jack Ma; azmin, iradenin, özverinin ve başarının hikâyesini en canlı şekilde gözlerimizin önüne seriyor. CeoPlus yayınlarından çıkan kitabı yakın arkadaşı Ducan Clark kaleme alıyor. Bize de okumak düşüyor. İyi okumalar.

SERDAR
ÜNAL

MEDET ALLAH'IM MEDET:

“Kafamda deli fikirler... Bunları bir şekilde hayata geçirmek istiyorum ama para yok! Ah bir para olsa neler yapacağım!” gibi içsel ve dışsal konuşmalar sizin de başınıza geliyorsa bu yazı tam sizi ilgilendiriyor. Fikrim var ama bunlar için parayı nereden, nasıl bulacağım? İşte, en iki güzel yolu sizin için yazdık.

KICKSTARTER

Değişik kategorilerde birçok projenin fonlandığı platformlar bulunmakta. Bunlardan en göze çarpan iki oluşumdan ilki olan Kickstarter'ı duyanlar bir tarafa, bizim işimiz duymayanlara duyurmakta. Bu platform “Crowdfunding” yani kitlesel fonlama denilen olayın meşhur oluşumlarından biri. Özetle şöyle:

Projeler açılıyor, birçok insan da elini cebine atıp üç beş bir şey ortaya atıyor. Kişi sayısı arttıkça damlaya damlaya göl oluyor. Ama burayı sadece paranın alıp verildiği bir yer olarak düşünmek yanlış olur. Milyonlarca kişilik bir topluluktan bahsediyoruz. Aklında bir fikri olan ama maddi yetersizliklerden ötürü projeyi rafa kaldırmak zorunda olanların hayallerini gerçekleştirdiği bir yer... Firma, başlatılan projelere daha derin bir gözle bakıyor. Her bir projeyi, görmek istediğimiz dünyayı oluşturmak için bir fırsatımız olarak düşünüyor. Aslında bir bakıma herkes oy-

namak istediği oyunu, izlemek istediği filmi, kullanmak istediği teknolojik cihazı destekliyor burada. Tabii birçok destekçi için desteklenen projeler tanıdıklarının, arkadaşlarının falan da olabiliyor-muş. Dikkatli takip edildiğinde proje sahipleri tarafından verilen teşviklerin toplanan fonun büyük kısmını oluşturduğu görülecektir. Bu teşvik ürünün satılması şeklinde de oluyor, başışının isminin kaynak koduna eklenmesi gibi sembolik şekillerde de. Ama ürün alanlar için şöyle bir risk var: Diyelim destek oldunuz, proje hedefine ulaştı ama sonra ürünü göndermedi. Bu durumda Kickstarter paranızı geri vermiyor.

Proje açma konusu da bir süreç tabii. Daha teknik detaylara girecek olursak “Hemen bir proje açiveriyim.” diyemiyorsunuz. Önce projeyi inceliyorlar, bu aşamayla ilgili kabul oranı yaklaşık %80 imiş. Ayrıca proje oluşturmak için ülkemizin içinde bulunmadığı 20 küsur ülkeden birinde kalıcı oturma izniniz olması lazım. Ama destek vermek için bu kadar bir kısıtlama yok. Para gelsin de

nerden gelirse gelsin prensibi 😊 Bir de kalıp öyle “Yıllar boyunca sitede kalsın, azar azar toplayayım.” diyemiyorsunuz. Bir proje maksimum 60 gün fon topluyor. Hedefine ulaşan projeler için Kickstarter fonlar üzerinden %5, ödeme işlemleri içinse %3-5 oran + işlem başına ufak bir miktar alıyor. Hedefine ulaşamayan projelerden ötürü sahiplerinden bir ücret talep edilmiyor, destekçilerin paraları da ceplerinde kalıyor.

Ekip ve Tarihçe

Kickstarter 28 Nisan 2009'da açılmış. Şu anda New York City eyaletindeki Brooklyn'de 116 kişilik bir ekip olarak faaliyet gösteriyorlar. Yaklaşık yarısı tasarım ve kodlama üzerinde, diğer yarısı da toplulukla beraber çalışıyormuş. Toplulukla beraber çalışmaktan kasıt ise destekçilere ve proje sahiplerine yardımcı olmak, projeleri keşfedip dünyaya ulaştırma vs. Bir de sadece fonlanan projelere aracı olmuyorlar, kendilerinin de birçok projesi var. Bu açıdan proje sahibinin psikolojisinden de anlıyorlardır.

www.kickstarter.com

01

Bugüne kadar 390 binden fazla proje başlatıldı.

02

Başlatılan projelerden %36'sı hedeflediği miktarı toplayabildi.

03

Bir kuruş bile destek verilme-yen proje oranı %14.

04

14 milyon-dan fazla kişi tarafından 3.12 milyar dolar üzerinde para toplandı.

05

Hedefe ulaşan ilk 3 kategori: Müzik, film&video ve oyunlar.

06

En çok fon toplayan proje 20 milyon dolar topladı.

FİKRİM ÇOK, PARAM YOK

Ayda 15 milyon kişinin ziyaret ettiği ve ayda yaklaşık 19.000 kampanya başlatılan Indiegogo da Kickstarter gibi insanlara hayallerini gerçekleştirmelerine yardım eden bir platform. Aşağı yukarı süreç aynı fakat bazı yönleri ile Indiegogo biraz farklılık gösteriyor. Web sitesini incelediğimizde “perk” diye bir kavram görüyoruz. “Perk” destekçi kazanabilmek için verilen teşvikler anlamına geliyor. Ee malumunuz insan psikolojisi... Para desteği verirken bir şeyler de beklemiyor değil. Örnek vermek gerekirse “\$100 verene ürünü yapınca yollarım, \$180 verene 2’li paket yaparım, erken destek verenlere daha ucuza olur, \$25 verene ürünün

tişörtünü veririm...” gibi “perk”ler yapıyorsunuz. Bağış ve ödül tabanlı fonlamanın yanında “MicroVenture” şirketi partnerliği ile “equity crowdfunding” seçeneği de var. Bu da demek oluyor ki \$100 ve üzerinde bir para vererek şirketlere yatırım yapılabilir. Indiegogo’da dikkat çeken bir bölüm de sitede var olan market alanı kısmı. Burada fonlamadan farklı olarak hâlihazırda var olan ürünler satılıyor; konsept veya fikir değil, ürün. Eğer satıcı zamanında kargolamazsa verdiği miktar, alıcıya iade ediliyor. Normal marketlerde pek enteresan bir şey göremezken buralarda ilginç, inovatif şeyler görebiliyoruz.

Kickstarter ve Indiegogo arasındaki detaylara biraz daha bakalım. Proje oluşturmak için bir onay süreci yok. Kampanya oluşturmak için belli 20-30 ülkeden olmaya da gerek yok, neredeyse bütün ülkelerden kampanya açılabilir. Fonlama işi için iki seçenek var; bir tanesi “sabit fonlama” yani “ya hep ya hiç”. Mesela diyorsunuz ki “Be-

nim makine almam lazım, hammaddeler pahalı, bu miktardan daha aşağısı beni kurtarmaz.” İkinci seçenekse “esnek fonlama”, yani “Ne kadar toplarsak cebimizde kalsın.” Bunlardan başka fonlama kampanyası bitse bile para toplanmaya devam edilebiliyor ki buna da “InDemand” deniyor. Bütün bu sebeplerden ötürü Indiegogo’nun Kickstarter’a göre daha açık bir platform olduğunu söyleyebiliriz. Indiegogo da fonlar üzerinden %5 alıyor. Ayrıca yine ödeme işlemi ücreti var.

Ekip ve Tarihçe

Indiegogo; Danae, Eric ve Slava adlı 3 kişi tarafından 2008 yılında kurulmuş. Bu 3 kişinin hepsi de maddi sebeplerle aklındaki projeleri gerçekleştirememiş insanlar. Şu an genel merkezleri California eyaletindeki San Francisco şehrinde bulunuyor. Bugüne kadar 800.000 fikrin gerçekleştirilmesine vesile olmuşlar.

www.indiegogo.com

Rakamlar Der ki

01

220’den fazla ülke/bölgeden 650 binin üzerinde kampanya başlatıldı ve 1 milyar dolardan fazla para toplandı.

02

Kampanyaların %17,386’sı istediği miktarı toplayabildi.

03

1 milyon 150 binden fazla perk teklif edildi.

Sonsuz ayrıntı karşısında belleğin uyguladığı bir eleme stratejisi... Önemsiz deneyimleri unutmak, dünyanın genel bir resmini oluşturmamıza yardım eder. Funes gibi sürekli olarak geçmişimizin bütün sayfalarını dolduran ayrıntılı anılarımız tarafından kuşatılmış olsaydık, anlatacak tutarlı bir hikâyemiz olmayabilirdi.

Günümüzde soru şudur: Tamamen bir malumat çöplüğüne dönen internet âlemi hemen elimizin altında olduğuna göre, hafıza gerçekten ihtiyacımız olan bir şey midir? Umberto Eco'nun sorusuyla "Protezimiz her şeyi, baştan sona her şeyi bilebileceği zaman, daha ne öğrenmemiz gerekecek?" Oysa Antik çağlarla Ortaçağ'da kitap, insan belleğinin bir alternatifi olarak, insanı hatırlama zahmetinden kurtaran bir araç olarak görülmüyordu. Medrese veya manastır geleneğinde kitaba hafızaya yardımcı bir araç gözüyle bakılıyordu, amacı tam olarak bazı şeyleri hafızaya yerleştirmeyi kolaylaştırmaktı.

Hayatlarımızı kaydeder ve paylaşırken galiba çok mühim bir şeyi ıskalıyoruz: Hayatı gerçekten yaşamayı! Kendimiz ve dünya arasına bir şey koyuyoruz; bir kamera. Veya manzara yakalama ve paylaşma deneyimi hayatla aramıza giriyor. Böylece "an'da olma" imkânını yitiriyor ve kendimizi yaşantıdan yabancılaştırıyoruz. Dünyayla doğrudan temas ve etkileşime girmek yerine, yaşamadığımız anları "paylaşılabilir anılar" olarak sunmanın derdine düşüyoruz. Büyük şüphe: Kaydedilmemiş bir hayat yaşanmış sayılacak mıdır?

İnsanoğlu zamanda cahilce gezinmiyor. Hatırlama yetimiz sayesinde zaman değişirken biz de mukayese

Malumat
Kuşatması

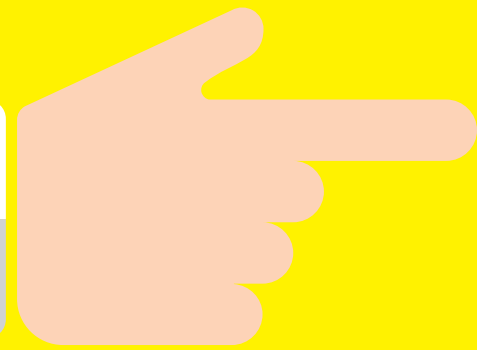
ediyor ve öğreniyoruz. Ve bazen de geçmişin yüklerini çözüp bugünü yaşayabilmek için unutuyoruz. Dijital çağda unutmak artık istisna haline geliyor. Google gibi bilgi işlemcileri mufassal bir dijital bellek oluşturarak milyarlarca bilgi kırıntısını önümüze yığıyor. Hepimiz bir malumat obeziyiz artık. Unutmayı unutmak, geçmişin bizi her zaman takip etmesi anlamına geliyor. Geçmişin hapishanesinden kurtulmak zorlaşıyor. Bir yandan da unutmak bize insanların da hayat gibi zamanla değişebileceğini öğretiyor. Unutmak toplumların üyelerine daha affedici ve müsamahakâr davranmasını mümkün kılar. Hayat herkese yeni şeyler öğretebilir, fikirler gelişebilir, insan bazen geçmiş düşünce ve eylemlerinden nedamet duyabilir. Dijital geçmiş geçmişini bir çöp yığını halinde önümüze boşaltarak bugüne dair muhakememizi muğlaklaştırıyor. Unutmayalım ki unutmak aynı zamanda sosyal ve kültürel bir süreçtir, bir uygarlık hatırlama teknikleri geliştirdiği kadar unutma teknikleri de geliştirir ve böylece yeni nesillere yaşamak ve düşünmek için yeni yollar açar.

KEMAL SAYAR

İnsanların değişmeye hakları vardır, tekâmül etmek her insanın üzerine bir borçtur. Tüm insanlık telakkisi bu nüvenin üzerine kuruludur aslında. Bizler yer değiştiririz ve geçmişimizin üzerine vuran gölgeler de yer değiştirir. Halihazırda bulunduğumuz yer, geçmişimizi düzeltir, güzelleştirir veya karartır bir hapishaneye çevirir. Ölümsüz varlık olan ruhun, göze çarpmayan, unutulan o şeyden beslendiğini düşünüyorum. Dönüşen o malzeme, yalnızca onu unutup dönüştürebilsek

259

"Unutmayı hatırla ve get o fişi dostum!"

SENİN KILAVUZUN KİM?

KÜBRA
NUR
DOĞRU

Size göre “en özgüvenli” kişi kimdir? Peki ya bildiğiniz en iyi girişimci? Aklımıza gelen ilk isimler gayriihtiyari şöyle oluyor: Elon Musk, Tesla, Mark Zuckerberg, Steve Jobs, belki Martin Luther, Angela Merkel... Tamam, tamam, illa ki Müslümanlar da vardır o listede. Mesela Fatih Sultan Mehmet, Abdülhamid Han, ee Diriliş Ertuğrul da var tabi. Hezarfen Ahmet Çelebi, Zeynep Gazali, Hasan el-Benna, Rabiati’l Adeviyye...

Biraz daha, pek çok daha geriye gidersek eğer -tabi hâlâ sayfayı çevirmediyseniz- en büyük girişimciliği, hayran bırakan özgüveni, verilen görevi “o” dedi diye sağa sola bakmadan “Ben yaparım!” diyen bir topluluğu göreceğiz. Tuhaf biçimde ilk anda aklımıza gelmeyenleri hatırlayacağız. Hayatlarını okuduğumuzda alınması gereken ders kabilinde, bizlere örnek olduklarını anlayacağız (özür dilerim anımsayacağız). Öyle ki cesaretinde, atılımında, sorduğu soruda, yaptığı işte her fiilinde bu insanlara bunu yaptırmanın iman olduğunu, ancak iman olacağını anlayacağız. Hâlâ mı değişmedi sayfa? Peki.

Önce özgüvenin genel tanımına bakalım: “Kişinin kendine olan güveni” demek özgüven. Ne olur bu özgüvenle? Varlığı ne yaptırır ki yokluğu sorun teşkil eder?

Özgüven, Adım Attırır

Evet, onların girişimciliği bir garajda başlamadı. Evet bir şirket kurmadılar. Haklısınız bir yazılım da geliştirmediler. Dedelerinden kalan arsaya “tower”lar dikmediler o dönemde. Her işlerinde bir fark vardı. Yaptıkları ticaretten elde ettiklerini Mekke’de zulüm gören kardeşlerine henüz zekât yokken verdiler. Şimdi “En az 6 ay alır.” dediğimiz bir işi onlar 2 haftada yaptılar. Bir dayanakları vardı, öne attıran bir dayanak, bir adım daha dedirten bir şey...

Mesela Talha varmış bu toplulukta. Talha bin Ubeydullah (as). Yürüyen şehit demişler bu delikanlıya. Bir gün Uhud savaşında peygamberimizi hedef alan müşriklere karşı bedenini siper ederken, oklar kesilince doğrulmuş ve karşıdan bir okun Resulullah’a (sav) hedeflenip geldiğini görünce bedenini Resulullah’ın (sav) önüne koyamayacağını anladığı an elini siperlemiş. Eline isabet eden ok, şahadet parmağı dışındaki tüm paraklarını koparmış. Böyle biriymiş.

Bize göre bir işi hemen “Ben yaparım.” diyen adam duruşuyla gösterir ya özgüvenini... Peygamber’in Yemen’e vali olarak kimin vazife almak istediği sorusuna ayağa kalkarak “Ben ya Resulullah” deyip şecaatini gösteren ve vazifeyi üstlenen kişi, Muaz Bin Cebel varmış.

Bir diğer maddede der ki “Özgüvenli kişiler kendinden emin olurlar.” Abdullah varmış. Abdullah bin Mesud (as). Mekke’de ilk defa ve açıkça herkesin önünde Kur’an-ı Kerim okuyan bir adammış. Hangi sure mi? Rahman suresi...

Fuat Sezgin’e aşınayız, peki ya...

Özgüvenli kişi... Nasıl? Bilmediği bir dili, İbraniceyi 3 haftada duyduğunu yazacak, yazdığını okuyacak kadar öğrenmeye adım atacak, yetmeyip bunu yine hiç aşına olmadığı bir dil olan Süryanicede de yapabilecek kadar öğrenen kişi. Kim? Zeyd bin Sabit (as) varmış bu toplulukta. Hani 11 yaşındayken Bedr savaşına katılmak isteyen ama yaşı küçük diye geride bırakılan çocuk.

Yazar ya özgüvenli kişilerin özelliklerinde ‘Bir duruşu olan kişilerdir, girdikleri ortamda hemen kendilerini fark ettirirler.’ diye... Bu arayışa giren biri Selman-ı Farisi. İran asıllı bir sahabe... Mecusi Ateşgedesi’ndeki kutsal ateşi yakmak ve sönmesine engel olmakla görevli iken çıktığı hakikat yolculuğunda önce Hristiyan olup kiliselerde ömrünü ibadet ve ilimle geçirmiş, sonrasında bir köle iken İslam’la tanışmış.

Şu özgüvenli insanlar kendilerine güvenerek hareket ederler ve girişimci olurlar ya... Rufeide, bir diğer adıyla Kuaybe Bin Sad (as) varmış yine o toplulukta. Hemşire... Hendek savaşında savaş alanının yakınına kurulan çadırın başında görevli, İslam’ın ilk hemşiresi. Eğitim görmüş hemşirelerin idare ettiği ilk (seyyar) sahra hastanesini kuran kişi olarak da İslam tarihinde yer alır.

Cesaretli Olandır

Varlıklarından vazgeçmek özgüven midir? Mus’ab Bin Umeyr (as) ipek elbiseler içerisinde büyüyen Mekkelin en yakışıklı delikanlısı. Bu delikanlıyı Müslüman olduğundan dolayı zenginliğinden oldurtan, Yesrib’e İslam’ı anlatmak için yola düşürten şey özgüven miydi?

Özgüven adım attırır dedik ya... Hz. Ömer döneminde Filistin’i kesin olarak İslam hâkimiyeti altına alan, Yermuk, Ecnadeyn savaşlarına katılan, İskenderiyye’yi fetheden, Mısır fâtihi Amr bin As da (as) bu toplulukta. Katıldığı hiçbir savaşta yenilmeyen, Seyfullah lakabına sahip olan Halid bin Velid de.

Hâlâ mı çevirmediniz sayfayı? Durun o zaman bir şey daha var. Bu kişi köle iken bulunduğu şehrin valisinin dikkatini çekiyor ve vali tarafından azat ediliyor. Ordu komutanı oluyor, sonrasında biz onu İspanya (Endülüs) fâtihi olarak tanıyoruz zaten. İspanya’ya girdiğinde takviye birlik talep ettiği vali, birlikler gelene kadar beklemesini emrederken birlikler gelene kadar İspanya’yı fethetmiş oluyor. Elindeki az birlikle bu fâtihi neye güvenmiş olabilir? Kendisine mi, gelecek olan birliğe mi, elindeki orduya mı?

Peki, Mugire bin Şu’be? İran kralı karşısında “O zaman bizden ölen birisi cennete gider, sizden öldürdüklerimiz ise cehenneme girer! Bizden sağ kalanlar da sizin topraklarınızı fetheder...” cümlesini dile getirirken kimdi güvendiği?

OKU

Adem Apak; Ashab-ı Kiram-İslam’ın Örnek Şahsiyetleri

OKU

İ. Lütfi Çakan; Sahabe Kivamı

İZLE

Ömer Muhtar (Lion of the Desert) (1980)

GİT

Şehirdeki önderlerin kabirlerini ziyaret et.

GİRİŞİMCİLİK KONUSUNDA UFKUMUZU AÇACAK, HAYATI BAŞARILARLA DOLU BİR İSİMLE KONUŞTUK BU SAYIMIZDA: PROF. DR. MUSTAFA ERGEN. ODTÜ ELEKTRİK-ELEKTRONİK MÜHENDİSLİĞİNE BİRİNCİLİKLE GİREN, 4 ÜZERİNDEN 4.0 ORTALAMA İLE ÜNİVERSİTE BİRİNCİSİ OLARAK MEZUN OLAN VE HÂLİHAZIRDA İTÜ'DE GÖREVİNE DEVAM EDEN ERGEN'LE ALANINDA OTORİTE OLAN "GİRİŞİMCİ KAPİTAL" KİTABI ÇERÇEVESİNDE BİR SOHBET GERÇEKLEŞTİRDİK. ÇOK İSTİFADE EDECEĞİNİZDEN EMİNİZ, BUYURMAZ MISINIZ?

BAŞARININ ANAHTARI ARTIK ODAKLANABİLMEK!

**RÖPORTAJ: MUSTAFA FURKAN & MUSTAFA KIZMAZ
FOTOĞRAF: VEDAT TUŇTAN**

Türkiye'deki eğitiminiz sonrasında Silikon vadisinde bir girişiminiz oldu. Bunun hikâyesini sizden dinlemek isteriz.

Ben ODTÜ Elektrik-Elektronik Mühendisliği'nden mezun olduktan sonra doktora çalışmaları için Berkeley Üniversitesi'ne gittim. Orada kablosuz haberleşme ve onun sürücüsüz araçlar gibi uygulamaları üzerine çalışmalar yaptım. O sıralardaki güncel konu kablosuz haberleşme olduğu için o konuya derinlemesine ve tek konuya takılı kalmadan etrafıca bakma fırsatı yakaladım. Üniversitelerin bir dönüşüme girdiği bir süreçti, makale yazmak yerine fikri gerçekleştirme düşüncesi öne çıkmıştı. Örneğin, 2000 yılında bir laptop bile zor bulunurken benim 30 tane dizüstü bilgisayarım vardı ve sürücüsüz araçlar (self-driving) projesi için haberleşme protokolü test ediyordum.

Sürücüsüz araçlara göre bir otoban yapmak ve yerlere dönecek manyetik alanların yönlendirmesine göre araçların yolunu bulması-

nı sağlamak istiyorduk. Bu kurguda, otobanda gruplar hâlinde araçlar seyredecek ve gruba giren ve çıkan araçlarla beraber grup içi çok güvenli ve gecikmesiz haberleşme gerekmekteydi. O zamanki haberleşme protokolleri buna müsaade etmediği için kendi protokolümüzü oluşturduk. Bu da benim yüksek lisans tezim oldu. Proje, devlet desteği gerektirdiği için çok fazla ilerleyemedi. Yıllar sonra Google, aynı çalışmanın farklı bir bakış açısı ile sürücüsüz araçları gündemimize soktu. Yani alt yapıyı değiştirmeyip tüm araçlara sensörler koymayı denedi ve araçların otonom karar almasını geliştirdi.

Her ne kadar makaleler konusunda beklenti az olsa da yazı konusunda çok üretken oldum. Hatta doktora yaparken WiFi ve 4G teknolojilerinin temellerini oluşturan teknoloji konusunda bu konunun Bell Lab'da mucitleri Burton Saltzberg ve Ahmad Bahai ile kitap yazdım. Daha sonra bir arkadaş benim yazdıklarımı okumuş. O

alanda bir şirket kurmak istediğini belirtti. Böylece şirket serüvenimiz de başlamış oldu. Şirket sürecinde de 4G teknolojileri ile ilgili ikinci kitabımı kendim yazdım. Amazon'da liste başı oldu uzun süre.

Amerika'da girişimlerin bu denli palazlanması ve göze çarpmasındaki ana sebep nedir? Neden oradan çok iddialı girişimler çıkabiliyor?

Finansla ilgili. Oranın en büyük avantajı finans. Telgraf örneğinden gidecek olursak telgraf ABD'de parladı, Almanya'da tutmadı çünkü ABD'de hemen Baltimore ile Washington arasında bir hat çekildi. Hatlar artınca değeri arttı ve dünyaya yayıldı. Bir başka örnek ise transistördür. Teksas'ta ve Fransa'da da bulundu ama Bell Labs'da transistörü bulanlardan William Shockley Silikon Vadisinde şirket kurdu, sonra oradan ayrılanlar finansörlerin yardımıyla Fairchild Şirketini kurdu. Fairchild şirketi diğer şirketleri bir nevi teşvikle doğurdu ve her biri finansmanla ilerleyerek şu anki Silikon Vadisi'nin oluşmasını sağladılar. Yani teknoloji gücüne ek olarak paranın nereye yatırılacağını öngörme yeteneği de önemli faktör. Teksas'ta ve Fransa'da bu finans sistemi eksik kaldığı için daha kısıtlı seviyede kaldılar.

Yeni gelişmeler ve teknolojiler akışkan finans gücü ile dünyayı monopol ekonomisine sürüklüyor. Yani bir alanda bir şirket dünyada bir numara olma şansı ve rakiplerini tüketerek monopolleşme şansı yok ise finans gücünü çekmesi de zorlaşıyor. Bu bakış açısından dolayı UBER kıtaları ele geçirmek için 8 küsur milyar doları pazarlama ve tanıtım için harcıyor. Bu kadar paranın yanında bu mantalitenin bu şekilde olması da önemli. Ülke olarak bir alanda tekel olmak gerekli. Bu hangi alan olursa olsun. Aksi hâlde her alanda yarım kalmış oluyoruz. Bunun yanında bazı teknolojileri satın alarak pazara sahip olmak yeni bir politika. Softbank 100 milyarlık teknoloji fonu ile alımlar yapıyor. Türkiye'de de finansal güç var artık. Mesela bir köprü için 4 milyar dolar harcıyoruz. Aynı şekilde Boston Dynamics'i satın almak için de 4 milyar dolar verebilmeliyiz.

Türkiye'de garaj kültürü var mı sizce?

Yurt dışındaki garaj kültürü bedava ofis ve çalışma alanı, eve yakınlık gibi birçok avantaj sağladı girişimcilere. Türkiye'de de belki 2010'a kadar çalışma yapmak için yer bulmak zordu. Ama şimdi artık bu zorluk kalkmış durumda. Birçok üniversite ve kuruluştaki bir araya gelecek çok sayıda yer var. Kolaylaştırılmış durumda da ayrıca.

Girişimcilik adına bir başka sorun da yatırım desteği bulamamak, doğru yolu çizememek. Fikri olup maddi kısımda takılanlar için sorulum: Fikrin gelişimini sağlayacak parayı bulma yöntemleri neler olabilir?

Bu konuyu ikiye ayırıyorum: Birincisi; diyelim ki birkaç arkadaş bir girişimde bulundunuz, pazara girmek için bir şeyler yapıyorsunuz. Hemen yatırımcının ayağına gitmemek lazım. Ne zaman ki ilk müşteriniz oluştu, o zaman "Yatırım olsa ben bunu 2'ye, 3'e katlarım." dediniz o zaman artık yatırımcıyla karşılaşma, destek bulma zamanınız gelmiştir.

Ülke olarak bir alanda tekel olmak gerekli

"Bu alanda neye ihtiyaç var?" sorusunu sormak ve bunlara çözümler üretmek önemli

İkincisi ise teknoloji. Birkaç kişi bir araya gelmişsiniz. Sıfırdan bir teknoloji kurmak yerine "Kafa kafaya verelim, herhangi bir sorunu herkesten farklı ve daha iyi çözelim. Sonra gidelim bu çözümü şirketlere satalım." diyebilirsiniz. O zaman ne şirket kurmanıza gerek var ne yatırım aramanıza gerek var ne de başka bir şey.

Örneğin cep telefonu pazarını ele alalım. Samsung'a "Şu an iki kamera kullanıyorsunuz ama ileride bazı video efektler için 4 kamera gerekecek. 4 kameraya çıktığında ise şu şekilde bir kütüphaneye ihtiyacın olacak." fikriyle gidip "Ben yaptım, alabilirsin." diyebiliyorsan direkt işleri alırsın. Bu çalışma mantığı için "Bu alanda neye ihtiyaç var?" sorusunu sormak ve bunlara çözümler üretmek önemli. Bu şekilde çalışmalar ile Türkiye hem Silikon Vadisi'nin hem de yatırımcıların de dikkatini çekecektir.

Biraz da kitabınız "Girişimci Kapital"den bahsedelim. Kitabınızda girişimciliği çok geniş çaplı ele almışsınız. Geri dönüşler nasıl?

Çeşitli dönüşler alıyoruz. Kitabımı girişimcilik derslerinde okutanların sayısı artıyor. Bazıları "okunması gereken ilk kitap" diyor. Şirketler ve dernekler girişimcilik faaliyetleri çerçevesinde dağıtıyor. Benim bu kitabı yazmaktaki öncelikli amacım ABD'de yayımlanan bir kitabı direkt Türkçeye çevirmek yerine yerli mantaliteye uygun bir kitap hazırlamaktı. İkinci amacım, girişimcilere bir kılavuz sağlamaktı. Yatırımcıya nasıl gidilir, yönetim kurulu nasıl oluşturulur gibi... Üçüncüsü ise bu işin ekonomiye de katkısını vurgulamak, gelişen şartlarda Türkiye'nin dünyaya şehirleriyle, üniversiteleriyle, iş gücüyle vs. nasıl adapte olacağını düşündürmek, o ufuk için hazırlanmak gerektiğini hatırlatmaktı.

Mesela şu an Blockchain konuşuyoruz. Bir şeyin ismi konduysa artık o iş bitmiştir. Bizler bunları 4-5 yıl önce konuşmalıyız. Bundan dolayı kitapta kimler nereye para yatırmış, neden yatırmış ve hangi sorunu çözmüşler, bunlara dikkat çektik. Bunun yanında yeni nesil sermayedar nasıl olmalı onları tartıştık. Aksi hâlde eski usullerle yapılan yatırımlar yeni ekonomide işe yaramayacak. Eski sermayelerin DNA'sı farklı. Sermayeyi yeni sisteme uygun hâle getirmek gerek.

Millet olarak çok "girişken" olduğumuz söyleniyor. Peki, girişimcilik ile girişkenlik aynı şey midir?

Yeni-likleri 4-5 yıl önceden konuşmalıyız

Girişimcilikte iş, bir yerden sonra kişiden bağımsız hâle gelmeli

IQ'DEN SONRA EQ GELDİ, ŞİMDİ DQ (DELIVERY QUOTİENT) KONUŞULUYOR YANİ BİR İŞİ BİTİRME YETENEĞİ. BUNA BEN DE FQ EKLEMELİ İSTİYORUM YANİ FOCUS QUOTİENT. BİR İLE ODAKLAMA YETENEĞİMİZ VAR MI? GÜN GEÇTİKÇE ODAĞIMIZI DAĞITAN ETMENLER ARTIYOR.

İkisi farklı şeyler. Girişimcilikle KOBİ de aynı şey değil. ABD'de girişken insan biraz para kazanabiliyor. Bizim eğitim sistemimizden dolayı o kişiler üniversite dışında kalıyor. Bundan dolayı da az bilgi ile dışarıda para kazanıyor ama güdük kalıyor. Aynı kişi teknoloji bilse çok farklı olacak. Girişimcilik ile KOBİ arasında da şu şekilde bir fark var: KOBİ, doğrusal büyüyen ve kurucusuna çok bağlı bir şirkettir. Mesela bakkal... O kişi oradan çıkarsa o iş yeri çöker. Ama girişimcilik denilen olayda iş, bir yerden sonra kişiden bağımsız hâle gelmeli.

Girişimcilikte şirketini satarsın, başka bir işe girersin. Sattığın şirket artık bitmiş gitmiştir. Ebediyen onunla olmazsın. Silikon Vadisi'nde de bu vardır. Bundan dolayı bir tarafta şirket satın alarak büyüyen dev holdinglerimiz, bir tarafta da yeni problemleri şirketleşerek çözen tekrar tekrar kullanabildiğimiz girişimcilerimiz olmalı ki bir ekosistem oluşsun.

Sizce Türkiye'deki girişimciler en çok neyin farkında değil?

Bizi uzun vadede ayakta tutacak olan sürecin burada yapıp yurtdışına satacağımız ürünler olduğunun farkında değililer. Bunun için de o bağlantıyı kurabilecek duruma gelmek gerekli.

Türkiye girişimcilik ekosistemini daha da ileriye taşımak için neler yapmalı? Üniversite bünyeleri altında bulunan teknoparklar yeterli mi? Onları nasıl buluyorsunuz?

Paraya kıyabilmemiz lazım

Teknopark fikri çok güzel gidiyor. Her şehirde bu şekilde bir ekosistemimiz var. Bizim burada finansman meselesini çözmemiz gerekli. Girişimcilere hata yapabilecekleri parayı verebilmemiz, paraya kıyabilmemiz lazım. Ama onlardan da Türkiye pazarı için değil global pazar için teknoloji beklememiz lazım. Çünkü dünyaya o şekilde sesimizi duyurabiliriz. Bu sese binaen de yatırımın akacağı bir yetenek havuzumuz olacak.

Koç Üniversitesi Kuluçka Merkezi'nin kuruluşuna öncülük ettiniz. Şimdiki adı sanırım KWORKS. Burada nasıl bir faaliyet yürütüyorsunuz?

KWORKS, başlangıcında yer alıp kurduğum bir kuluçka merkezi. Buranın birden fazla amacı var. En önemlisi yeni girişimcilere her türlü desteği sağlamak.

Kuluçka Merkezlerinin Teknokentlerden ne farkı var?

Benim Kuluçka Merkezlerine bakış açım her şeyin bedava olmasıdır. Çünkü biz daha başlangıç seviyesindeyiz. Mentorlük, hukuki destek vs. "Ben sana yardım edeceğim ama karşılığında benim çıkarım ne?" kültürü değil "Ben sana yardım edeyim, sen başarılı ol, sonra bakarız parasal işlere." kültürünü uygulamamız gerekli. Bir şekilde hızlanmamız için başkalarından farklı olmamız gerekiyor. Bu şekle getiremezsek birçok şey ilerlemiyor. İkinci kültür, Silikon Vadisi'ni var eden kültürdür. Yeter ki birileri bir şeyler yapsın, başarılı olsun. Biz bizim kültürümüze uygun olan bu duyguyu işletmeliyiz. Daha kimse patentlerden şirket kurup para kazanmamışken daha da ötesini yapıyoruz, bütün patentleri üniversitelere vererek bürokratik hengâmede girişimleri ve akademisyenleri boğabiliyoruz. Hâlbuki patent sayısını artırmak

Yeter ki birileri bir şeyler yapsın, başarılı olsun.

hedefimiz olmalı, kim nasıl patent masraflarını üstlenebiliyorsa üstlensin yoksa üniversiteden yardım istesin demek daha doğru olur. Bunlar insanları zorluyor ve girişimler yavaşlıyor ya da sonuca varamıyor.

Şimdi üniversite okuyor olsaydınız yapacağınız en verimli şey nedir sizce?

Lisans eğitiminde bilgisayar programcılığına daha fazla zaman ayırırdım. Ve bunun hangi dil olduğu önemli de değil. Bu artık İngilizce bilmek gibi bir şey. Aklıma gelen bir şeyi kendim programlayabiliyor muyum? Birilerine iş verebiliyor muyum? Sonra onları toparlayabiliyor muyum? Bunlar önemli. Bir de yüksek öğrenimde yapay zekâ teknolojilerinden dolayı istatistik ve matematiğe daha fazla yoğunlaşırdım. Bu yetenek seti hızla ilerliyor; şimdi diğer taraftan ise fizik, kimya ve biyoloji ile elektroniği birleştiren yetenek havuzu ilerliyor. Bir nevi ikincisi yeni icat peşinde, birincisi ise konsolidasyon.

Biraz da eğitim tecrübelerinizden faydalanalım. Lisans ve yüksek lisans için Türkiye mi yurt dışı mı tercih edilmeli sizce? İyi bir üniversite bir gence hangi kapıları açar?

Bu kişinin kendisinde bitiyor aslında. Elbette yurtdışında olmanın çok fazla avantajları var. Ama yurt dışına çıkıp kendi olduğunuz çevrenin içinde kalırsanız zaten hiç bir anlamı kalmıyor yurt dışında olmanın. Orada bulunan ekosistemin parçası olabiliyorsan o zaman yurt dışındaki eğitim çok faydalı. Fakat farklı bir kültüre uyum sağlayıp ondan zevk alabilmek, vakit geçirebilmek de kolay değil.

Stanford, MIT, Berkeley gibi üniversitelerde her ders, her hoca, her tanışıklık insana bambaşka kapılar açıyor. Oralarda ismi konulmamış teknolojiler tartışılıyor. 6 yıl önce MIT'de alışveriş yapısın ve işe yarayıp yaramadığı görülsün diye Bitcoin dağıtıldı. Birisi bir yerde unutmuş olsa dünya kadar değerinde parası vardır şimdi. Bu işler oralarda başlıyor. Bu tip yerlere gidenler için de "Ben çok önemli bir yerdeyim, zamanım çok değerli ve bu zamanı boşa geçirmeyeceğim." mantığına sahip olmak önemli. Hangi seminere gittim, kiminle tanıştım, kimin kartını aldım, bu adam ne ile uğraşılıyor, hangi problemi çözüyor gibi... Bunların hepsi önemli şeyler. Her dakika "alarm" durumunda hareket etmek iyi birikim sağlayabiliyor.

Üniversite seçimi bir yana kısa bir zaman sonra baş gösterecek işsizlik problemi var. Bu anlamda bölüm seçimi de çok önemli. Birçok bölüm gelecek 10 yılda bir şey ifade etmeyecek. Gelecekte işe yarayacak bölümler sizce neler olacak? Ya da hâlihazırda bölüm seçimi yapan, bölümlerine devam eden arkadaşlar var. Geleceğe nasıl hazırlanmak gerek? Kendimizi, diplomalarımızı ve ilgi alanlarımızı bu belirsizlikte nasıl güncelleyelim?

Dünya Ekonomik Forum-2018'de verilen bir bilgiye göre şu an doğanların %67'si şu an daha icat edilmemiş işlerde çalışacak. Günümüzün çoğu işi yok olacak. Bun-

"Anne ne iş yaptığını anlatabiliyorsan işte, o iş gelecekte yok olacak."

larda yanlış olan bir da taraf yok bence. Eskiden de oluyordu şimdi daha hızlı hâle gelecek bu döngü. Hatta “Annene ne iş yaptığını anlatabiliyorsan işte, o iş gelecekte yok olacak.” diye hoş bir laf var sık sık kullandığım. Bundan dolayı kişisel donanımlara ve sürekli öğrenme yeteneğine ihtiyacımız var.

Ayrıca hızlı hareket etme yeteneği gerekli artık bize. Eskiden bir dalga gelir ve ömrünüzde o dalgayı yakalarsanız zengin olurduz. Fakat şu an sürekli dalga geliyor. Fırsatlar dalgasına hızlı uyum sağlamak gerek. Şu an birçok Silikon Vadisi şirketinde yetenekli ama diplomasız çalışanlar var. Bizim buradaki şirkette de böyle çalışanlar var. Bir yerde yetenekten de önemli bir şey var: Motivasyon. Kişi kendisini odaklayabiliyor mu? Mesela şu an burada kimya sektöründen gelip kablosuz haberleşme yapan çalışanımız var. Odaklandığında bir şey yapabiliyor musun? Bu önemli bir yetenek olarak ortaya çıkıyor. IQ'den sonra EQ geldi, şimdi DQ (Delivery Quotient) konuşuluyor yani bir işi bitirme yeteneği. Buna ben de FQ eklemek istiyorum yani Focus Quotient. Bir ile odaklama yeteneğimiz var mı? Gün geçtikçe odağımızı dağıtan etmenler artıyor.

Ülkemiz için bir de dil handikabı var. İngilizce öğrenemeyişimizle meşhuruz. Yurt dışına gitmek sizce dil öğreniminin ne kadarını oluşturur? Türkiye’de bu anlamda neleri yanlış yapıyorsunuz? Bireysel çıkış yolları neler olabilir?

Ben ortaokulda hazırlık okudum. ODTÜ’de de hazırlık okudum fakat yurt dışına çıktığımda afalladım kaldım ve konuşamadım. Bu yönü ile facia yaşadım. Amerika’da da eğer dil öğrenmeye odaklanmazsanız olduğunuz gibi geliyorsunuz. O toplum seni içine alan bir toplum değil. Kendin dâhil olmaya çalışmalısın. Dil dağarcığını genişletmen lazım. Ayrıca illa orada olmaya da gerek yok artık. Odaklanarak burada da yapabilirsiniz. Tekrar tekrar sesli konuşarak dili döndürmek lazım. Dilin o kelimeye alışması lazım. Maalesef bizde o dil döndürme olayı yok ama okuma ve yazma var. Amerika’da her gün bir saat İspanyolca dersi aldım ve bir dönem sonra konuşmaya başladım ama ertelemeyen, atlamadan her gün 1 saat.

Kısa Keselim Aydın Havası Olsun

Gelecek Amerika mı, Çin mi?

Amerika çünkü Çin’de hâlâ öğreniyorlar, icat etmiyorlar.

Yapay zekâ, insanı yok eder mi?

Yok etmez, boşa çıkarır.

Girişim başarısı için önce para mı, azim mi?

Azim.

En başarılı bulduğunuz girişim?

Palantir Technologies

Tekrar okusaydınız hangi bölümü seçerdiniz?

Bilgisayar Mühendisliği

Mars’ta mı yaşamak yoksa dünyada mı?

Dünyada.

Unutmadığınız kitap?

Sıfırdan Bire. (Peter Thiel)

En sevdiğiniz hobiniz?

Sinemaya gitmek.

Şimdiki aklınız olsaydı neler yapardınız?

Belki Amerika’da biraz daha fazla kalabilirdim.

Otobüste inecek var diyemiyor ve durağı kaçırdığında 2. Turu mu bekliyorsun? Garsona seslenemiyor ve kafede 3 saat oturup bir şey yiyip içmeden kalkıyor musun? Aynalara, her seferinde seni bulan gökteki kuşa yerdeki böceğe kūs müsün? Komşu teyzenin hala senin göbeğinle derdi mi var? Bayramda havalar yine mi çok soğuk? Selfie'yi sen değil de arkadaşın mı çekiyor? Sınıfta fikrin deve kuşu gibi toprağa mı saklanıyor? İşte bu sayfa senin için hazırlandı. Aşağıdaki maddeleri uygulamaları ile hayatın tamamen değişecek. Sesin yükselecek, zekana meftun olunacak. Maddeleri uygulamaları sonucunda sendeki değişikliği bize bildirmeni istiyoruz. #canımken-dimşahsımbenözüm hashtag'i ile sen de değişimini göster ve başkalarına özgüvenli olmaları için ilham ol!

1. Metro istasyonlarında sarı çizgiyi geçerek özgüvenli olmanın ilk adımını atabilirsin.

2. Yürüyen merdivenlerin sol tarafında durarak acelesi olan insanlara kendini ne kadar değerli hissettiğini gösterebilirsin.

3. Kapıya yaklaş ve şoförün inmek istediğini anlamasını bekle

4. İneceğin durağa yaklaşınca inen bir yolcu varsa durma hemen in şoföre seslenmekle yorma kendini.

5. Minibüsten inmeye yakın polise ihbarda bulun, minibüsün etrafı sarılınca usulca oradan kaç.

6. Derste alakasız bir noktaya değin o sorunu büyüt ve herkese dersi boş boş dinlemediğini göster.

7. Mekânda en çok sizin masa gülmeli. Espri yapanlar özgüvenli olanlardır.

8. Hunharca selfie çekmelisin ki kendinle barışık olduğun anlaşılsın. Deklanşörüne kuvvet.

9. Asla özür dileme. Hatalarını fark etmeye boşuna çalışma zaten mükemmelsin.

10. Gerçek arkadaşın paylaşımlarının üzerinden henüz bir dakika bile geçmemişken beğenendir. O dostunu sakın bırakma.

AYŞENUR YALÇIN

TESTİNİN DIŞI

Bilinen tüm doğruların yavaş yavaş çürümeye yüz tuttuğu günümüzde onca güzelliği gövdesinde barındıran tek canlıdır insan. Yaşama gücünü diğer insanlarla iç içe olmaktan alan; sevgi, saygı ve hoşgörü ile beslenen, varlığını bu koşullarda sürdüren beden ve ruh bütünüdür.

Pekâlâ, biz bu bütünü nasıl diri tutabiliriz? Ya da insan, çevresindekilerden öncelikle neyi bekler? Ne dersiniz? Belki birkaç latif söz... Tabii ki de eşrafı mahlûkat, kendini mutlu hissetmek için güzel sözler duymak ister. Keza aklımıza şu soru gelebilir: Tatlı kelimeler kimlerle yapılır? Cevabı Hz. Mevlana'da gizli: "Testinin içinde ne varsa dışına o sızar." Anlayacağınız, latif söz için düşüncelerimizin de billur olması gerekir. Yani gönül aynasının da cilalı olması elzemdir. Fikriyatımız önce gönlümüzle uyuşmalıdır ki sonra o büyülü kelimeler testiden dışarı sızsin.

Mütemadiyen iki günü birbirini tutmayan bizler nasıl sadece güzel bakan değil, güzel gören ve latif konuşan insanlar olacağız? Keza bizim her hâlimiz o kadar farklıdır ki bir yanımız günlük güneşlik, bağ bahçe iken; diğer yanımız kış ayazı, kar soğuşudur. Galiba işin sırrı Şeyh Galip'in şu beytinde saklı:

"Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen

Merdüm-i dide-i ekvân olan âdemsin sen"

(Kendine güzelce bak ki âlemin özü sensin. Sen varlığın gözünün bebeği olan âdemsin.)

Biz, Hakk'ın özüyüz. Hak, bizim gönül aynamızda parıldar ve dışarı yansır. Hakkı bilmez, batılla gönül aynamızı karatırsak elbette ki hayata bakışımız da kapkara olur. Gözümüzden meşum, dilimizden zehir, elimizden fenalık eksik olmaz. Çevremizdeki insanlar da bu tabiattaki kişilerden teşekkül eder. Âlemin özü olan bizler eğer kendi yaratılışımızın ve yaratılış gayemizin farkına varırsak elbette ki âlemler önümüze serilir. Nefsimizi kötülüklerden arındırıp ve Hak'la bütün oluruz. İnsanları bir bütün görürüz. Bir oluruz, nokta. Tek bir gönül kırmayı da Kâbe'yi yıkmakla bir tutarız.

Tabii ki biliriz, kendi cevherinin farkında olan zatlardan oluşan toplumlarda ahlak temel düsturdur. Böyle zatlardan oluşan topluluklarda diller susar, gönüller konuşur. Dostuna kırılmak; onunla yarenliği,

sohbeti kesmek dosta en büyük ceza olur. Tahattur olur Şems-i Tebrizi'nin Konya'dan ayrılmasıyla Mevlana Celaleddin-i Rumi uzun süren vuslatı yaşamıştır. Ve Hz. Mevlana'dan ayrı kalan Konya halkı derinden yaralanmıştır.

Bir de şöyle bakalım: Dünya bir gülizar olmuş, bizler de bu güllerin ya da dünya bir Şem'i olmuş biz de pervaneleri... Gülü bülbüle âşık... Edeni fikir eyleyen... Sabahın ayazında gönülden dertli dertli şakıması değil miydi? Ya pervaneyi ateşe götüren, divane edip yakıp yıkan aşkı, kızılığın cızırtısı değil miydi?

Şu gülizarda nice bülbüller şakımadı mı? Dilinden, gönlünden, kaleminden rayihalar saçılan; tatları damağımızda, fikirleri zihnimize kazılmış nice gönül ehli bu gülizarda yetişmedi mi? Güllerimizden koca Yunus ne der latif sözle ilgili;

"Söz ola, kese savaşı

Söz ola kestire başı

Söz ola, ağulu aşı

Bal ile yağ ede bir söz."

Ya da Necip Fazıl Kısakürek'in çektiği çilenin şiire yansımaları olan şu kısım;

Lügat, bir isim ver bana hâlimden;

Herkesin bildiği dilden bir isim!

Eski esvablarım tutun elimden;

Aynalar, söyleyin bana, ben kimim?"

Demek ki ister sohbette olsun ister edebiyatta olsun güzel hitap, üslup kişiyi yüceltir. Dinleyeninde ya da okurunda derin izler bırakır. Tıpkı dalgaların aşındıra aşındıra çakılları kuma dönüştürmesi gibi...

Güzel hitap da bizim ruhumuzu törpüler, inceltir ve yüceltir.

Bir ruh orkestrası oluşur. Değişik değişik çalgılar, birbirinden farklı sesler, nihayetinde armoni...

Muhteşem uyum...

Başımızı öğüten bir sükût...

Hiçbir
Şeye
Zamanın
Yetmediği
Bu Devirde

BİR ARA VERİN VE

OKUDUKÇA
RAHATLAYIN.

İyi ki Çocuklar

Bir grup üniversite öğrencisi tarafından başlatılan, İstanbul'da yaşayan ve eğitimlerini devam ettiren ilk ve ortaokul öğrencilerinin yıl içerisinde üç dönem giyim ve kırtasiye ihtiyaçlarını karşılamayı hedef edinen, "bağımsız ve insani" bir girişim İyi ki Çocuklar. Proje, gücünü ve sürdürülebilir niteliğini sosyal medyadan alıyor. Gönüllüler tarafından tasarlanan bez çanta, defter vb. ürünler Instagram'da @iyikicocuklardukkan hesabı üzerinden alıcılarıyla buluşuyor ve ürünlerden elde edilen gelirin tamamı yukarıda bahsedilen amaç doğrultusunda kullanılıyor. Proje gönüllüleri bugüne dek Kâğıthane Zuhal İlkokulu ve Pendik Fuat Köprülü İlkokulu'ndan yirmi sekiz küçüğün yıl içindeki ihtiyaçlarının karşılanmasına vesile oldu.

iyikicocuklar @iyikicocuklardukkan

Book&Bed

Kitap okurken uykusu gelince olduğu yerde uykuya dalmayı sevenlerdenseniz bu fikir tam size göre. Şu anda bu güzide "kütüphane-pansiyon"da uyuyakalmak için Japonya'ya gitmek zorundasınız fakat neden bir örneği Türkiye'de de olmasın? İsterseniz kitap raflarının arasında, isterseniz Kamo-gawa Nehri manzaralı bir oda kiralayabilir; Japonca ve İngilizce 5000'den fazla kitaptan oluşan bu pansiyonda yaklaşık gecelik \$46'a kalabilirsiniz.

bookandbedtokyo • bookandbedtokyo.com

Gönüllü Akademisi

Gönüllü Akademisi, İstanbul Üniversitesi öğrencilerinin gönüllü olmayı ve gönüllülüğü konuştuğu, anlattığı, dinlediği, gördüğü, izlediği, tasarladığı, yazdığı ve yaşadığı bir dizi etkinlikten oluşan ve üniversite öğrencileri arasında gönüllülüğü yaygınlaştırmak amacıyla oluşturulmuş bir program. Tamamen ücretsiz. Seminerler, film okumaları, "Yaratıcı Drama" ve "Hikâye Anlatımcıları" atölyeleri ve hazırlayıp hayata geçirdikleri projelerle gençler sosyal girişimcilik anlamında bir hayli efor sarf ediyor. Bi' göz atın deriz.

gonulluolist gonulluolististanbul
gonulluakademisi.org

Kenan Pala Günü: Kids 4 Community

ABD'nin San Diego kentinde 2018 yılı 23 Ocak günü Kenan Pala günü ilan edildi. Kurduğu Kids4Community (Toplum İçin Çocuklar) adlı dernekle kimsesizler için yardım toplayan 13 yaşındaki Kenan Pala, geçen yıl yiyecek, içecek ve temizlik malzemeleri içeren 8 binden fazla paketi evsizlere ulaştırdı, toplanan yardımlarla evsizler için 3 bin öğle yemeği dağıtıldı, 500'den fazla ailenin kıyafet ve yaşam masraflarına katkıda bulunuldu. Valilik tarafından ödüllendirilen Kenan'ın törende ki konuşmasından şu cümle herkese ilham olsun: "Yürümeye başladığımdan bu yana birileri için yardım topluyorum, yardım ediyorum."

kids4.org

O zaman, bu proje
tam sana göre
Hizmetkar
Kariyer Planlama

Kamu Yararına Kariyer: Hizmetkâr

Uluslararası Genç Derneği çatısı altında üniversite öğrencilerine 2 yılı aşkın bir süredir kariyer planlama desteği veren bir merkez Hizmetkâr. Her yıl onlarca faaliyetle gençlerin kendi kariyer rotalarını çizmelerine yardımcı olurlarken bir yandan da "Hizmetkâr Kariyer" ismini verdikleri yenilikçi kariyer modelini de geliştiriyorlar. "Mühendis Hanımlar, Tıp Hanımlar, Tıp Beyler, Sosyal Hizmet Hanımlar" gibi grupları olan faaliyet, kendi deyimiyle "para, prestij ve konfor gibi şahsi menfaatleri değil, Allah rızasını ve kamu yararını maksimize etmeyi" amaçlıyor.

  @hizmetkariyer • hizmetkar.org.tr

Komşunla Paylaş: Streetbank

Londra'da kurulan Streetbank adlı web sitesi, oyuncaktan bahçe ekipmanına ortak kullanılacak birçok eşyanın komşularla paylaşımını sağlıyor. Böylece çöpe giden ya da gereksiz yere evlerde yer işgal eden eşya sayısı azalıyor. Sadece eşyalarınızı değil, yeteneklerinizi/dil becerinizi/boş vaktinizi ihtiyacı olan komşularınız için kullanarak da insanlara destek olabilirsiniz. Üstelik bu portal, diğer sosyal iletişim ağları gibi insanların yüz yüze görüşmelerini engellemiyor; aksine komşuluğu yeniden canlandırıyor. 81 ülkeden katılımcısı olan proje sayesinde her ay ortalama 1500 kişi bu paylaşımından yararlanıyor.

streetbank.com

streetbank
share things with your neighbours

SÜMEYYE
KABDAN

İKİNDİ KANDİLİ

Ne çok severdi ikinci vaktini. İkinci vakti onun altın çağı idi. Gününün en bereketli zamanlarından biri olarak addediyordu. Hele en sevdiği selâtin camilerinin birinin avlusunda o vakti denk getirebilirse ondan mutlusu yoktu. Sanki o an dünyada bir tek o camii avlusu, bir ikinci vakti bir de kendisi vardı. "Zamanı durdurmak" değil de zamana ait iz bırakmak diye bir şey olsaydı, o burada olmalıydı. Gerçi çeyrek asır görmemiş ömründe kim bilir cenneti hatırlatan Allah'ın yarattığı daha nice güzellikler vardı. Keşfetmek duygusu, içinde diriye. Bu hissi kaybetmediğinde çok şükrediyordu.

İstanbul'da öğrenci olmanın güzel yanlarını saymakla bitiremezdi ama en çok ilkbahar ve sonbahar Şehzade Cami'sine âşık. Bir gün dersten çıkmış, tatlı bir ikinci vakti kendini yine burada bulmuştu. Eylülü, sonbahardı. O ağacı bulmuş, altına oturmuştu. İlk başta kendini mekâna ayarlar; önce havayı teneffüs edip aşinalık kazanır, daha sonra gözlerini etrafta şöyle bir gezdirirdi. Ağaçlara vuran ikinci güneşinin çimenlerde bıraktığı gölgede yaprakların hareketinin ahengini seyreder, kâh kuşların zikrini dinler kâh o zikre eşlik eder, sonra bakışlarıyla buluşan hazînenin sessiz sesinde hem sekineti hem de kendini bulurdu. Tüm bu girizgâhtan sonra diğer ritüele geçer; kitabını, yüzü biraz yıpranmış taba renkli deri çantasından çıkarır, okumaya koyulurdu.

Ah bir de gövdesine sırtını dayadığı, gölgesinden istifade ettiği ağacın adını bilebilseydi... Mustafa Kutlu'yu andı, o olsa kesin bilirdi. Ağaçların ve çiçeklerin isimlerini bilmek ayrı ama ne güzel bir ilimdi. Öğrenmek için niyet aldı. Nasıl olsa İstanbul'da geçireceği zaman fazlaydı.

Kapak resminde "Karahindiba" bulunan, kahverengi-siyah renkli kitabı eline aldı. Az önce ettiği niyeti hatırladı. Karahindiba diye fısıldadı kendince, Karahindiba. Herkesin çocukluğunun çiçeği. Elinde kitabın basım tarihine bakarken bunu bilmenin mutluluğu ile hafif tebessüm etti. Çiçeklerle, ağaçlardan daha fazla tanışıklık içerisindeydi. Bunun sebebi anneannesinin çiçeklere karşı olan ilgisi olabiliyordu. Çiçek deyince de "Türkiye'nin çiçekleri" projesinin sahibi Ahmet Zeki Yavaş Hoca'yı hatırladı. Bir de burada onu andı.

Okumak için elinde tuttuğu bu kitap ile tanışıklığı çok güzel bir tevafuklar silsilesiydi. İmam Hatip yıllarında dostluklarını sürdürdüğü arkadaşlarıyla bir kış günü Nurettin Topçu hayatı, fikirleri ve "Var Olmak" kitabı üzerine konuşmak için buluşmuşlardı. Hem hasret giderecekler hem de toplantılarına böyle insanları konu edinerek günlerini bereketlendireceklerdi. Nurettin Topçu deyince İsmail Ka-

ra'nın, Ezel Erverdi'nin, Mustafa Kutlu'nun satırlarından yolu geçmezse insanın, tanış olmak biraz eksik kalırdı. O gün de öyle olmuştu. Bir dostu, şu an elinde tuttuğu o kitabı getirmiş, başka bir dostu Nurettin Hoca'yı konu edinen bir dergiyi, bir başkası izlediği bir belgeselden tuttuğu notları getirerek farklı şeyler öğrenmenin güzelliğine ermişlerdi. O soğuk kış gününde bu güzel insanların satırları ve dost muhabbetleriyle içlerini ısıtmışlardı. Kendi nârnını harlayan ise dostunun getirdiği kitapta geçen, Mustafa Kutlu'nun hocası için yazdığı "Suya Hasret" yazısı olmuştu. Her insanın, insana açtığı bir kapı, o kapıdan girilince karşısına çıkan nice çiçekli bahçeler vardı. Dostu onu kitaptan şümul böyle çiçekli bir bahçeye bırakmış; o da çiçeklerin rayihası ile mest, görüntü ve çeşitlilikleriyle hayran olmuştu. Burada çok sevdiği şairin bir sözünü hatırladı: "Netice itibarıyla her insan bir âlem ve Allah âlemlerin Rabbi..."

Artık girdiği bahçede, kaldığı çiçekten devam etmenin sırası gelmişti. Yine bir heyecan ile yürümeye/okumaya başlamış, acaba yine hangi dilinden düşürmeyeceği anekdotlara şahit olacağını merak ederek çok sevdiği çini desenli ayracını sayfaların arasından çekmişti. Bahçenin sonuna yaklaştığını fark edince bir yandan içini buruk bir hüznü kaplamış, bir yandan da bir yol boyu geride bıraktığı çiçeklerin güzelliğine bakıp, içi gökkuşağının sevinciyle harmanlanmıştı. Kapı kapıyı daha nasıl bu kadar güzel açabilirdi ki... Bir dost ona bir yazıyı, bir yazı ona bir kitabı, o kitap ise dillendiremeyeceği, kelimelerle ifade edemeyeceği, betimleyemeyeceği kadar güzel bir bahçe sunmuştu.

Bu kitap tabiri caizse onun ikinci vaktiydi. Yazarın latif üslûbuyla çizdiği portreler ve ömrü boyunca rast gelemeceği insanların hayatları ise efsane biten günbatımlarıydı. Bazen bir çay bahçesinde tatlı tatlı esen rüzgârın eşliğinde sohbet ediyormuşçasına, bazen akşam misafirliğine gitmiş de duvar boyu kitaplığı olan ve hat-tezhip levhalarıyla tezyin edilen salonda oturmuş dinliyormuşçasına, bazen de akşamüzerleri Beylerbeyi'nden Üsküdar'a yürüyormuşçasına... Güzel atlara binen, kalpte uzun soluklu yer edinen ve kubbede hoş seda bırakan iyi insanların hayat hikâyeleriydi.

Avluya akşamın renkleri eşlik eder olmuştu. Göğe baktı, günbatımıyla göz göze geldi. Gül kokusu ile karışık mermer kokusunu derin derin teneffüs etti ve bir nazlı gelin edasıyla süzülen Şehzade Cami'sine dingin bir nazar eyleyerek, kitabın ismini hafif ve huzur dolu bir ses tonuyla iki kez tekrar etti:

Sözü dilde hayali gözde, sözü dilde hayali gözde...

Okumak için elinde tuttuğu bu kitap ile tanışıklığı çok güzel bir tevafuklar silsilesiydi. İmam Hatip yıllarında dostluklarını sürdürdüğü arkadaşlarıyla bir kış günü Nurettin Topçu hayatı, fikirleri ve "Var Olmak" kitabı üzerine konuşmak için buluşmuşlardı. Hem hasret giderecekler hem de toplantılarına böyle insanları konu edinerek günlerini bereketlendireceklerdi. Nurettin Topçu deyince İsmail Kara'nın, Ezel Erverdi'nin, Mustafa Kutlu'nun satırlarından yolu geçmezse insanın, tanış olmak biraz eksik kalırdı. O gün de öyle olmuştu. Bir dostu, şu an elinde tuttuğu o kitabı getirmiş, başka bir dostu Nurettin Hoca'yı konu edinen bir dergiyi, bir başkası izlediği bir belgeselden tuttuğu notları getirerek farklı şeyler öğrenmenin güzelliğine ermişlerdi.

15 TEMMUZ ŞEHİTLERİNE

Ey karanlık gecenin semaya yükselen kahramanları...
Ey gökyüzüne açılan sonsuz kapı...
Ey 15 Temmuz'un unutulmayacak ecdatları!
Anaların iman dolu evlatları...
Ah bir bilseniz yüreğim, yüreğim kalemime nasıl da engel oluyor.
Ama yine de yazıyorum.
Yutkuna yutkuna, hiçkırta hiçkırta,
Kalemimden ter akıta akıta gururla yazıyorum.
Ey yemyeşil bahçemizin bir anda yeşeren umutları,
Umutla yarına bakabilmemizin teminatları,
Sonsuzluğa açılan 246 gül ağacı...
Siz ki vatani için, bayrağı için, namusu için gözünü bir saniye olsun kırpmadan hain planların üzerine yürüyerek, sancağı aldınız.
Siz ki bayrağımızı ebediyete dalgalandırdınız.
Sizin kocaman yüreğiniz vardı.
Onların ise halkın silahıyla halka ateş edebilecek kadar alçalmış yürekleri...
Çünkü onlar ruhsuzdu ve ruhsuzluklarını tankın gücüyle birleştirmeye çalışarak benim yiğitlerimi bertaraf etmeye çalışıyorlardı.
Ama iman dolu yürekler buna izin verir miydi? Vermezdi.
Duayla kenetlenmiş insan zinciri buna geçit verir miydi? Vermezdi.
Öyle de olmuştu be yiğidim.
İmanınız öyle bir imandı ki tankın önünde korku salıyordu. "Ez beni!" diyordu.
"Söz konusu vatansa ez beni!"
Bomba sesleri... Ama selâmız buna izin verir miydi? Tekbiiiiir! Allahuekber!
Allah bizimle beraberdi.
İşte! Günler sonra sessizliğe büründüğüm bir yolculuk ve kilometreler beni sizin kabrinize yaklaştırdıkça boğazımda oluşan bir düğüm, tarif olmayan bir his... Karşınızdıydım... Elim ayağım birbirine dolaşmış, öylece bakakalmışım.
Bembeyaz karlar eşliğinde gül ağaçlarım cennet bahçesine uğurlanıyordu teker teker...
Hem de bir kuş misali, o eşsiz iman kokularını da beraberinde götürerek...
Uçuyorlardı...
Uçuyordunuz...
Beni de götürün, nereye gidiyorsunuz? Duyun beni...
Mobilyacı Erol Amca duy beni...
Tirebolulu İsmail Abi...
Size sesleniyorum...
Yüreğirli Ahmet Abi...
Vatanın halis evladı Ömer Abi,
Size sesleniyorum...
Uçuyorlardı... Gül ağaçlarım kanatlanmış, uçuyorlardı...
Neden duymuyorsunuz?
Gencecik polisim...
Sevda Abla... Tut elimden Sevda Abla, götür beni de bu sevda uğruna, vatan uğruna... Sonsuzluğa... Götür beni de Sevda Abla...
Ah be yiğitlerim, beni de götürseydiniz yanınızda ne olurdu?
Bir gül ağacı da ben olsaydım.
Ben de sizinle birlikte kanatlınsaydım...
Gurur duyuyorum sizinle!
Gurur duyuyorum yüreğimdeki hasretinizle!
Gurur duyuyorum her zerrenizle!
Sizinle sonsuzlukta kavuşmak ümidiyle...
Dualarımız her daim sizinle...
15 Temmuz artık her zaman diliminde...
Ruhunuz şad olsun, mekânınız cennet olsun, Allah'ın selâmı üzerinize olsun...

ZELİHA
YILDIRIM

* Bu yazı, Gençlik ve Spor Bakanlığı "Gençlerden Ecdada Mektup 15 Temmuz Şehitlerine" yarışması kapsamında Aksaray ilimizde 2. olarak onurlandırılmıştır.

Mirâs

OSMAN DURU

Babamdan bana kalan iki mirastan biri küçük ahşap ev, bir diğeri kahve kokan eski kitaplar.

Sahaf olan babam ölmeden önce birçok kitabını dağıtmıştı. Bu yüzden evde yalnızca değerli gördüğü kitaplar bulunuyordu. Buna rağmen bu kitaplarla büyük bir kütüphane kurulabilirdi.

Yine bir gün babamın kitaplarını incelerken Peyami Sefa, Namık Kemal, Ömer Seyfettin gibi üstatların kitapları dikkatimi çekmişti. Bu kitapları okudukça ufukum genişliyordu. Kitapların içinde kaybolmuşken gözüme eskilerden bir kitap çarptı: Ziya Gökalp'in 1923 yılında çıkardığı ve babamın kitaplığında ilk basımı bulunan "Altın Işık" kitabı. Kitabın ilk sayfasında bir not vardı ve notta şunlar yazıyordu:

"Edip Usta'dan kan kardeşine armağan..."

Altında bir de adres bulunuyordu. Vakit kaybetmeden, yazan adrese doğru yola çıktım. İstanbul'a adresin bulunduğu Soğuk Çeşme Sokağı'na vardım. Çocukların oyunlar oynadığı, kiraathanesinde sohbetin koyu olduğu, hanımların kapı önlerinde dantel ördüğü, taklacı güvercinlerin uçtuğu eskilerden bir sokak... Sokağın sonunda adresin yazılı olduğu küçücük bir ayakkabı tamiri dükkânı, içeride sırtı dönük oturan bir ihtiyar...

"Hayırlı işler usta." diyerek dükkâna girdim. Usta, doğrularak "Hoş geldin yeğenim." dedi ve

"Geç otur söyle." diyerek iskemleyi gösterdi. Yanında çalışan delikanlıya da iki çay koymasını söyledi. Beni tanıyormuş edasıyla "Nerede kaldın yeğenim?" diye sordu. Şaşırdım, "Beni nereden tanıyor sunuz?" diyerek cevap verdim. "Elinde sımsıkı tuttuğun kitaptan tanıyorum." deyince "Demek hatırlıyorsunuz." diye sözünü kestim, başladım kitapta ismini gördüğümü, yazan adresten kendisini bulduğumu, babamın eski bir sahaf olduğunu anlatmaya. Derken o da benim sözümü kesti ve "Dur yeğenim dur, ben de sana anlatayım. Baban benim çocukluk arkadaşım, ebedî dostum ve kan kardeşimdi. Demek babanın kitaplarından çıkan yolun buraya kadar uzandı." dedi ve bana babamla avlandığı ormanları, yaptıkları haylazlıkları, seyahat ettikleri yerleri, kısacası tüm anıları anlattı, bunun yanında bana öğütler de verdi.

Kendisine iki hafta boyunca her gün uğradım, her ziyaretimde koyu bir sohbeta dalıyorduk. Edip Usta kitap gibi bir adamdı, o konuşukça insanın dinleyesi geliyordu. Son ziyaretimde ise Edip Usta'yı pek iyi görmeyerek "Neyin var?" diye sordum ancak cevap alamadım, konuyu değiştirerek bana kitaplardan, hayattan bahsetti. Son konuşmamızdaki sözleri şunlar olmuştu:

"Yapacağın işlerde asla pes etme, ümitsizliğe kapılma. İnsan en derin sorun çukurlarından bile çıkabilir. Yeter ki en kötü çukura, yani ümitsizlik çukuruna düşme. İyilik yapmaktan geri durma. Sevme-yi bil, dokunmayı tenden ibaret sanma; kalplere dokunabildiğinde gerçek aşkı tadacaksın.

Sonra bana dönerek sordu: "Sen çok kitap okuyorsun, söyle bakalım dünyanın yedi harikası nedir?" Hemen Ürdün'deki Petra Antik Kenti, Çin Seddi, Brezilya'daki Kurtarıcı İsa Heykeli, Peru'daki Machu Picchu Antik Kenti, Meksika'daki Chichen Itza Piramidi, İtalya'nın Roma kentindeki Kolezyum ve Hindistan'daki Tac Mahal Anıt Mezarı'dır." dedim. Edip Usta, "Değil yeğenim, yanlış biliyorsun." diyerek tebessüm etti ve şunları söyledi:

"Dünyanın yedi harikası şunlardır: Dokunmak, tutmak, görmek, işitmek, hissetmek, gülmek en önemlisi de sevmek. Bunları aklından çıkarma yeğenim."

...

Bir gün kendisini ziyaret etmeyerek boşladığım o küçük ayakkabı tamiri dükkânına ertesi gün vardığımda dükkân kapalıydı ve etrafta kimse yoktu. Tam bu sırada bir sesle irkildim: "İyi adamdı." Arkamdan yaklaşan, Edip Usta'nın yanında çalışan delikanlıydı, gözleri dolmuş bir şekilde bana bir kitap uzattı. Cemal Süreya'nın "Üvercin-ka"sıydı. Şaşırmıştım, kitabın kapağını çevirirken delikanlının "Usta-yı kaybettik." demesiyle gözlerimden akan yaşlar kitabı ıslatmıştı. Kitabın ilk sayfasındaki notta şunlar yazılıydı:

"Edip Usta'dan yeğenine armağan..."

Ve altı çizili bir not daha:

"Allahaismarladık..."

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİNİN YURT DIŞI FAALİYETLERİ

Suriye'nin Halep'e bağlı Afrin ilçesindeki terör unsurlarını temizlemek, huzur ve güvenliği sağlamak amacıyla Türk Silahlı Kuvvetlerinin 20 Ocak 2018'de başlattığı "Zeytin Dalı Harekâtı" ülkemizde coşku ve gururla karşılandı. Biz de dergimizin bu sayısında Türk Silahlı Kuvvetlerinin devletimizin kuruluşundan itibaren yurtdışında yürüttüğü faaliyetleri sizlerle paylaşmak istedik.

1950

KORE SAVAŞI

27 Haziran 1950

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin Güney Kore'ye yardım konusunda yaptığı çağrıya olumlu cevap veren Türkiye, dünya barışına katkı sağlamak adına Kore Savaşı'na bir tugay göndermiştir.

1993

SOMALİ

2 Ocak 1993

BM'nin, Somali'deki gruplar arasında yaşanan düşmanlığın durdurulması ve insani yardımlar için güvenli bir ortamın sağlanması amacıyla başlattığı "Ümit Operasyonu"na katılan Türkiye, bir süre de barış gücü komutanlığını yürüttü. Ayrıca Türkiye'nin Somali'de askeri üssü bulunmaktadır.

1995

ÇELİK HAREKÂTI

21 Mart 1995

Körfez Savaşı ile otorite boşluğu oluşan Kuzey Irak'taki terör örgütü PKK hedeflerine yönelik olarak başlatılan ve 35 bin askerimizin katıldığı Çelik Harekâtı, 1 Ocak 1997 tarihine kadar sürmüş ve yüzlerce terörist etkisiz hâle getirilmiştir.

1997-99

ŞAFAK HAREKÂTI VE ÖCALAN'IN KENYA'DA YAKALANMASI

25 Eylül 1997-16 Şubat 1999

Çekiç Harekâtı'nın devamı niteliğinde olan bu harekât, iki yıl boyunca Kuzey Irak'ta devam etmiş. Terör örgütü PKK lideri Abdullah Öcalan'ın Kenya'nın başkenti Nairobi'de MİT ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin ortak operasyonu ile yakalanmasıyla nihayete erdi.

1974

KIBRIS BARIŞ HAREKÂTI

20 Temmuz 1974

Enosis idealine sahip olan EOKA adlı örgütün Kıbrıs adasında yaşayan Türklere karşı yaptığı katliamlara karşı Türk Silahlı Kuvvetlerinin başlattığı harekâttir. Harekât, 14 Ağustos'ta Türk birliklerinin Lefkoşa'ya girmesiyle son buldu. Harekât neticesinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kuruldu.

1993

BOSNA HERSEK

4 Ağustos 1993

Bosna Hersek'te Sırp ve Hırvatların Müslüman Boşnaklara başlattığı katliamlar üzerine Türk ordusu, BM Koruma Kuvveti'nde yer aldı. Barışın sağlanmasından sonra dahi görev almaya devam eden Türk Silahlı Kuvvetlerinin Bosna-Hersek'te EUFOR kapsamında Fatih Sultan Mehmet Kışlası bulunmakta ve 8 farklı noktada görev almaktadır.

1997

ÇEKİÇ HAREKÂTI

14 Mayıs 1997

Türk Silahlı Kuvvetleri, Irak Kürdistan Demokrat Partisi'nin isteği üzerine Kuzey Irak'a girdi. "Çekiç Harekâtı" adındaki sınır ötesi operasyona 200 bin askerimiz ve korucumuz katıldı. Bu kapsamda dönemin en büyük operasyonlarından biri sayıldı. Harekât, 20 Eylül 1997'de sona erdi.

1997

ARNAVUTLUK

Arnavutluk'ta BM Güvenlik Konseyi'nin kararları doğrultusunda yardımda bulunan Türk Silahlı Kuvvetleri'nin günümüzde deniz üssü ile faaliyet göstermektedir

2018

ZEYTİN DALI HAREKÂTI

20 Ocak 2018

Zeytin Dalı Harekâtı, Suriye'nin kuzeyinde bulunan PKK-PYD-YPG ve DEAŞ terör unsurlarına karşı sınır güvenliğini sağlamak ve Suriye'de yaşayan insanların huzur ve güvenlik içerisinde yaşamasını sağlamak amacıyla ilk olarak Afrin özelinde başlamıştır. Afrin'e doğru harekete geçen Türk Silahlı Kuvvetleri ve Özgür Suriye Ordusu mensupları, sivillere gösterilen hassasiyet dolayısıyla ve en az kayıpla ilerlemek için temkinli hareket etmiş ve başarılı bir operasyon ortaya koymuştur. Afrin'in çevresindeki beldelerin ve köylerin alınmasıyla birlikte 18 Mart 2018 tarihinde Türk Silahlı Kuvvetleri ve Özgür Suriye Ordusu Afrin'in merkezine ulaşmış ve terör unsurlarından temizlemiştir. Bundan sonraki süreçte hedef olarak Menbiç ve diğer terör bölgeleri belirlenmiş ve harekât tüm hızıyla devam etmektedir.

MUSAB
YILMAZ

2016

FIRAT KALKANI HAREKÂTI

24 Ağustos 2016

Suriye'de 2011'de başlayan savaş sonucu ortaya çıkan Deaş ve PKK'nın uzantıları PYD ve YPG'ye karşı başlattığı operasyondur. Harekât kapsamında Azez-Cerablus hattı güven altına alındı. Güneyde ise Türk Silahlı Kuvvetleri El-Bab'a kadar olan bölgede huzur ve güvenliği sağladı. Bu harekât sayesinde PKK'nın uzantısı PYD ve YPG'nin kurmaya çalıştığı terör devletinin önu kesilmiş oldu.

1999

KOSOVA

Türk Silahlı Kuvvetleri huzur ve güvenliği sağlamak amacıyla NATO'nun SOFA antlaşması kapsamında görev almıştır ve hâlen dahi faaliyet göstermektedir.

2002

AFGANİSTAN

Uluslararası Güvenlik Destek Gücü'nde (ISAF) görev alan Türk Silahlı Kuvvetleri, huzur ve güvenliği sağlamak ve askerî eğitim amaçlarıyla günümüzde de faaliyetlerini sürdürmektedir.

KATAR

Katar Devleti'nin talebi üzerine Türkiye, askerî eğitim amacıyla bir üs kurmuştur. 2015'te anlaşması onaylanan El Rayyyan isimli üssün içinde Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı Tarık bin Ziyad Taburu görev almaktadır.

2001

MAKEDONYA

Türk Silahlı Kuvvetleri, Makedonya'daki "Zorunlu Hasat Operasyonu"na da çokuluslu tugay kapsamında katıldı.

2006

LÜBNAN

Lübnan'daki iç savaş üzerine gönderilen barış güçlerinde görev alan Türk Silahlı Kuvvetleri barışı tesisi için hâlen faaliyet göstermektedir.

IRAK

Türkiye'nin Kuzey Irak'a yaptığı operasyonlar dışında Irak'ta Başika askeri üssü bulunmaktadır. Aynı zamanda 10 farklı noktada Türk Silahlı Kuvvetleri huzur ve güvenliği sağlamak için görev almaktadır.

2017

İDLİB HAREKÂTI

8 Ekim 2017

Gerginliği Azaltma Kontrol Gücü'nde yer alan Türk Silahlı Kuvvetleri, İdlib bölgesinde icra edeceği harekât kapsamında, gözlem noktaları tesis etmektedir. Sınır hattını güvence almak ve sivil halkı rejimin saldırılarına karşı korumak için Türk Silahlı Kuvvetleri faaliyetlerine devam etmektedir.

ÖZBEKİSTAN'DAKİ GÜÇ SAVAŞLARI VE KLAN SİSTEMİ

ÇİHANGİR
YILDIRIM

Nedir Klanlar?

Özbekistan'daki iktidar ilişkileri incelendiğinde büyük sülaleleri, soyları, aşiretleri ifade eden "klan" sistemi karşımıza çıkar. Ülkede 7 büyük klan mevcuttur ve bunların en önemlileri Taşkent, Semerkand ve Fergânâ klanlarıdır.

Ülkenin yönetim kadrosunun belirlenmesi için özellikle Taşkent ve Semerkand klanlarının uzlaşması büyük öneme sahiptir. Cizzak, Harezm, Karakalpak ve Kaşkadya klanlarının ülke yönetimindeki ağırlığı ise daha azdır.

Klanlar ana güç odaklarıdır ve bu sistemde önemli olan etnik köken değil, bölge bağlarıdır. Gayriresmî yapılar olan klanlarda ulusal bağlardan çok yerel bağlar ön planda tutulur. Klan sisteminde üyeler kendi içerisinde güçlü bir ilişkiye sahiptir. Klan üyeleri, bölgenin gelenek-göreneklerine sıkıca bağlıdır. Herhangi bir uyuşmazlık yaşandığında üyeler, tâbi oldukları klanın safında yer alırlar.

Klan sisteminde resmî yasalar değil, klanın iç düzenlemeleri etkilidir. Örneğin, İslam Kerimov'un ölümü üzerine anayasaya göre 3 aylık geçiş döneminde devlet başkanlığını parlamento başkanı üstlenir ve ülkeyi cumhurbaşkanlığı seçimine götüren süreci yönetir. Ancak Parlamento Başkanı Nimetulla Yuldaşev, anayasal yetkilerle

donatılmış olmasına rağmen, klanların desteğinden yoksun olması nedeni ile geçici cumhurbaşkanlığı görevi kendisinden alınmış ve bu görev, dönemin Başbakanı Şevket Mirziyoyev'e verilmiştir.

Kerimov'un ölümünden sonra ülke yönetimi, "Taşkent elitleri" olarak adlandırılan 3'lü (Rüstem Azimov, Rustam İnoyatov ve Şevket Mirziyoyev) arasında paylaşıldı.

Taşkent Klanı

Rüstem Azimov, Taşkent Klanı'ndan olup Kerimov'un uzun süre yönetimde kalmasında önemli etkisi vardır. Kerimov'un seyahatleri süresince yanından ayırmadığı kişiler arasında yer aldı. 2005'ten bu yana Maliye Bakanlığı görevini yürütmektedir.

Rüstem İnoyatov, Taşkent Klanı'nın önde gelen isimleri arasında yer alır. Kamuoyunda fotoğrafının bulunması dâhi zordur. 2014 yılında Çin'e gerçekleştirdiği ziyaret sırasında basına verdiği fotoğraf dışındaki medyaya yansımış fotoğrafları pek azdır.

Babası Özbek KGB'sinde albay olan İnoyatov, babası gibi KGB'ye katıldı. 1995 yılında İslam Kerimov tarafından Özbek Ulusal Güvenlik Servisi'nin başına getirildi. İnoyatov, Kerimov'un otoriter yönetiminin görünmez uygulayıcısı olarak biliniyor.

Registan Meydanı
Semerkand

1999'da Taşkent'te bombalar patlamış ve Kerimov, bunun radikal teröristler tarafından kendisine yönelik bir suikast girişimi olduğunu söylemişti. Ülke çapında yapılan örgütlerin lider kadrolarına yönelik operasyonlar yapılmıştı.

Rüstem İnoyatov'un, 1999'daki suikast girişiminin ve devamındaki operasyonların hazırlayıcısı olduğuna yönelik ciddi iddialar vardır.

Şevket Mirziyoyev, 2018'deki reform hareketlerini anlattığı 4 saatlik uzun konuşmasında, bir dönem kendisine rakip olarak gördüğü İnoyatov'un başında olduğu Özbek Ulusal Güvenlik Servisi'nin yeniden yapılandırılması gerektiğini söyledi. Mirziyoyev konuşmasında, "Özbekistan Ulusal Güvenlik Servisi reforme edilmelidir. Ulusal güvenlik konusu birçok vatandaşımız aleyhine gereksizce manipüle edildi. Sistem eski bir zihniyetle idare ediliyor." ifadelerini kullanarak Özbek Ulusal Güvenlik Servisi'nin yeniden yapılandırılacağını açıkladı.

Rüstem İnoyatov'un ise Mirziyoyev'in reform hareketlerinden rahatsız olduğu biliniyor. Mirziyoyev'in yenilikçi adımlarına destek veren gazeteci Hayat Nasreddinov ise Özbek Ulusal Güvenlik Servisi tarafından tutuklandı ve tutuklama sebebine dair bilgi verilmedi. Bu tutuklamanın, Mirziyoyev'e yönelik bir mesaj olduğu tahmin ediliyor.

İnoyatov, 31 Ocak 2018'de Cumhurbaşkanı Mirziyoyev tarafından

rarası kuruluşlara daimi temsilcilik ve Özbekistan'ın Madrid Büyükelçiliği görevlerinde bulundu.

Şarkıcı, diplomat, medya patronu, modacı ve oyuncu gibi sıfatlara sahip olan Gülnara Kerimov, sık sık rüşvet, kara para aklama, yarı çıplak fotoğrafları ve malvarlığı ile gündeme geliyordu. Wikileaks belgelerinde Gülnara Kerimov'un ismi, "Özbekistan'ın en nefret edilen insanı" olarak geçti.

Bu skandalların ortaya çıkarılmasında ise Taşkent Klanı'na mensup olan ve yakın zamanda görevinden alınan eski Özbek Ulusal Güvenlik Servisi şefi Rüstem İnoyatov'un rolünün büyük olduğu dile getirilen iddialar arasında.

İslam Kerimov'un varisi olarak görülen Gülnara Kerimov, ortaya çıkan skandalların ardından hakkında ev hapsine alındığı, akıl hastası olduğu, hatta öldüğü iddiaları ortaya atıldı.

İslam Kerimov'un küçük kızı Lola Kerimova-Tillayeva ise 10 yıldır yürüttüğü Özbekistan'ın UNESCO daimi temsilciliği görevini 2 Şubat'ta bıraktı. Ülkesine dönüp dönmeyeceği ise bilinmiyor.

Cizzak Klanı, sosyolojik ve kültürel yapısı itibari ile Semerkand Klanı ile iş birliği içerisinde olmuştur. Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev de aslen Cizzak Klanı'na mensup olmakla birlikte Semerkand Klanı

Taşkent - Timur Müzesi

Timur Anıtı - Taşkent

23 yıllık görevinden alındı ve Cumhurbaşkanlığı Danışmanı olarak atandı. Bu adım, bir merkeze çekme olarak değerlendirildi.

Semerkant Klanı

Ülkedeki diğer önemli klan ise Semerkant Klanı'dır. Bu klanın en güçlü üyesi ise İslam Kerimov idi.

Kerimov, görevde olduğu dönemde özellikle Taşkent ve Semerkant klanlarının güç mücadelesini dengeli yönetmiş, herhangi bir klanın sivrilmemesinin önüne geçmiştir.

Kerimov döneminde atanan valiler, başarılı olup olmadığına bakılmaksızın görev yerleri sık sık değiştirildi. Böylece Kerimov, kendisine karşı muhtemel bir rakip çıkmasının da önüne geçti.

Bir dönemin dokunulmaz ismi İslam Kerimov'un büyük kızı Gülnara Kerimov, babasından sonra ülkenin başına geçebilecek potansiyel adaylar arasında idi.

5 dil bilen ve master derecesini Harvard'da tamamlayan Gülnara Kerimov, 2000 yılından itibaren sırası ile Birleşmiş Milletler Özbek Heyeti Danışmanlığı, Özbekistan'ın Moskova Büyükelçiliği'nde danışmanlık, Dışişleri Bakanlığı'nda danışmanlık, Cenevre'deki ulusla-

ile yakın ilişkiler içerisinde olmuştur. Cumhurbaşkanı olmasında Semerkand Klanı'nın verdiği destek oldukça önemli yer tutmaktadır. Kerimov'un eski danışmanlarından ve eski Dışişleri Bakanı Abdülaziz Kamilov da Cizzak Klanı'na mensuptu.

Fergânâ Klanı

Radikal hareketlerin merkezi olduğu gerekçesiyle Fergânâ Klanı ise Kerimov döneminde sistematik olarak yönetim kadrolarından uzak tutulmaya çalışıldı.

Fergânâ Vadi'sinin en kalabalık ve sanayileşmiş şehri olan Andican'daki olaylar, baskılardan ve dışlanmadan doğan rahatsızlığın bir göstergesi idi. Andican olaylarında Fergânâ Vadi'si'nin karmaşık yapısı ile birlikte ülke içerisindeki güç çekişmesinin rolü büyüktür.

Türkiye ile Özbekistan Arasında Vizeler Kaldırıldı

Kerimov döneminin sona ermesinden sonra Özbekistan, Mirziyoyev ile birlikte özellikle dış politikada bir reform sürecine girdi.

Son olarak 10 Şubat'ta yayınlanan kararname ile aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 7 ülke ile vizeler kaldırılmış, 39 ülkeye de vize kolaylığı getirilmiştir. Dolayısıyla Özbekistan'ı vizesiz ziyaret edebilecek ülke sayısı 16'ya, vize kolaylığı sağlanan ülke sayısı ise 51'e yükselmiştir.

RÖPORTAJ:
HİLÂL MISIRLI

FOTOĞRAF:
FEYZA KOÇAK

GÜNDEMİN FREKANSINI YAKALAYAN BİR HANIMEFENDİ: BETÜL SOYSAL BOZDOĞAN

28 Şubat'ın etkisini de göz önünde bulunduracak olsanız geçmişe şöyle bir dönüp baktığınızda ideallerinizin şekillenmesi ve bunların gerçekleşmesi adına en önemli şeyin ne olduğunu düşünüyorsunuz?

Siyaseti yaşam tarzı olarak benimsemiş bir ailenin içerisinde doğdum. Annem de babam da çok fazla arazide çalışan insanlardı, dolayısıyla ben de o sosyal yaşamın yoğun temposunun içerisinde büyüdüm. Annem 90'lı yılların başında Gaziantep'te kadın teşkilatlarını kuran kişidir. Ben de arazide anneme yol arkadaşlığı yapıyordum. Hak mücadelesinde bulunma süreciydi aslında bu ve bu süreçte çok genç yaşlarda olmama rağmen aynı kaygıyı ben de

taşıyordum. Muhafazakâr camianın yeni yeni özel radyolarının ve televizyonlarının oluşmaya başladığı 90'lı yılların ilk döneminden bahsediyorum, o dönemde mütedeyyin camianın çok canlı hissiyatları vardı. Çok iştiaqlı, çok heyecanlı bir süreci yaşıyordu o kesim. Dolayısıyla radyo ve televizyonların açılma süreci de bu kesimi çok mutlu etti ve çok sıkı takipçisi oldular. Desteklemeye, katkı sunmaya çalıştılar. İmece usulü götürülen bir radyoculuk faaliyetinden bahsediyorum. Ve bizde de o doğal süreçler içerisinde hep toplumla bir şeyleri paylaşma kaygısı vardı.

Bir pazar günü ailecek İmam Hatipli bir ablanın programcı olduğu bir radyo yayını dinliyoruz. Babam dedi ki: "Betül sen niye prog-

Bu sayımızda; küçük yaşlarında büyük konferanslarda şiir okuyan bir çocuktan İmam Hatip sıralarında radyo programcılığı yapan bir genç kıza doğru, davasını kuşanarak kendinden emin adımlarla ilerleyen; şimdilerde TRT başta olmak üzere medya ve habercilik sektöründe, sivil toplumda “Değişen Türkiye’de Kadın” ve aynı zamanda üç çocuk sahibi bir anne olarak ciddi bir yer alan ve de aynı sıraları paylaştığımız Betül Hanımefendi ile yakın tarihte geçirilen süreçlerden ve bu süreçlerde üzerine düşen rollerden yola çıkarak keyifli ve ufuk açıcı bir hasbihal gerçekleştirdik.

ram yapmıyorsun?” Tabii o zamana kadar hiç aklımdan böyle bir düşünce geçmemişti. Babam öncülük etti, birlikte radyo kanalını ziyaret ettik. Orada bana bir alan açtılar. Şimdi anlıyorum açılan alan aslında çok ciddi bir alanmış. Lise 1’e gidiyorum, hafta içi her akşam yayın yapıyoruz. Bir radyo için ciddi dinleyici kitlelerinin aktif olduğu bir saat dilimi. Ben de bıkmadan usanmadan her gün ayrı bir heyecanla hazırlanıyordum. Yine böyle siyaset ve gündemi analiz eden, zaman zaman dinî sohbetler de yaptığımız bir program yapıyordum.

İmam Hatip gençliğini çok dinamik buluyorum.

Özellikle o süreçlerde Bosna, Afganistan, Kıbrıs, İmam Hatip meselesi, Ayasofya bizim çok canlı konularımızdı. Bosna süreci devam ederken -bugün gibi hatırlıyorum- gözyaşlarıyla yayınlar yapardım ve dönüşler de o şekilde olurdu. Ninelerimiz, dedelerimiz ararlardı; onlar da gözyaşları içerisinde duygularını ifade ederlerdi. Böyle bir duygu alışverişinin olduğu bir atmosferden bahsediyorum.

O günlerden bugünlere aslında konjonktürel olarak çok fazla şey değişmedi. Ama biz toplum olarak değiştik galiba. Bugün de yine Suriye, Yemen, Somali, Arakan gündemleri var ama acaba bu coğrafyalar için ne kadar gözyaşımız oluyor, ne kadar heyecan hissediyoruz bir şey üretmek için? Bu soruları sormak lazım. Eğer kaybedilen bir heyecan varsa kesim olarak yeniden bu duyguları yetersertmek, yeni bir şey üretmek için neler yapabiliriz? Bu soruların cevabını aramak lazım diye düşünüyorum. Ümmet coğrafyası bilinci çok önemli. Bu anlamda ben İmam Hatip gençliğini çok dinamik buluyorum, ümit vadeden bir nesil yeniden yetişiyor hamdolsun.

Bu sayımızda çalışkanlığı ele aldık. Malumunuz, çağ bize yattığımız yerden dünyayı kurtarabileceğimiz hissini vermeye çalışıyor. “O kadar da değil!” diyoruz ama bir hantallık çöküyor yine de. Tam da bu noktada, size okul sıralarından TRT stüdyolarına kadar eşlik eden azmin kaynağını sormak istiyoruz. Geçtiğimiz yıl, yılın televizyon programcısı ödülünü aldınız. Sizi bugünlere taşıyan gayretin ardında ne vardı?

Normalde söylediğiniz gibi çağın getirdiği bazı eğilimler var. Ama bizim bunun da ötesine geçerek iki kat performans sergilememiz gerekti. Şöyle ki 28 Şubat engeli bizi eğitimden kopardı ve erken yaşta aile kurmaya itti. Bu sürecin olumlu sonuçları da oldu ama zorlayıcı tarafları da çok fazlaydı. Şöyle ki ben hem iki çocuk sahibi bir anne olarak hem ev hanımı olarak, aynı zamanda geleneksel değerlere de önem veren bir gelin olarak da tırnak içerisinde pek çok sorumluluğum vardı. Ama kendimi geliştirmek de istiyordum. Üniversite okumak istiyordum, bununla birlikte sosyal yaşama dair ideallerim vardı. Bu idealler sizi zorluyor ve pek çok yükün altına birden girilen bir hayattan bahsediyorum size.

“Bir Müslüman hanımefendi olarak bana açılan alanı en iyi şekilde değerlendirmeliyim.” diye düşündüm.

Hem anne olarak hem ev hanımı olarak hem birilerinin gelini/evladı olarak 2004’te çalışma hayatına girdim, çalışma hayatıyla birlikte de üniversite hayatım başlamış oldu. Çok yoğun bir hayattan bahsediyorum. Tabii bunları yaparken de rolleriniz arasında belli bir hiyerarşi kurmanız, önceliklerinizi belirlemeniz gerekiyor. Ve özellikle en merkeze koyduğum annelik rolünü aksatmamam, ileriye dönük “keşke”lerimin olmaması gerekiyor. Hâlihazırda da bu süreçleri yönetirken bizi ayakta tutan yüksek bir idealin olması gerekiyor.

Biz hiçbir zaman kişisel kariyer hesaplarının içerisinde olmadık. Yani şahsen ben hiçbir zaman mesleki anlamda “Şurada olmalıyım.” diye düşünmedim; “Bir Müslüman hanımefendi olarak bana açılan alanı en iyi şekilde değerlendirmeliyim.” diye düşündüm. Yüksek bir hedef koyuyorsam da onu kendim için değil daha başka ideallerim için oluşturdum. Bu, insana gerçekten çok yüksek bir motivasyon veriyor.

Çok farklı rollerden bahsettim. Bu roller arasında hiyerarşi kurarken en merkeze “iyi kul olma” amacını koyuyorsunuz. Evet, anesiniz, eşsiniz, bir yerde öğrencisiniz diğer tarafta iş kadınısınız. Ama en temeldeki rolümüz olan “kulluk rolü”nü en merkeze koydum. Daha iyi bir kul nasıl olabilirim? Sonrasında daha iyi bir anne nasıl olabilirim? Daha iyi bir eş nasıl olabilirim? Daha iyi bir iş kadını

nasil olabilirim? Bu motivasyonla hayata baktığınız zaman hayat daha başka oluyor.

Radyo programcılığına babam, TV programcılığına annem motivasyon kaynağı oldu.

Mesleki anlamda televizyonculuk sürecinizden bahsedermisiniz? Yusuf Kaplan'la tanışıp TV5'e girmeniz nasıl oldu?

Hiçbir zaman idealimde gazetecilik mesleği yoktu. Biraz kitlelere ulaşma isteği, derdini paylaşma isteği beni medyaya yönlendirmişti. Zaten pek çok engelle karşılaştığımız için de lise sonrasında evlenip İstanbul'a geldim. İstanbul'da yuvamı kurdum, iki kızım üst üste dünyaya geldiler. Biri üç, biri beş yaşındayken şartlar biraz daha olgunlaşmıştı.

2 çocuk annesi bir hanımefendi olarak artık çocukların kreş döneminde gün içi saatlerimin müsait olduğu ve "Acaba yeniden radyo programı yapmaya başlasam mı?" diye kendime sormaya başladığım bir süreçti. O zaman TV5 yeni kurulmuştu. Yusuf Kaplan Genel Yayın Yönetmeni'ydi. Annem "TV5 isminde bir televizyon kurulmuş, sen radyo programı yapmıştın, TV programı da yapabilirsin." demişti. Radyo programcılığına babam öncü olmuştu. TV programcılığına da annem motivasyon kaynağı oldu. Bizim inancımıza da çok uyan bir şeydir öyle değil mi? Biz girişimde bulunuyoruz, gere-

ken çabayı ortaya koyarız sonrasında da takdir-i ilahî deriz. Dolayısıyla benim bir çabayı, bir girişimi ortaya koymam gerekiyordu.

Gittik, görüştük saygıdeğer hocamızla. O da sağ olsun TV ekranlarının kapısını bize açmış oldu. Bir yönetici-çalışanı ilişkisi değil de bir hoca-öğrenci ilişkisi vardı çalıştığım kurumda. Aynı zamanda üniversiteye de başlamış oldum, mesleki anlamda okulumdu orası. Yusuf Hoca bize her zaman talebesi gibi bakar, bizi karşısına oturtur, konuşmalar yapar, mesleği öğrenmemize dair tüyolar verirdi. İş hayatına dair oradan çok şey öğrendim. TV5'te aile programları ile birlikte başladım. Orası benim okulum oldu. Sonrasında TVNET, 24TV, TRT Türk ve TRT Haber olarak devam etti.

Daha fazla kadının ön plana çıkması gerektiğini düşünüyorum.

İmam Hatiplerin sahibi halktır.

İmam Hatip yıllarına dair unutamadığınız bir anınız var mı? İmam Hatipli olmanız gazeteciliğinize nasıl etki etmiştir?

Gaziantep Şahinbey İmam Hatip Lisesi'nden mezun oldum ben. 80'lerin sonunu düşündüğümüz zaman ortaokul süreçlerinde o tabloyu hiç unutamıyorum, her sırada üç kişi otururduk. Epey

kalabalık sınıflardı ama öğretmenlerimiz çok idealist ve özveriliydi. Bizim yetişmemizde büyük emekleri vardır. Bazen bu dersi mutlaka kayıt altına almalydım, diye düşündüğüm konferans niteliğinde derslerimiz olurdu. O dönemler devlet imkânının İmam Hatiplere sunulduğu bir süreç değildi, İmam Hatipler daha çok halkın desteği ile bir şeyler yapmaya çalışıyordu.

Çoğu İmam Hatip okulumu halk, cami yaptırır gibi kendi arasında para toplayarak yaptırmıştı. İmam Hatiplerin sahibi bu anlamda halktır. İşte o imkânsızlıklar sürecinde çoğu hocamız bize hafta sonlarını ayırır ve ücretsiz kurslar verirdi. Bu gerçekten çok kıymetliydi, yoğun çalışan bir öğretmenin hayatına baktığınızda herhalde hafta sonu dinlenmek ister ailesiyle. Ama okul şartlarını bildiğinden dolayı gençlerin geleceğine bir katkı sağlamak için hafta sonunu hediye ediyor. Bunu unutamıyorum.

Bir de şöyle bir şey anımsıyorum: Çok çalışkan bir öğrenciydim. Hatırlıyorum, önlüğünü çıkarmadan eve gelince hemen ödevini yapan bir çocuktum. Takdir edersiniz ki devamsızlık yapmayı çok sevmedim. Tek kaçamak yaptığımız dönem olarak seçim zamanlarını örnek verebilirim. Arkadaşlarla böyle bir animiz var: Lise döneminde seçim zamanlarında biz de evlere karanfil, çiçek, kahve poşetleri dağıtırdık. Yani bu kadar çalışkan bir öğrenci olarak seçim dönem-

lerinde okulu asardım, bunu hatırlıyorum.

İmam Hatipli olmanın en güzel yanlarından biri de diğer liselerde alınan müfredatı eksiksiz almanın yanında İslami ilimlerle hemhal olmaktır. Sizin lise yıllarınızda meslek dersleri de dediğimiz bu derslere bakışınız nasıldı?

Bizim meslek derslerimiz gayet ağırdı, bir dönem içerisinde 100'ün üzerinde hadis ezberlediğimizi hatırlıyorum Arapça ve Türkçesiyle. Okulda genel bir gayret vardı. Bunu hiçbir zaman yük olarak görmedik. Ben küçük yaşlarımdan itibaren şuna inanırdım ve bunu çocuklarıma da şuan söylüyorum: Kur'an ve hadis ezberi zihni açan bir işleve sahip. Allah Teâlâ beyni o kadar farklı bir yapıda yaratmış ki siz o hücreleri ne kadar fazla kullanırsınız o kadar fazla potansiyeli genişliyor. Diğer derslerinizdeki bereketi de artırıyor. Bu anlamda pek çok hafızlık çalışması yapan arkadaşlarımızı biliyorum. Bu arkadaşların akademik

Kısa Keselim Aydın Havası Olsun

Sizin başkentiniz neresi?

Kudüs

En sevdiğiniz kitap?

Çöle İnen Nur

Rol modeliniz?

Dr. Gülsen Ataseven

Kiminle röportaj yapmak isterdiniz?

Seyyid Kutub

Gazeteci olmasanız ne olur-dunuz?

STK gönüllüsü

hayatlarına baktığımız zaman görüyoruz ki derslerinde de çok başarılılar. Şunu da unutmamak lazım lise, ortaokul yılları hayatınızın belki de en önemli yılları. Bilgi birikimi noktasında en temel bilgileri tam da o dönemde oluşturuyorsunuz, geri kalan yaşamınızın bir bölümünü o yıllardaki birikiminizle geçiriyorsunuz. Dolayısıyla lise yıllarında ne kadar ezber yaparsanız, ne kadar fazla İslami bilgiyi öğrenir ve temellendirirseniz o kadar güçlü bir yaşam tarzınız olur diye düşünüyorum.

Hayattaki vazifemiz, dünyaya bir söz bırakmak olsa siz ne söyleyip geçerdiniz?

“İnna lillahi ve inna ileyhi raciun. (Allah'tan geldik, Allah'a döneceğiz.)” Her bir Müslüman, nefesini teslim ettiği zaman biz bu ayeti söylüyoruz fakat en çok kendimize söylememiz, yaşarken de hatırlamamız gerekiyor. Ne kadar çok kendimize söylersek o kadar diri olmamıza, o kadar güzel yaşamamıza vesile olacaktır.

P O P

J A Z Z

A L A T U R K A

S A Z

CemK

ALLAH YAR

Söz-Müzik: Cem Karaca
Albüm: Bindik Bir Alamete
Çıkış Tarihi: 1999

Dervişanız hak dost deriz
Dervişanız dervişan
Allah yar yar

Bu can emanet bu bedene
Sonunda sararlar kefene
Allah yar yar

Yol bir akıl bir
Bak da görebil
Sev korkma sakın
Rab sana yakın
Allah yar yar

Üç var yedi var
On iki var kırk var
Alti bin altı yüz altmış altı inen var
Allah yar yar

aracaa

TÜBİTAK BiGG

TÜBİTAK tarafından 2012 yılında "1512 Programı" adıyla başlatılan girişimcilik desteği programı, BiGG (Bireysel Genç Girişim) adı altında devam etmekte.

TÜBİTAK BiGG, her yıl en az bir çağrı yapmakta ancak bu çağrılarının tarihiyle ilgili net bir zaman aralığı belirtilmemiş. Programdan destek almak isteyenlerin çağrı tarihlerini düzenli olarak kurumun internet sitesinden takip etmesi faydalı olacak.

BiGG programının hedef kitlesi ise genç girişimciler. Başvuru yapmak isteyen girişimcilerin, mezuniyet tarihleri üzerinden 10

yıl geçmemiş olması beklenmekte. Buna ek olarak, lisans programında okuyan ve destek başvurusu yapmak isteyen gençlerin en az 1 yıl içerisinde mezun olabilecek durumda olması da aranan bir diğer şart.

Çağrı kapsamında, herhangi bir konu ya da sektör ayrımı yapılmamakta olup İş fikirlerinin ve planlarının yenilik odaklı, ticari değeri doğrulanmış ürün ve hizmetlere dönüştürülebilir olması yeterli. Başvurular, TÜBİTAK tarafından belirlenmiş olan uygulayıcı kuruluşlar tarafından kabul edilecek.

bigg.tubitak.gov.tr

Kitlesel fonlama, yeni nesil bir yatırım ve fonlama sistemi olarak karşımıza çıkan ARIKOVANI, fonlama sistemi sayesinde proje sahipleri, fikirlerini hayata geçirmek için ihtiyaç duydukları maddi kaynağı, toplumdaki bireylerin irili ufaklı desteklemelerinden sağlar.

Arikovani, yukarıda tanımını yaptığımız kitlesel fonlamanın ülkemizdeki en güzel örneklerindendir.

Arikovani, gerçek bir ihtiyaca yanıt veren veya gerçek bir soruna çözüm olabilecek teknolojik projelerin, erken aşamalarda hedef kitlesi ile tanışmasına ve fonlanmasına olanak sağlayan bir platformdur. Kendi projesinin bu platformda yayınlanmasını isteyen girişimciler, istedikleri zaman başvurularını

yapıp destek kampanyalarını başlatabilirler. Arikovani'nda kampanyası başlatılacak olan projeler, yalnızca teknoloji ve inovasyon odaklı olmalıdır. Ayrıca ürünler; son tüketiciye yönelik geliştirilmiş, prototipi hazırlanmış, kısa zamanda seri üretime geçmeye müsait ve daha önce herhangi bir şekilde satışı yapılmamış olmalıdır.

Projeler için ihtiyaç duyulan maddi kaynak, proje sahibi tarafından belirlenmekte ve talep edilen miktarın gerçekçi olması, projenin destek bulmasında kritik öneme sahip. Bonus bilgi olarak da şimdye kadar desteklenen projeleri incelediğimizde, destek miktarının 784 bin TL'ye kadar ulaşabildiğini söylemiş olalım.

arikovani.com

ARI KOVANI

T3 GİRİŞİM

T3 Girişim Merkezi, Türkiye Teknoloji Takımı Vakfı'nın bir projesi olarak Ekim 2017 itibarıyla faaliyete geçirildi. Merkezin desteklediği girişimler oldukça geniş bir yelpazeye sahip olmakla birlikte ülkemizin rekabet gücünü artıracak, yetkinlik kazanmanın daha önemli olduğu, katma değer oluşturacak teknolojilere odaklanılmakta. Otonom teknolojiler, yapay zekâ ve makine öğrenmesi, nesnelerin interneti, akıllı ağlar ve eğitim teknolojileri odaklanılan alanlar arasındadır.

Merkez, her aşamadaki teknoloji girişimlerini kapsayacak şekilde kurgulanmış ve erken aşama girişimlere yönelik en az 6 ay-1 yıl süreli

ön kuluçka ve kuluçka programları, erken-ileri aşama girişimlere yönelik en az 3-6 ay süreli hızlandırma programları tasarlanmıştır. Ayrıca bu girişimlere yatırım desteği sunabilmek için de melek yatırım ağı ve girişim sermayesi fonu ile odak teknolojiler başta olmak üzere her girişimi kapsayan çeşitli destekler de sunulacaktır.

Merkez; ofis alanı tahsisi, finans hukuk pazarlama gibi konularda uzman desteği, üzerinde çalışılan teknik alan ile ilgili uzman desteği, girişimcilerin ihtiyaçlarına özel eğitim sunulması gibi destek alanlarına girişimcilere sunulan bazı imkânlar...

www.t3gm.org

BİLGİYİ TİCARİ- LEŞTİRME MERKEZİ (BTM)

BTM, yeni iş fikirlerinin ticarileşme sürecinde ve ticarileşen fikirlerin büyüme sürecinde her türlü desteği profesyonel olarak sunan sosyal bir yapı. Faaliyetleri, İstanbul Kalkınma Ajansı'nın güdümlü proje desteği kapsamında desteklenmekte olup ihtiyaç doğrultusunda gerekli süreçlere destek vermeye üç ana çalışma birimine sahiptir.

Ön kuluçka programı altında, fikirlerini hayata geçirmek için desteğe ihtiyacı olan girişimcilere; ofis, altyapı, seminer ve toplantı salonu gibi fiziki imkânlar sağlanmaktadır. Projeler burada fikir aşamasından kuluçka sürecine kadar desteklenmektedir.

Kuluçka programı altında, 0-4 yaş arasındaki Startup'lara ofis alanı sunulmasının yanı sıra, bire bir danışmanlık

hizmetleri, mentorlük programları, yatırımcı buluşmaları, eğitim hizmetleri gibi çeşitli etkinlikler sunulmaktadır.

Ön kuluçka ve kuluçka merkezlerinde yer almak için başvuru yapmış olan Startup'lar arasından yaklaşık 60 tane Startup seçilecek ve söz konusu Startup'lar BTM Hızlandırma Kampı adı altında 2 aylık yoğun bir programa tabi tutulacak. Bu süre zarfında, 7/24 ofis kullanımı, gerekli eğitim ve seminerler, yatırımcı buluşmaları, danışmanlık faaliyetleri gibi çeşitli imkânlardan faydalanabilecekler.

Başvuru için ise çağrı dönemleri dışında gelen başvurular BTM Başvuru Havuzu'na dâhil edilip bir sonraki çağrı döneminde değerlendirilmeye alınıyor.

www.btm.istanbul

KOBİ'lere yönelik çeşitli destek programlarıyla bilinen KOSGEB, aynı zamanda girişimcilik desteklerinde de bulunmakta.

Girişimcilik destek programı çerçevesinde, uygulamalı girişimcilik eğitimi, yeni girişimci desteği, iş geliştirme merkezi desteği verilmektedir. Destek programına başvuru yapmadan önce 32 saatlik girişimcilik eğitiminden geçen adaylar, gerekli eğitimi aldıktan sonra başvurularını tamamlamakta.

Yapılan başvuruların değerlendirilmesi sonucunda, yeni girişimci desteği adı altında 50.000 TL'si geri ödemesiz olmak üzere 150.000 TL'ye kadar maddi destek alabilirler. Yeni girişimci desteğinin yanı sıra KOSGEB'in belirlediği kriterlere uygun olan işletmeler, iş

geliştirme merkezi desteği almaya da hak kazanabilirler. Böylece işletme geliştirme koçluğu, destek ağlarına ulaşım, finans kaynaklarına erişim, uygun koşullarda iş yeri, ortak ofis ekipmanları gibi fırsatlardan da yararlanabilirler.

KOSGEB, diğer destek programlarına yapılan başvuruların KOSGEB veri tabanına kayıtlı bir işletme üzerinden yapılmasını şart koşarken, girişimcilik destek programında bu konuda bir esnekliğe gidilmekte ve projesi kurul tarafından uygun görülen girişimcinin, işletmesini bu aşamadan sonra kurup KOSGEB Veri Tabanına kayıt yaptırmaya müsaade etmekte. Bu da önemli bir avantaj olarak karşımıza çıkmakta.

bit.ly/2qtpOsn

KOSGEB

KOSGEB

Geçtiğimiz yıllarda ülkemizin çeşitli bölgelerinde, sanayileşmeyi desteklemek amacıyla bölgesel kalkınma ajansları kuruldu. Her bölge için ayrı olan bu ajanslar içerisinde İstanbul'dakini inceleyeceğiz ve İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA) bu ajansların belki de en önemlilerinden bir tanesidir.

İSTKA'nın destek programlarının arasında "girişimcilik mali destek programı" da yer almakta ve programın temel hedefi İstanbul girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesi olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla destek talep edilen projenin uygulama sahası İstanbul olmalıdır.

Proje başvurusunda bulunmak isteyen girişimcilerin, kurumun internet sitesinde başvuru tarihlerini takip etmesi gerekmektedir. (2018 yılı için son başvuru tarihi 22 Mart 2018 olarak belirlenmişti. Sonraki dönemler için umudunuza yitirmeyin.)

Destek talep edilen projenin süresi en az 6, en fazla 18 ay olmalıdır. Bu süre, sözleşmenin imzalanmasından bir sonraki gün itibarıyla başlamaktadır.

Başvuru yapabilecek kurum ve kuruluşların listesi kurumun web sitesinde detaylı olarak bulunmakta. Sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, fakülteler ve enstitüler genç girişimcilerin başvurularını yapabilecekleri uygun kuruluşlardan bazılarıdır.

Kurum tarafından, bu program kapsamında desteklenecek projeler için 40.000.000 TL bütçe ayrılmıştır. Bir proje için verilecek azami destek tutarı da 1.500.000 TL'dir. Yetkililer tarafından yapılan değerlendirmeler sonucunda, proje maliyetinin en az %25'i en fazla %75'i hibe olarak karşılanmaktadır.

stka.org.tr

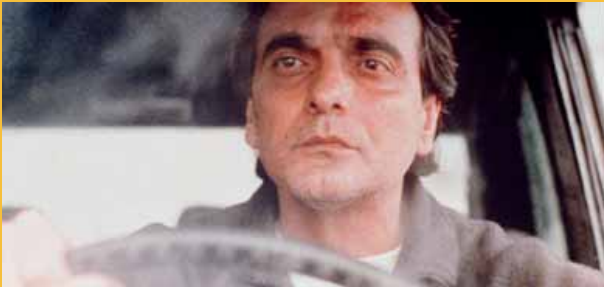
KALKINMA AJANSLARI

HER ŞEY NASIL DÜZELİR?

TASTE OF CHERRY

طعم گیللاس

- Size başımdan geçen bir olayı anlatacağım:

Henüz yeni evlenmişim. Başımızda bir sürü bela vardı. Öylesine bıkkındım ki her şeyi sonlandırmaya karar verdim. Bir sabah şafak sökmeden, yanıma bir ip alıp arabama atladım. Kendimi öldürmeyi kafama koymuştum. Dut ağaçlarıyla dolu bir bahçeye vardım. Orada durdum, hava hâlâ karanlıktı. İpi bir ağaca doğru fırlattım ama tutturamadım. Bir kere, iki kere denedim ama kâr ettiremedim. Ardından ağaca çıktım ve ipi sım sıkı düğümledim. Sonra elimin altında yumuşak bir şeyler hissettim:

Dutlar... Lezzetli, tatlı dutlar...

Birini yedim, taze ve suluydu. Ardından bir ikincisini ve üçüncüsünü... Birdenbire güneşin dağların ardından yükseldiğinin farkına vardım. Ama ne güneş! Ne manzara! Ne bahçeydi ama! Birdenbire okula giden çocukların seslerini duydum. Bana bakmak için durdular. Ağacı sallamamı istediler. Dutlar dallarından yere döküldü. Çocuklar yerken kendimi çok mutlu hissettim. Eve götürmek için biraz dut topladım. Karım hâlâ uyuyordu. Uyandığı zaman o da dutlardan yedi. Çok hoşuma gitti. Kendimi öldürmek için evden ayrılmıştım. Dutlarla geri geldim.

Bir dut hayatımı kurtardı.

Sadece bir dut, hayatımı kurtardı.

- Her şey düzeldi mi peki?

- Hayır, her şey düzelmedi ama ben değiştim.

Böyle olunca elbet her şey değişmeye başladı.

Kirazın Tadı (Taste of Cherry/Ta'm e guilass) (1997) filminden...

YUSUF DÖNMEZ

Eğitim Şart

“Türkiye’deki sorunların kanyağı sizce nedir?” diye bir soru sorsam çok mu kolaya kaçmış olurum ya da sıkıntılı kaynaklarını tek bir soruna indirgemiş sayılırım? Evet, belki meseleye bu kadar dar bir pencereden bakmak bir hata olacaktır. Fakat benim gözlemlediğim kadarıyla Türkiye’deki sorunların birçoğunun temelinde “eğitim” yatıyor. Şimdi burada, tek bir yazıda eğitim sorununu çözemeyiz ama gözlemlediğim belli başlı birkaç soruna değinmekte yarar var diye düşünüyorum.

Açık açık söylemek gerekirse Türkiye’de bir işte para veya itibar yoksa genelde insanlar o alan üzerinde yetişmek istemiyorlar. Dünyada olduğu gibi Türkiye’de de para ciddi bir motivasyon. Bu da hâliyle tıp, hukuk veya mühendislik dışındaki alanlarda insan ihtiyacı oluşunca yeterli eğitimi almamış insanların o ihtiyacı gidermesi için görevlendirilmesiyle sonuçlanıyor. Sonunda yarım yamalak, angarya veya uyduruktan işler ortaya çıkıyor. Bununla kalsa iyi.

Türkiye’de temel bilimlere olan hürmetsizlik sebebiyle bu temel bilimlerin uygulama alanları olan tıp, mühendislik gibi alanlar zedeleniyor. Daha da kötüsü, üniversitelerin başarılı öğrencileri “Bu üniversitede para yok, ne uğraşacağım o kadar!” diyerek akademisyenliği ellerinin tersiyle iterek iş hayatına atılıyor. Hâliyle üniversitede hocaların kalitesinde ve akademisyen sayısında düşüş yaşanıyor.

Uzun lafın kısası, insanlar yeteneklerine veya hayallerine göre değil ya toplumun ya da sektörün yönlendirdiği işlere yöneliyorlar. Sektörlerin durumu veya devlet politikaları bizim yazımızın sınırlarının dışında. Benim vurgulamak istediğim konu ise toplumun birey üzerindeki etkisi.

Bilindiği üzere insan, sosyal bir canlıdır. Tarihte “Yaşadığı toplum, şu birey üzerinde etkisiz kalmıştır.” denilebilecek tek bir örnek dahi yoktur. Hâl böyle iken toplumda birtakım “tecrübeli” insanlar yetişmekte olan bireyleri etkileyebiliyorlar. “Gerçekler” başlığı altında motivasyonlar çiğneniyor. İyi işler yapabilecek insanların önünde ebeveynleri veya çevresi set oluyor. Bu sebeple biz büyük başarı hikâyelerini Amerika’dan duyuyoruz.

“Hayaller ülkesi Amerika!” diye bir motto duymuşsunuzdur. Sizce bu neden? Sözelimi orada “Oğlum, bu matematik bölümünde iş yok, okuma, git sen doktor ol.” diyen babalar azınlıkta. Hâl böyle iken bizim bir kültürel bilinç oluşturmamız gerekiyor. Özgüveni yüksek bireyler demek özgüveni yüksek bir toplum demek. Bu özgüven çerçevesinde, hayallerinin peşinden giden, idealist, yetenekli gençleri desteklemekle yükümlü olduğumuzu unutmamalıyız. Özellikle Türkiye gibi büyük potansiyeli olan bir ülkenin gelişmesi, ilerlemesi adına ben bunu toplumsal bir görev olarak görüyorum.

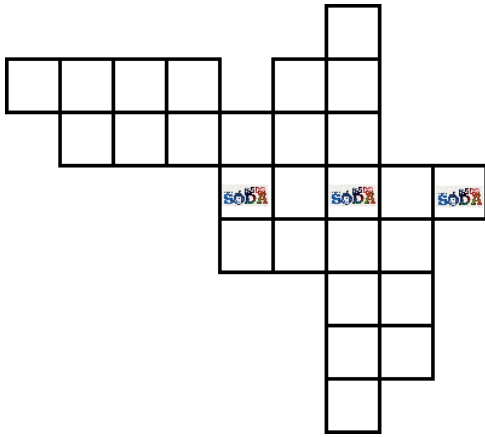
PAZARCI

Pazarcı, elmalarının yarısını ve beş elmayı ilk müşterisine satıyor. İkinci müşterisine de kalan elmaların yarısını ve beş elmayı satıyor. Üçüncü müşterisine ise kalanların yarısını ve beş elmayı daha satınca hiç elması kalmıyor.

Pazarcının başlangıçta kaç elması vardı?

PARÇALA

Aşağıdaki şekli birbirine eş üç parçaya ayırın ve her parçada birer adet "Sade Soda" yazısı kalsın:

KELİME BUL

Aşağıdaki kareleri doldurarak "TESİS" kelimesinden "KADER" kelimesine ulaşın. Her satırda sadece bir harf değiştirerek anlamlı kelimeler oluşturun.

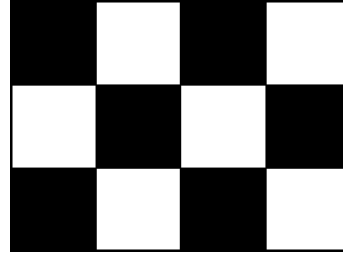
T	E	S	İ	S
K	A	D	E	R

**ZEKÂ
SPOR
SERHAN
BÜYÜKKEÇECİ**

SAYI YERLEŞTİR

Aşağıdaki karelere 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 ve 12 sayılarını yerleştirin ve birbirini takip eden (ardışık) sayılar hiçbir şekilde komşu olmasın ve aynı renk karelerde bulunmasın (Örnek: 4'ün çapraz dâhil hiçbir komşusu 3 ve 5 olmasın. 4 siyah karede ise 3 ve 5 beyaz karede olsun.)

YILDIZLAR

Şekildeki yıldızları en alttan en üste doğru sıralayınız.

CEVAPLAR

bit.ly/2LhDK1A

R

DAİMA SAVAŞACAK KADAR GENÇ, ÖLECEK KADAR YAŞLIYIZ.

ŞAMİL BASAYEV

SADE
SODA

Facebook Instagram Twitter
sadesodadergi